A békési
Szegedi Kis István Református Gimnázium, Szakgimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

2018.

Tartalomjegyzék

I. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA 6

1. BEVEZETÉS 6
1.1. Érvényesség, hatályosság, szakmai önállóság 6
1.2. Pedagógiai programunk szerkezete 7
1.3. Küldetésnyilatkozat 7
1.4. Intézményünk története, jelenlegi helyzete és jövője 11
2. AZ INTÉZMÉNY NEVELÉSI PROGRAMJA 12
2.1. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka 12
2.1.1. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei 12
2.1.2. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai céljai 15
2.1.3. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai 16
2.1.4. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai módszerei, eszközei, eljárásai 17
2.1.5. Elvárt eredmények, sikerkritériumok 19
2.1.6. A szakgimnáziumi nevelés-oktatás képzési rendje és szakmai programja 20
2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok, tevékenységek 21
2.2.1. Alapelvek, célok 21
2.2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok 21
2.2.3. A személyiségfejlesztés színterei 22
2.3. Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok 23
2.3.1. A teljes körű egészségfejlesztés feladatai, céljai 23
2.3.2. Az iskola feladatai: 23
2.3.3. Az iskolai egészségnevelést szolgáló tevékenységformák 24
2.3.4. Kiemelt célok, feladatok 25
2.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok 28
2.4.1. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos általános feladatok 29
2.4.2. A személyiségfejlesztés közösségi magatartásra gyakorolt hatása 30
2.4.3. A közösségfejlesztés színterei 30
2.4.4. Az iskola hagyományrendszere 31
2.5. A Pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai 39
2.5.1. A nevelőtestület és tagjai 39
2.5.2. A pedagógusok általános pedagógiai feladatai 39
2.5.3. A pedagógusok feladatai különösen: 40
2.5.4. Az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai 42
2.6. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje 43
2.6.1. Általános feladataink 43
2.6.2. A sajátos nevelési igényű gyermekek és tanulók integrált oktatása az intézményben 45
2.6.3. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulókkal kapcsolatos feladatok 46
2.6.4. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő tevékenység 48
2.6.5. A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek 49
2.6.6. A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel, tanulókkal összefüggő pedagógiai tevékenység helyi rendje 52
2.7. A tanulói részvétel jogának gyakorlása az intézményi döntési folyamatokban 56
2.8. Az iskolahasználókkal való kapcsolattartás 57
2.8.1. A szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés formái 58
2.8.2. Az iskolai és a kollégiumi pedagógusok együttműködésének formái 59
2.8.3. Az intézmény kapcsolata a fenntartó gyülekezettel és a megye gyülekezeteivel 59
2.8.4. Az intézmény kapcsolata a református iskolákkal és szervezetekkel 60
2.8.5. Az intézmény kapcsolata a volt diákokkal 60
2.8.6. Kapcsolat külföldi iskolákkal 60

2.8.7. Kapcsolat a szakmai szolgáltató és szakszolgálati, valamint egyéb intézményekkel 61
2.9. Közösségi szolgálat 63
2.9.1. A közösségi szolgálat teljesítésének szabályai 63
2.9.2. A közösségi szolgálat szervezése és dokumentálása 64
2.9.3. A közösségi szolgálat időbeosztásának szabályai 65
2.10. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv 66
3. TANULÁSSZERVEZÉS 67
3.1. A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai 67
3.2. Felvétel, átvétel szabályai 68
3.2.1. A nevelés, oktatás, képzés meghirdetése 68
3.2.2. Jelentkezés, felvételi eljárás 69
3.2.3. A tanulók átvételének szabályai 71
4. AZ ÁLTALÁNOS ISKOLAI 16 ÓRÁIG SZERVEZETT EGYÉB FOGLALKOZÁSOKON VALÓ RÉSZVÉTEL. 72

II. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE 74

1. AZ ISKOLAI NEVELÉS - OKTATÁS 74
1.1. Az iskolai nevelés – oktatás céljai 74
1.2 Az iskola nevelés-oktatási feladatai, szerkezete 74
1.3. Esélyegyenlőség elősegítése 75
2. AZ INTÉZMÉNY TANTÁRGYI RENDSZERE ÉS ÓRATERVEI 76
2.1. Alkalmazott kerettantervi szerkezet 76
2.2. Általános iskolai tantárgyi rendszer és az óratervek 77
2.3. Tantárgyi rendszer és óraterv a gimnázium 7–12. évfolyamán 79
2.4. Tantárgyi rendszer és óraterv a gimnázium 9–12. évfolyamán 81
2.4.1. Általános tantervű gimnáziumi képzés 81
2.5. Alkalmazott kerettantervi szerkezet 9-13. évfolyam (szakgimnáziumi képzés) 86
2.5.1. Közgazdaság ágazat kötelező tantárgyai és óraszámai 86
2.5.2. Pedagógia ágazat kötelező tantárgyai és óraszámai 86
2.6. Alkalmazott kerettantervi szerkezet a Szügyi Dániel Tagiskolában 86
3. TANKÖNYVEK ÉS MÁS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI 93
4. A NAT-BAN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSÁNAK RÉSZLETES SZABÁLYAI 94
4.1. A NAT és a kerettantervi szabályozás 94
4.2. Kiemelt fejlesztési területek - nevelési célok 94
4.3. Nevelési célok helyi megvalósítása 97
4.4. Egyes köznevelési feladatokra vonatkozó szabályok és megvalósításuk 100
4.4.1. A hit- és erkölcstan oktatása 100
4.4.2. Mindennapos testnevelés, testmozgás megszervezése 100
4.4.3. A mindennapos művészeti nevelés 101
4.4.4. Idegen nyelv oktatás 101
4.4.5. Nem kötelező tanórán kívüli foglalkozások 104
4.5. Osztálybontás és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei, előírásai 104
4.5.1. A nevelés-oktatás megszervezése, kötelezően biztosítandó órakeretek (Nkt. 27.§) 104
4.5.2. Iskolánk kínálata: 105
4.6. A választható tantárgyak, foglalkozások, és a pedagógusválasztás szabályai 106
4.6.1. A tantárgyválasztás célja, szabályai 106
4.6.2. A tantárgyválasztás eljárásrendje 107
5. A TANULÓ TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK ÉRTÉKELÉSE 108
5.1. Az értékelés módjai 109
5.2. Az értékelés nevelő hatása 110
5.3. Az értékelés fejlesztő hatása 110
5.3.1. Az értékelés esélyegyenlőséget befolyásoló hatása 111

5.4. Az értékelés helyi szabályai ... *111*
5.4.1. Az ellenőrzés eszközei ... 113
5.4.2. Az alsó tagozaton használt szöveges értékelés ... 113
5.4.3. A tanulók félévi és év végi összegző minősítése a 2 - 12. évfolyamon ... 114
5.4.4. A modultantárgyak értékelése ... 115
5.4.5. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai ... 115
5.4.6. Az iskolai írásbeli beszámoltatásoknak a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya ... 117
5.4.7. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei ... 117
5.4.7.1. Magasabb évfolyamba lépés ... 117
5.4.7.2. Az egyes tantárgyak tantervi követelményeinek ismerete, teljesítése, továbbhaladás ... 118
5.4.8. Az otthoni felkészülés meghatározása ... 119
5.5. A magatartás és a szorgalom minősítésének elvei ... *120*
5.5.1. Az értékelés alapelvei ... 120
5.5.2. A tanulók jutalmazásával összefüggő elvek ... 120
5.5.3. A magatartás és szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei ... 121
5.6. Szakgimnáziumi képzésben résztvevő tanulók értékelése, minősítése ... *124*
6. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK ... 124

III. KOLLÉGIUMI (INTERNÁTUSI) PEDAGÓGIAI PROGRAM ... 127

Bevezetés ... *127*
A működés belső feltételrendszerének bemutatása ... *127*
Az intézményegység alapvető nevelési alapelvei, céljai és küldetése ... *131*
A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, középiskolai kollégiumok esetén az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek elvei ... *139*
A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei ... *140*
A pedagógiai tevékenység szerkezete ... *141*
Feladatok, tevékenységkategóriák ... *144*
Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái ... *146*

IV. ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM ... 148

Óvodánk adatai ... *148*
Óvodai nevelésünk alapelvei ... *149*
Az óvodánk nevelési céljai ... *153*
A gyermekek tevékenységformái ... *163*
Az óvodai élet megszervezése ... *188*
Gyermekvédelem az óvodában ... *194*
Az óvoda kapcsolatai ... *197*

V. SZAKKÉPZÉSI PROGRAM ... 201

1. A SZAKKÉPZÉS JOGI HÁTTERE ... 201
2. SZAKKÉPZÉSI KERETTANTERVEK ... 201
3. A SZAKGIMNÁZIUMI NEVELÉS-OKTATÁS KÉPZÉSI RENDJE ÉS SZAKMAI PROGRAMJA ... 202
3.1. A szakgimnáziumi - 9-13. évfolyam - nevelés-oktatás pedagógiai/képzési rendszere: ... *202*
3. 2. A szakgimnáziumi - 9-13. évfolyam – szakképzés célja: ... *202*
3.2.1. Vállalkozási és bérügyintéző (54 344 02) ... 202
3.2.2. Pénzügyi-számviteli ügyintéző (54 344 01) ... 203
3.2.3. Vám-, jövedéki- és termékdíj ügyintéző (54 344 03) ... 203
3.2.4. Sportedző (a sportág megjelölésével) (54 813 02) ... 203
3.3. Megszerezhető szakképesítések a 12. és 13**. évfolyam végén* ... *204*
4. ALKALMAZOTT KERETTANTERVI SZERKEZET ... 204
4.1. Közgazdaság ágazat kötelező tantárgyai és óraszámai ... *205*

4.1.1. Közgazdaság ágazat szakmai tantárgyai és óraszámai 206
4.1.1.1. Vállalkozási és bérügyintéző szakképesítés szakmai tantárgyai és óraszámai 206
4.1.1.2. Pénzügyi- számviteli ügyintéző szakképesítés szakmai tantárgyai és óraszámai 207
4.1.1.3. Vám-, jövedéki- és termékdíj ügyintéző szakképesítés szakmai tantárgyai és óraszámai 208
4.2. Sport ágazat kötelező tantárgyai és óraszámai 209
4.2.1. Sport ágazat szakmai tantárgyai és óraszámai 210
4.2.1.1. Sportedző szakképesítés szakmai tantárgyai és óraszámai 210
5. A SZAKGIMNÁZIUMI NEVELÉS-OKTATÁS 211
5.1.A szakgimnáziumi nevelés-oktatás céljai, feladatai 211
5.2. Fejlesztési területek – nevelési célok 211
5.3. Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés 215
5.4. Egységesség és differenciálás 219
6. SZAKGIMNÁZIUMI KÉPZÉSBEN RÉSZTVEVŐ (9-13. ÉVFOLYAM) TANULÓK ÉRTÉKELÉSE, MINŐSÍTÉSE 220
VI. MELLÉKLETEK 222
VII. ZÁRÓ DOKUMENTUM 223

I. Az iskola nevelési programja

1. Bevezetés

A Szegedi Kis István Református Gimnázium, Szakgimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium *feladata* - a magyar református iskolák, valamint a több mint négyszáz éves helyi intézményi múlt - évszázadok során kialakult hitbeli örökségének és pedagógiai kultúrájának megismertetése és a kor követelményeinek megfelelő fejlesztése. Pedagógiai programunk alapján vállalt „köznevelés közszolgálat" feladat tanulóink művelt, jellemes keresztyén emberekké, az egyetemes emberi értékek tisztelőjévé, a magyar haza és nemzet - hűséges, áldozatkész, alkotó polgáraivá való formálása, akik mindenkor készek az örökölt és a jelenkori kultúra valódi értékeit befogadni, gyarapítani és közvetíteni. Pedagógiai programunk a nevelő-oktató munkánk belső törvényi alapja, amely a 2013. évi V. törvény a Magyarországi Református Egyház 1995. évi I. Köznevelési törvényének átfogó módosítására, valamint a Nemzeti Alaptantervre és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvényre épül.

1.1. Érvényesség, hatályosság, szakmai önállóság

A nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik.
A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és a fenntartó hagyja jóvá. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni. (2011. évi CXC. tv. 26.§ (1), (5).

A Pedagógiai Program előírásai az intézmény valamennyi feladat-ellátási helyén érvényesek, valamint ezeket kell alkalmazni a Pedagógiai Program részeként kötelező, a nevelési-oktatási intézményen kívül tartott foglalkozások, programok, a tanítási órák keretében meg nem valósítható osztály, vagy csoportfoglalkozás, így különösen a tanulmányi kirándulás, környezeti nevelési program, a kulturális, sportrendezvény megvalósítása során.

1.2. Pedagógiai programunk szerkezete

1. **Az iskola nevelési programja**
2. **Az iskola helyi tanterve**
3. **Kollégiumi pedagógiai program**
4. **Óvodai pedagógiai program**
5. **Szakképzési program**

1.3. Küldetésnyilatkozat

Intézményünk a Magyarországi Református Egyház iskoláinak küldetésnyilatkozatát sajátjának tekinti, küldetését, jövőképét arra építi.

A Magyarországi Református Egyház iskoláinak küldetésnyilatkozata

Jézus Krisztus missziói parancsa: *„…tegyetek tanítványokká minden népeket…”* (Máté 28,19) nem csupán az Egyháznak szól, hanem a családnak és az iskolának is. A református iskola jó lehetőség arra, hogy segítse a szülőket és a gyülekezeteket abban, hogy valóra válthassák a gyermek keresztelésekor tett ígéretüket, amely szerint úgy nevelik és neveltetik őt, „hogy ha majd felnő, a konfirmáció alkalmával ő maga önként tegyen vallást a Szentháromság Istenbe vetett hitéről a gyülekezet előtt”.

A református iskola keresztyén közösség. Olyan hitvalló (lehetőleg református) pedagógusokat feltételez, akik hivatásukat Istentől kapott küldetésnek tekintik. Életpéldájukkal, minden megnyilvánulásukkal keresztyénné, krisztusi emberekké kívánják nevelni a tanítványaikat.

A magyarországi Református Egyház református vallású diákjaiból öntudatos magyar reformátusokat kíván nevelni iskoláiban.

1.) Reformátusokat, tehát olyan keresztyéneket, akik

- életének zsinórmértéke a Szentírás; elfogadják ősi hitvallásainkat, a Heidelbergi kátét és a II. Helvét hitvallást,
- tudják, hogy Isten választotta ki őket, s ha Tőle kérnek segítséget, a Lélek alkalmassá teszi őket feladataik elvégzésére.

2.) Magyar reformátusokat, akik

- a magyar kultúrát – elsősorban rendkívül gazdag anyanyelvünket és népi kultúránkat – megbecsülik, azt tisztán megőrizni, gazdagítani és továbbadni kívánják,
- ismerik és szeretik hazájukat, az itt élők és a határainkon kívülre szorult magyarok múltját, jelenét, értékeit; szívesen vallják magukat magyarnak, s családjukért, egyházukért, hazájukért áldozatra készek.

3.) Öntudatos magyar reformátusokat, azaz olyan magyar reformátusokat, akik

- tudják, hogy Kiben és miben hisznek,
- képesek önállóan, logikusan gondolkodni, cselekedni,
- törekednek:
  - önmaguk és környezetük megismerésére, megóvására;
  - jellemük, erkölcsi ítélőképességük és ízlésük fejlesztésével a jó és a rossz, az igaz és
  - a hamis, a szép ás a rút egyre biztosabb megkülönböztetésére;
  - a valódi értékek felismerésére és tiszteletére;
  - a különböző tudományterületeken és művészetekben alapos ismeretek megszerzésére;
  - testi-lelki-szellemi harmóniában történő életvitelre;
  - embertársaik segítésére;
  - a hit ajándékának elfogadásához szükséges ismeretek, élmények, tapasztalatok megszerzésére;
  - felelős helytállásra.

4.) A református iskola úgy tudja elérni fenti nevelési céljait, hogy

a.) megismerteti növendékeit a Biblia igazságaival és az egyháztörténet máig érvényes tanulságaival;

- a hiteles krisztuskövetés vonzó személyes példáját nevelői által is a tanulók elé állítja;
- hitéletének közösségi alkalmai révén a gyülekezeti életben való felelős részvételre indít;

b.) növendékeiben felkelti a tudásvágyat, és megalapozza a magas szintű önművelés igényét;

- növendékeit a tudományok segítségével rávezeti a teremtett világ megismerésének és megőrzésének fontosságára;
- a kultúra időtálló értékeinek közvetítése által fogékonnyá teszi őket a szépre;
- a reál és humán tudás átadásával kifejleszti bennük a józan, kritikus és önálló gondolkodást és a felelős cselekvés képességét;

c.) gondosan ápolja az anyanyelvet és a magyar nemzeti hagyományokat;

- megérteti tanítványaival, hogy a világ megismeréséhez elsősorban saját nyelvükön, kultúrájukon keresztül vezet az út;
- rendszerességével és következetességével a személyes és társadalmi szintű kötelességtudat és áldozatvállalás mintáját állítja növendékei elé.

A Magyarországi Református Egyház iskoláiban a nem református vallású diákokat öntudatos magyar keresztyénekké kívánja nevelni. Lehetővé teszi számukra saját vallásuk-felekezetük hitvallásainak megismerését, ugyanakkor elvárja tőlük a református értékek ismeretét és tiszteletét.

A fenti célok elérése érdekében a magyarországi Református egyház iskoláinak az a feladata, hogy imádsággal, igényes nevelő-oktató munkával, a keresztyén közösség nevelőerejének, a legfejlettebb tudományos és technikai eredményeknek-eszközöknek, valamint a családokkal és a gyülekezetekkel kiépített gyümölcsöző kapcsolatoknak a felhasználásával a lehető legtöbbet tegye meg azért, hogy minden növendéke fel tudja mutatni azokat a képességeket, amelyeket csak ő maga kapott a Teremtőjétől.

Az oktatásnak az állandóság és folytonosság elve mellett rugalmasan kell alkalmazkodnia egyrészt a magyarországi Református Egyház törvényeiben megfogalmazott elvárásokhoz, másrészt a társadalmi igényekhez, a kihívásokhoz. A tanulóknak korszerű ismereteket kell nyújtani**.**

Intézményünk küldetése, jövőképe

A békési Szegedi Kis István Református Gimnázium, Szakgimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium pedagógusai, dolgozói olyan iskolában kívánnak dolgozni, ahol:

- a hitvalló (elsősorban református) pedagógusok hivatásukat Istentől kapott küldetésnek tekintik,
- tanítványaikat krisztuskövető emberekké kívánják nevelni,

- tanítványaikat öntudatos magyar reformátussá nevelik, akik a magyar kultúrát megbecsülik és ismerik hazájukat, az itt, valamint a határon kívül élő magyarokat,
- olyan sokoldalú tudást, kompetenciákat kapnak tőlük a tanulók, mely alapja lesz megélhetésüknek, nemzetük szolgálatának.

A célok elérése érdekében:

- megismertetik a gyermekekkel, tanítványaikkal a Biblia igazságait,
- széleskörű ismeretátadás alapján kifejlesztik a tanulóikban a kritikus és önálló gondolkodás, értékítélet képességét,
- kialakítják a gyermekekben, tanítványaikban a kötelességteljesítés, a rendszeretet, valamint az állhatatos, igényes munkavégzés igényét,
- a társadalmi igényekhez igazodva szilárd alapismereteket, modern, korszerű ismereteket nyújtanak megvalósítható továbbhaladásuk, egészséges életviteli igényük érdekében,
- a szülőkkel, gondviselőkkel partneri együttműködésben segítik a különleges bánásmódot igénylő gyermekek, tanulók sikeres fejlődését, továbbhaladását,
- nevelési, oktatási módszereiket folyamatosan megújítják,
- személyes példát állítanak a gyermekek és tanítványaik elé.

Feladatuknak tekintik:

- református tanulóiknak egyházunk hitvalló tagjaivá való nevelését,
- más vallású tanulóiknak – vallásuk szabad gyakorlásának biztosítása mellett saját felekezetük és a református egyház értékeinek megbecsülésére történő nevelését,
- a kerettanterv ismeretanyagának megfelelő elsajátíttatását,
- felsőbb tanulmányokra felkészítéshez, szakmai érdeklődéshez, munkába álláshoz szükséges kompetenciák kialakítását,
- a vallási felekezethez nem tartozó tanulók keresztyén értékrend tiszteletére nevelését, lehetőség szerint átvételére felkészítését,
- olyan iskolai közösség kialakítását, amelyben a gyermekek, tanulók és pedagógusok a közös munka során az egymásért élés örömét és felelősségét átérezhetik, tevékenységükkel a közösséget tovább gazdagítják.
- olyan tanulási környezet kialakítását, ahol a fiatalok megismerhetik a demokrácia alapelveit, a véleménynyilvánítás kultúráját, elsajátíthatják azokat a magatartásmintákat,

ami alkalmassá teszi őket a törvénytiszteletre, az együttélés szabályainak betartására, az emberi méltóság és az emberi jogok tiszteletére.

1.4. Intézményünk története, jelenlegi helyzete és jövője

Szegedi Kis István Református Gimnázium a Dél-alföld legrégebbi református gimnáziuma. A békésiek az 1530-as évek közepén ismerték meg a reformáció tanait.
Szegedi Kis István alapította az intézmény elődjéül szolgáló **deákiskolát 1552**-ben, mely a Debreceni Református Kollégium partikulája volt. Az itt tanuló diákok közül többen folytatták tanulmányaikat Debrecenben, néhányan pedig Wittenbergben és Heidelbergben.
Az intézmény **1839-ben vált reálgimnáziummá, 1847-ben főgimnáziumi** rangot kapott. Az állami segély megszerzése érdekében beindult a 8 évfolyamos gimnáziumi képzés, amihez fel kellett építeni a gimnázium ma is használt épületét. Ennek átadására **1903**-ban került sor.

1937-ben a megnyílt internátusnak köszönhetően a tanulói létszám 360 főre emelkedett az I. világháborút követő hezitálás után. Ugyanabban az esztendőben vette fel az intézmény az alapító Szegedi Kis István nevét.

1948-ban a gimnáziumot államosították és megszüntették a nyolc évfolyamos képzést. Az egyház 1992-ben kaphatta vissza az intézményt. Szervezetileg az átadás-átszervezés első üteme **1994-ben** befejeződött, amikor az **egyház visszakapott egy általános iskolát** is. Itt a feltételek megléte miatt kezdettől **kötelező hitoktatásban** vesznek részt a tanulók, a gimnáziumban ez viszont csak később valósulhatott meg.

1992-től működteti a Békési Református Egyházközség református általános iskoláját az iskola régi épületében. Az első időben egy-egy osztállyal végezte feladatát az 1-4 évfolyamon először iskolaotthonos, majd napközis rendszerben.

Kollégiumunk a gimnázium és az általános iskola szerves része. Az anyaiskolával közös igazgatású, koedukált kollégium az iskolával közös területen helyezkedik el.

2011. szeptember 1-jén jött létre a **Szegedi Kis István Református Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium** - mint többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény. Egykori intézményünk az eddig önkormányzati fenntartású Karacs Teréz Intézményegység 1 - 8 évfolyamos általános iskolai képzésével és egy óvodával (Jantyik utcai Óvoda) bővült. Az óvoda Békés város központjában helyezkedik el. 1868-ban épült, óvodaként 1889 óta működik.

2014. szeptember 1-jén a **Szügyi Dániel Református Általános Iskola** - Dévaványa, Vörösmarty út 2. - fenntartói jogát a Tiszántúli Református Egyházkerülettől átvette a Békési Református Egyházközség, és az általa fenntartott Szegedi Kis István Református Gimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium 8 évfolyamos általános iskolai nevelést-oktatást végző tagintézményeként működteti tovább.

2018. szeptember 1-től intézményünk bővítette képzési kínálatát a középfokú oktatás területén és szakgimnáziumi képzést indított közgazdaság és sport ágazatban. Így intézményünk neve is változott: **Szegedi Kis István Református Gimnázium, Szakgimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium.**

Célunk, hogy az újonnan létrejött intézmény beiskolázási lehetőségének bővülését maximálisan kihasználjuk, és a 8. évfolyam elvégzése után minél több diák az iskolában maradva a gimnáziumi, szakgimnáziumi képzésünkbe kapcsolódjon be.

Intézményegységeinkben a hagyományoknak megfelelően az értéktisztelet, a gyermekszeretet, a tanulói személyiség tiszteletben tartásával neveljük a tanulókat. Célunk az erkölcsös, tájékozott, egyénileg sikeres, a közösség szempontjából értékes állampolgár nevelése. Pedagógusaink magukénak vallják az örök humanista értékrendet, amelynek alapján alakítjuk ki nevelési rendszerünket.

2. Az intézmény nevelési programja

2.1. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka

2.1.1. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei

Intézményünk pedagógusai gyermekközpontú környezetben, a tanulók teljes személyiségének fejlesztésével szellemileg, erkölcsileg és lelkileg- testileg egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Nevelőtestületünk a napi gyakorlati munkában az alább felsorolt alapelveket juttatja érvényre:

Keresztyén nevelésünk alapelvei:

Azonosak a reformátori alapelvekkel: Solus Christus (Egyedül a Krisztus), Sola Gratia (Egyedül a kegyelem), Sola Fide (Egyedül a hit) és Sola Scriptura (Egyedül a Szentírás). Ez egész intézményünk nevelő tevékenységének az elvi alapja is a lelki nevelés mellett.

Az intézményt az evangéliumi keresztyén légkör jellemezze, minden eljárás alapja a szeretet legyen. Református intézményünk a hivatástudat és a munkaerkölcs kialakítását tekinti fontosnak. Nincs helye a tanulók teljesítmény miatti hátrányos megkülönböztetésének.

Komplexitás elve

A nevelés-oktatás során figyelembe vesszük és összehangoljuk a biológiai, fiziológiai, pszichológiai és társadalmi törvényszerűségek folyamatos és együttes hatását. Biztosítjuk tanulóink számára a tudás, műveltség átadása és megszerzése folyamatában a személyiségük optimális, egyéni adottságaiknak, képességeiknek megfelelő kibontakozását; a tehetségek felkarolását, a lemaradók támogatását; a valóságos tanulási környezet iskolán kívüli megtapasztalását; a tudás- és a képességfejlesztés helyes arányának megtalálását.

Következetesség elve

Határozott követelmények támasztásával lehetőséget nyújtunk a tanulók önállóságának, kezdeményezőkészségének, kreativitásának kibontakoztatására.

Életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételének elve

A tanulók személyiségének fejlesztését az egyéni fejlődési ütemhez igazodva biztosítjuk.

Egyenrangúság, esélyegyenlőség elve

A nevelés-oktatási folyamat két alapvető szereplője, a pedagógus, a gyerekek és a tanulók egyenrangú félként vesznek részt a nevelés-oktatás folyamatában. Az egyenlő esélyek biztosításával, az esetleges hátrányok kompenzálásával segítjük tanulóink személyes hatékonyságának és eredményességének fejlesztését.

Partnerség elve

Bizalom, megértés, tisztelet a tanuló személyisége iránt. Együttműködés a pedagógusok között az intézményen belül és a külső partnerekkel, elsősorban a családdal, a szülőkkel, hiszen a nevelés irányítója, szervezője a család.

Alapvető fontosságúnak tartjuk, hogy intézményünk tanulói és szüleik azonosuljanak a pedagógiai program alapelveivel, céljaival, minőségpolitikájával, házirendjével. Céljaink megvalósításához elengedhetetlenül fontos a szülők támogatása, együttműködése, az otthoni nevelés és az iskolai nevelés azonos, vagy hasonló értékrendje.

Nem minden szülő tudja felvállalni otthon a keresztyén hitben való nevelést, ezért az evangélium hirdetésének első lépcsőfoka óvodánk lehet.

Egészség elve

Intézményünk e legfontosabb értékek között tartja számon az ember egészséges életmódjának megismertetését, annak megőrző képességét. Ugyancsak kiemelt fontosságúnak tartja az ehhez kapcsolódó sport- és élsporttevékenység hírvivő szerepét.

A külső hatások elve

A pedagógusok támaszkodnak mindazon tapasztalatokra, információkra, ismeretekre, képességekre, amelyeket a tanulók az iskolán kívül, mindennapi életükben szereznek, segítik a világban való eligazodás képességének fejlesztését.

Keresztyén nevelésünk értékei:

Pedagógiai tevékenységünk célrendszerének *alapértékei*: szeretet, öröm, békesség, türelem, szívesség, jóság, hűség, önmegtartóztatás, melyeket a Biblia a Szentlélek gyümölcsének nevez. Ezek a hitre jutott ember értékrendszerének alapjai. Embereszményünk ezen értékeknek megfelelően olyan sokoldalúan fejlett, autonóm személyiség, aki ezeket az alapértékeket beépíti személyiségébe. Így válik késszé és képessé arra, hogy szabadon alakítsa környezetét és fejlessze tovább önmagát, hasznos, értékes tagjaként környezetének, az egész társadalomnak.

2.1.2. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai céljai

Az oktatásnak az állandóság és folytonosság elve mellett rugalmasan kell alkalmazkodnia egyrészt a Magyarországi Református Egyház törvényeiben megfogalmazott elvárásokhoz, másrészt a társadalmi igényekhez, a kihívásokhoz. Ezen elvárásoknak megfelelően céljaink:

- Tanulóinknak, gyerekeinknek el kell sajátítani a társadalomba illeszkedéshez szükséges normákat.
- Segítsük a gyermekeket és a tanulókat talentumaik felismerésében, felhasználásában, felébreszteni bennük a talentumaikkal járó felelősséget, kialakítani a munkaerkölcsöt.
- Tegyük a gyermekek és tanulók számára személyessé a Szentírást: lássák meg, hogy közük van hozzá, hiszen életük fontos kérdéseire ad feleletet. Célunk mindennek érdekében a gyermekek és tanulók hitre segítése keresztyén életpéldákon, saját példamutatásunkon, a tanítási tartalmakon keresztül, hogy a hit által önmaguk találjanak rá a keresztyénné válás útjára. Váljanak olyan emberré, aki nemcsak saját érdekeit igyekszik érvényesíteni, hanem mások érdekében is kész és képes tenni valamit.
- Tanulóink, gyermekeink az intézményből szilárd tudással, a tudásuk alkalmazásának készségével és képességével kerüljenek ki, hogy alkalmasak legyenek az élethosszig tartó tanulásra, önképzésre.
- Sokoldalúan (értelmi, érzelmi, erkölcsi, esztétikai, testi) fejlett, autonóm személyiségek fejlesztése.
- Az oktatásban a szakmai szempontok érvényesüljenek a társadalmi igények és a nemzeti oktatáspolitikai célok szolgálatában.
- A megismert bibliai családmodell értékként épüljön be az életükbe.
- Szeretetre nevelés mely az önuralomra-, szolgálatkészségre-és, személyes hitre nevelésben valósul meg.
- A tanulók és gyerekek igényeljék és használják ki az intézmény által nyújtott lehetőségeket képességeik kibontakoztatásához.
- Diákjaink és gyermekeinek sikeresen szerepeljenek versenyeken, művészeti pályázatokon.
- Legyenek fegyelmezettek tanulóink és gyerekeink, legyenek képesek az önálló, életkorának megfelelő véleményalkotásra, mások iránti toleranciára.

- Nőjön az állóképességük, fizikai teherbíró képességük, ügyességük
- Tiszta, rongálásmentes legyen az intézmény és környezete.
- A tanulók és gyerekek igényesek legyenek munkájuk külalakjára, ruházatukra, vigyázzanak felszerelésükre.
- Legyenek más kultúrával szemben nyitottak, érdeklődők, társaikkal toleránsak, segítőkészek, előítéletektől mentesek.
- Érjük el méréseken legalább a 70%-os elégedettségi eredményt.
- Javuljon az intézmény infrastrukturális feltételrendszere, tárgyi felszereltsége.

2.1.3. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai

- Egyéni példaadáson alapuló, a református keresztyén értékek alapján végzett nevelő és oktató munka.
- A megelőzés előtérbe helyezésével folyamatos figyelem fordítása a veszélyeztetett tanulók felismerésére, segítésére.
- Az osztályfőnök pedagógiai kompetenciájának érvényesítésével partneri együttműködés a szülőkkel.
- Református értelmiség kiművelése korszerű, magas szakmai színvonalú ismeretátadással, egyéni készség- és képességfejlesztéssel, a tehetség felismerésével, az önálló kreatív gondolkodásra való neveléssel.
- A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét a különleges figyelmet igénylő gyermekek, tanulók differenciált képzése az évenkénti kompetencia mérés eredményeinek figyelembevételével, az integrált nevelési módszereink, eljárásaink folyamatos fejlesztésével.
- Az eredményes továbbhaladás érdekében a rászorulókról szociális gondoskodás elősegítése.
- A természet szeretetére, megbecsülésére, valamint a testi – lelki egészségre nevelés tudatfejlesztéssel.
- Diákjaink személyiségének minden értékes vonását gondos szakértelemmel és megértő humánummal bontakoztatjak ki. Fejlesztjük tanulóink önismeretét, együttműködési készségét, ezáltal hozzájárulunk a reális értékrenddel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.
- Az iskolát képviselő élsportolók pedagógusok általi elismerése és segítése egyéni tanulási programok segítségével.

2.1.4. Az intézményben folyó nevelő-oktató munka pedagógiai módszerei, eszközei, eljárásai

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az intézmény pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló nevelési módszerek, eljárások.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

1. A közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlenül, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
2. A közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül.

Iskolánk pedagógusai által alkalmazott közvetlen és közvetett nevelési eljárások:

KÖZVETLEN	KÖZVETETT
MÓDSZEREK, ESZKÖZÖK, ELJÁRÁSOK	
Szokások kialakítása Gyakoroltatás Ellenőrzés Pozitív motiváció, ösztönzés Egyéni és differenciált tanulásszervezés Csoportbontás Egyéni foglalkozások Motiválás Szemléltetés Tevékenykedtetés Beszélgetés, magyarázat	A tanulói közösség tevékenységének szervezése A nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében Közös célok kitűzése, elfogadtatása Környezetvédő és egészségnevelő projektek Segítségnyújtás Követelés Ellenőrzés Pozitív motiváció, ösztönzés Műalkotások, minták bemutatása

Tények, jelenségek, példák bemutatása A tanulók önálló elemző munkája Segítségnyújtás Példaadás A nevelő személyes példamutatása Elbeszélés	Vita A követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösségből Felvilágosítás a betartandó magatartási normákról

- Differenciált képesség kibontakoztatás, fejlesztés.
- Egyéni törődés az esélyegyenlőség elősegítéséhez, a tehetség kibontakoztatásához.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek, tanulók fejlesztéséhez sajátos, a megfelelő korrekciós célú pedagógiai eljárások alkalmazása egyéni, illetve kiscsoportos foglalkozások keretében.
- Pedagógusi példamutatás.
- Építkezés az intézményünk hagyományaira, nemzeti értékeinkre, a Bibliára.
- Élő kapcsolat a gyülekezettel.
- Az egészségfejlesztési program célkitűzéseinek életvitelt formáló megvalósítása.
- *A fegyelmezés, mint eszköz* a jóra ösztönzés módja legyen, míg a *jutalmazás* a jóban való megerősítés.

A nevelési-oktatási módszerek közül mindig azokat kell kiválasztani, amelyek igazodnak a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi fejlettségükhöz, képességükhöz, a nevelő személyiségéhez, pedagógiai kulturáltságához, felkészültségéhez, vezetői stílusához, a mindenkori szituációhoz és annak tartalmához.

2.1.5. Elvárt eredmények, sikerkritériumok

Nevelő-oktató munkánk hatékonyságának mutatói, sikerkritériumok:

- Versenyeken, művészeti pályázatokon való sikeres szereplés (tanulóink, gyerekeink a mezőny első felében végeznek).
- Fegyelmezett diák, gyermek, aki képes az önálló, életkorának megfelelő véleményalkotásra, mások iránti toleranciára.
- A tanulók, gyerekek kifejezésre juttatják, hogy jól érzik magukat az intézményben.
- Tiszta intézmény és környéke. A tanulók, gyerekek elítélik azokat, akik rongálnak, ismerik lakóhelyük és a kistérség értékeit, nevezetességeit.
- Munkájukkal szemben igényesek, munkájuk külalakjára, ruházatukra, felszerelésükre vigyáznak.
- Nő a diákok, gyerekek állóképessége.
- Más kultúrákkal szemben nyitottak, érdeklődők, elfogadók.
- Nincsenek negatív előítéleteik a kisebbségek és a mássággal élő emberek irányában.
- Társaikkal toleránsak, segítőkészek.
- A folyamatos fejlesztés eredményeként javul az intézmény infrastrukturális feltételrendszere, tárgyi felszereltsége.
- Az objektív mutatók, indikátorok alapján végzett, intézményi munkáról készült belső és külső értékelések megerősítik a nevelő-oktató munka hatékonyságát, eredményességét.

Alapvető mutatók, sikerkritériumok az iskolában

Nevelési céljaink megvalósulását illetően akkor tekintjük nevelő és oktató munkánkat sikeresnek:

- ha az 1. osztályba történő beiskolázás sikeres, nő a református gyermekek száma
- ha a továbbtanulási mutatók azt jelzik, hogy gyermekeink megállják helyüket a választott intézményben.
- ha iskolánk tanulóinak 90 %-a minden tantárgyból megfelel az alapfokú, ill. középfokú nevelés – oktatás kerettanterveiben meghatározott továbbhaladás

feltételeinek, illetve egyéni képességei alapján elvárható legjobb szinten felel meg az iskolánk helyi tantervében megfogalmazott követelményeknek.

- ha a 8. évfolyam végén rendelkezik olyan bővíthető, biztos ismeretekkel, készségekkel, képességekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik őt arra, hogy a középiskolás követelményeknek megfeleljen.
- ha diákjaink a 12. évfolyam végén sikeres érettségi vizsgát tesznek – egyéni képességeihez mérten középszintűt vagy emeltszintűt –, mely lehetővé teszi számukra a felsőoktatásban való részvételt.
- ha végzős diákjaink többsége bekerül az általa választott közép- vagy felsőfokú oktatási intézménybe, s a középiskolai, felsőoktatási követelményeknek az intézményünkből vitt biztos ismeretek és kompetenciák birtokában képes képzésben megfelelni képességeinek megfelelően választott szakmai oktatásban, vagy elhelyezkedni az általa választott szakmában, intézményben.
- ha diákjaink ismerik a kulturált viselkedéshez, az emberek közötti kapcsolatokhoz, valamint a közösségben éléshez szükséges viselkedés- és magatartásformákat, elképzeléssel bírnak saját közelebbi és távolabbi jövőjüket és sorsukat illetően.
- ha diákjaink megszerezik a református megyei és országos tanulmányi és sport-versenyeken az 1-6. helyek egyikét.
- a jövőben kompetenciamérésen szövegértésből és matematikából el akarjuk érni a megfelelő iskolatípusok átlagát.

2.1.6. A szakgimnáziumi nevelés-oktatás képzési rendje és szakmai programja

- **2.1.4.1. A szakgimnáziumi -9-13. évfolyam – nevelés-oktatás pedagógiai és képzési rendszere**
- **2.1.4.2. A szakgimnáziumi – 9-13. évfolyam – szakképzés célja**
  - **2.1.4.2.1. Vállalkozási és bérügyintéző**
  - **2.1.4.2.2. Pénzügyi-számviteli ügyintéző**
  - **2.1.4.2.3. Vám-, jövedéki- és termékdíj ügyintéző**
  - **2.1.4.2.4. Sportedző (sportági megjelöléssel)**
- **2.1.4.3. Megszerezhető szakképesítések a 12. és 13. évfolyam végén**

Lásd részletesen a Pedagógiai program V. - Szakképzési program fejezetben

2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok, tevékenységek

A személyiségfejlesztés a szervezett, tervszerű nevelő-oktató munka egyik meghatározó alapfunkciója és célja. Alapvető kiindulópontunk a személyiségfejlesztésben a keresztyén pedagógia alapja, a szeretet hármas parancsa: szeretni Istent, szeretni embertársaimat, mint önmagamat. Akiben ezek a tulajdonságok megerősödnek, fogékony lesz a szentre, az igazra, a jóra és a szépre. Az emberi személyiség kialakulása a gyermekkortól kezdve a kamaszkoron át az ifjú korig hosszú folyamat. Minden korszaknak megvan a maga jellemzője mind érdeklődésben, mind emberi példákban, mind olyan értékekben, amelyekre érzékenyek.

2.2.1. Alapelvek, célok

- Gyermekközpontú elvek alapján motiváljuk gyermekeinket és tanulóinkat a meglévő ismereteik alkalmazására a nevelési-oktatási folyamatban. Ennek érdekben ösztönözzük őket, törekszünk arra, hogy érezzék magukat biztonságban, legyen önbizalmuk, bízzanak környezetükben és a világban, vagyis kialakuljon pozitív gondolkodásuk.
- Intézményünkben folyó nevelés és oktatás legalapvetőbb céljának azt tekintjük, hogy gyermekeinkben és tanulóinkban problémamegoldó (értelmes, kreatív, kritikai) gondolkodás, felelős, fegyelmezett, pozitív életszemlélet alakuljon ki. Alapozzuk meg az olyan autonóm, nyitott embertípussá válásuk lehetőségét, akik tisztelik társadalmi környezetüket, és a természetet.
- A gyermek és tanuló, mint egyéniség iránt figyelmet tanúsítunk, tapintatos bánásmódban részesítjük, elismerjük teljesítményét verbális és nonverbális eszközökkel, tevékenységét nyomon követjük - empatikusan, kritikusan.
- Egyénre szabott oktatással eljuttatjuk őket az önképzés igényéhez.
- A feladatok elvégzése után felelős kritikával értékeljük teljesítményüket, a hibajavítás lehetőségét megadjuk számukra, mellyel a további önálló ismeretszerzést és az elsajátított tudás alkalmazását tesszük lehetővé részükre.

2.2.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Egyetlen tanuló fejlesztéséről sem mondhatunk le, fejlesztenünk kell fejleszthetőségének lehetőségéig.

- Elő kell segítenünk az önálló gondolkodás, a kezdeményezőkészség, a kötelesség- és egészségtudat kialakulását.
- Tanítványaink a sikereikért, eredményeikért tudjanak hálát adni, a kudarcot pedig alázattal és méltósággal eltűrni.
- Helyzetek teremtése konfliktushelyzetek, problémák keresztyén emberhez méltó megoldására.
- Versengés helyett verseny-helyzeteket teremteni számukra.
- A kommunikációs készségük fejlesztése.
- Keresztyén értékrend iránti igényük kialakítása.
- Toleranciára, önismeretre nevelés.
- A tisztelet, a megértés, a bírálat elfogadásának készsége, a reális önértékelés, a mértéktartó önbizalom és pozitív irányú ambíció kialakítása, megerősítése, fenntartása.
- Célunk következetességgel és keresztyén értékek felvállalásával elérni, hogy intézményünket olyan tanulók, gyerekek szülei válasszák, akik tudatosan vállalják fel intézményünk szellemiségét gyermekeik személyiségének fejlődése szempontjából.
- Feladatunk abban áll, hogy diákjainknak segítsünk megismerni önmagukat, kialakítani olyan értékrendszert, amely lehetővé teszi az egyénben rejlő lehetőségek kibontakoztatását, folyamatos önfejlesztését. Ebben a feladatban segítséget nyújt az iskolai védőnő, az iskolapszichológus és az ifjúsági lelkész, akiknek együttműködése nélkülözhetetlen. Fontos szerepet kapnak az osztályfőnökök a sajátos helyzetek, problémák felismerésében és az együttműködők koordinálásában.

2.2.3. A személyiségfejlesztés színterei

A személyiségfejlesztés terepe a tanóra, valamint a tanórán kívüli foglalkozások (szakkörök, kirándulások, egyéb közösségi programok, közösségi munkára való felkészítés, versenyfelkészítés, énekkar, sportkör…) ahol a pedagógus és az osztályközösség, az egyéb tanulói csoportok egyaránt hatással vannak a diákok személyiségének alakulására.

2.3. Egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

2.3.1. A teljes körű egészségfejlesztés feladatai, céljai

Az egészségfejlesztési feladatok célja**,** hogy a diákokat képessé tegye arra, hogy többet törődjenek egészségükkel, környezetükkel. Célunk, hogy a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében. Képessé váljanak az egészséges életmód kialakítására, a kiegyensúlyozott életvitelre.

2.3.2. Az iskola feladatai:

- Helyzetfelmérés készítése az iskola és környezetének egészségi állapotáról és az ezzel kapcsolatos problémákról.
- A kerettantervre épülő helyi tanterv - a személyiségfejlesztés komplex feladataival összhangban - biztosítsa azon feladatok összehangolását, amelyek erősítik az egészség, mint érték gondolatot, segítik annak megőrzését, fejlesztését. Kiemelt lehetőségeket kínálnak a Biológia-egészségtan, Környezetismeret, a Testnevelés, a Technika, életvitel és gyakorlat tantervei.
- Az osztályfőnöki órák az egészségnevelés sajátos színterei. Az osztályfőnöki órák helyi tantervei tartalmazzák az egészségfejlesztésre vonatkozó célokat és a feladatokat.
- Fontos feladatunk az egészséget támogató környezet kialakítása, hogy az iskola a diákok, a tanárok és a nem pedagógiai munkát végző dolgozók számára olyan élettér legyen, amely biztonságos, ösztönző, és kellemes közérzetet biztosító hely.
- A diákok számára elérhetővé tenni a megfelelő ismereteket, az egészség megóvása érdekében alternatívákat ajánlani.
- Megismertetni az életkorával járó biológiai, és testi változásokat.
- Kialakítani az igényt az egészséges életmód iránt.
- Rögzíteni a megfelelő higiénés szabályokat.
- Erősíteni a diákoknál az önmaguk iránti felelősségtudatot, a testi edzettség fontosságát.
- Felismertetni az egészségre káros szokásokat, megismerjék a káros szenvedélyek elkerülésének lehetőségeit, és így a testi-lelki egészség összhangját is felismerjék.
- Elvégezni a fizikai állapotmérést és értékeit egyénileg értékelni.

- Biztosítani az iskolaorvosi feladatok ellátását - rendszeres egészségügyi állapot felmérések, szűrővizsgálatok, életkorhoz kötött kötelező kampányoltások beadása, személyes tanácsadások - az iskolaorvossal kötött megállapodás szerint. Az iskolaorvos munkáját az iskolavédőnő segíti, a szűrővizsgálatok, védőoltások beadása elsődlegesen tanítási időben történik, a diákok iskolai tartózkodása, pedagógiai felügyelete alatt.

2.3.3. Az iskolai egészségnevelést szolgáló tevékenységformák

- a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása: testnevelés órák
- délutáni tömegsporton, edzéseken (kosárlabda, kézilabda, atlétika stb.) való részvétel,
- gyógytestnevelésen való részvétel, akiknek az orvosi szűrés után indokolttá válik,
- versenyeken való részvétel (atlétika versenyek, labdajátékok, városi futóverseny),
- egészségnevelési kapcsolatos iskolai, megyei és országos vetélkedőkön való részvétel
- egészséges életmóddal kapcsolatos rendezvények (egészség nap)

Egészségfejlesztési programunkat az alábbi szempontrendszerre és lehetőségeinkre kívánjuk építeni:

Feladat megnevezése	**Konkrét és előre tervezhető megvalósíthatósági lehetőségek**
egészséges táplálkozás,	Új ételek megismertetése és kipróbálása. Minél több zöldség és gyümölcs egészséges húsok beiktatása az étrendbe. Iskolatej akció. Iskolai büfé kínálatának reformálása.
mindennapos mozgás, testnevelés,	Tanórai, sportköri csoportos és egyéni foglalkozások, versenyszerű sportolás, turisztikai és sporttábor, szünetben, délután játékok, kirándulás, stb. 1-4. osztályban tanítás közbeni mozgás beépítése.
a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedély betegségekhez vezető	Folyamatos szűrővizsgálatok és orvosi vizsgálatok. Kiszűrtek illetve a szakvizsgálatra utalt tanulók utógondozása. Egészségnevelés felvilágosító órák megtartása folyamatosan, lehetőség szerint. Védőnői fogadóóra tartása.

szerek fogyasztásának megelőzése,	Osztályfőnöki órák, beszélgetések, esetmegbeszélések, stb. Tanórai lehetőségek kihasználása helyi tantervi tervezéssel is. Csendes napok, istentiszteletek, ünnepi alkalmak, hittanórai megbeszélések, bibliai történetek feldolgozása
bántalmazás, iskolai erőszak megelőzése,	Konfliktuskezelés, tolerancia, egymás megbecsülése, viselkedéskultúra.
baleset megelőzés és elsősegélynyújtás	Balesetvédelmi oktatás, balesetvédelem, felügyelet, megelőzés. Nyári szünetben balesetek megelőzésére külön fel kell hívni a gyermekek figyelmét. Az iskola épületén belül balesetveszélyes helyek, helyzetek kiiktatása (eljárásrend az SZMSZ-ben).
személyi higiéné	Védőnői foglalkozás, testnevelési órák, kirándulások, beszélgetések.

2.3.4. Kiemelt célok, feladatok

A dohányzás visszaszorítása

Cél

- A lehető leghatékonyabban próbáljuk a fiatalokat távol tartani a dohányzástól.

Feladatok

- Leszoktatást segítő programok hirdetése.
- Korosztályra bontva a dohányzás megelőzésének, a dohányzás káros hatásainak ismertetése a diákokkal tanórán vagy tanórán kívüli foglalkozás keretében.

Módszerek

- Óvodás korban, ill. 1.- 2. osztályban tanmese beiktatásával, 3. – 4. osztályban „cseresznyés szimbólum” megjelenítésével, 3 -12. osztályban felvilágosító előadások, videofilm megtekintése, kísérletek végzése, kérdőívek kitöltése, vetélkedők szervezése, plakátkészítés.

Alkohol és drog prevenció

Cél

- Az alkohol és drogfogyasztás illetve az általuk okozott egészségügyi károk visszaszorítása és megelőzése.
- Az alkohol kipróbálásának csökkentése, megszüntetése.

Feladatok

- Legfontosabb a prevenció fejlesztése, különösen a 7.-8. osztályt célozva.
- Ismertetni kell a diákokkal az alkoholfogyasztás és drogozás rövid és hosszú távú hatásait, a társadalomra és a családra gyakorolt negatívumait.

Módszer

- Videofilmek vetítése, kérdőívek, tesztek kitöltése a gyerekekkel, az eredmények közös kiértékelése.
- Iskolai kampány szervezése az alkohol és drogfogyasztás visszaszorítására.

Az egészséges és korszerű táplálkozásra nevelés

Cél

- A táplálkozással összefüggő megbetegedések gyakoriságának csökkentése és a gyerekek egészségi állapotának javítása az egészséges táplálkozással.
- A diákoknak meg kell ismerkedniük az egészséges táplálkozással kapcsolatos tudnivalókkal.

Feladat

- Megismertetni minél több egészséges étellel a diákokat.
- Tudják alkalmazni ismereteiket az étrend összeállításánál, elkészítésénél.
- Gyermekek iskolai étkezésénél felügyeletet biztosítani a megfelelő étkezési szokások kialakításához.

Módszer

- Védőnői prevenciós és felvilágosító tevékenység.
- Egészséges táplálkozás-nap beiktatása az adott tanévben, egészségügyi vetélkedővel, plakátkészítési verseny szervezésével.

A tevékenység színterei:

- Óvodától a 12. évfolyamig

Aktív testedzés beiktatása a mindennapokba

- A rendszeres testmozgás a szellemi, testi fejlődésre, valamint a társas kapcsolatok alakulására egyaránt pozitívan hat.
- Az iskolai testnevelés segítséget nyújthat bizonyos rendellenességek korai észlelésében, és megelőző szerepet tölthet be több, későbbi betegség kialakulásában. Az étrend mellett a gyermekkori mozgás hiánya is vezető szerepet foglal el a gyermekkori elhízás, magas vérnyomás, mozgásszervi megbetegedések kialakulásában. Testnevelés órán alapvető érték legyen a mozgás és a mozgás megszerettetése.

Cél

- A gyerekek és tanulók rendszeresen vegyenek részt a testnevelés foglalkozásokon és órákon, a napi mozgásos játékokban, feladatokban.

Feladatok

- Rendszeres munkával segíteni a fizikai gyarapodást és az ellenálló képesség fejlődését. Színesíteni mozgáskultúrájukat.
- Mozgási-sportolási alkalmak számának emelésével lehetőséget teremteni a mozgás örömének átélésére.
- Fejleszteni akaraterejüket, kitartásukat.
- Megismertetni a szabadidőben végezhető sportolási lehetőségekkel a tanulókat.
- Gyógytestnevelésben és könnyített testnevelésben résztvevő tanulókat folyamatosan figyelemmel kísérni.

Tevékenységek színterei

- Testnevelés óra
- Sportkör
- Foglalkozások -, szünetek alatti közös mozgás, délutáni játék és sportfoglalkozás.
- Iskolai versenyek, országos területi, országos, megyei bajnokságok.

- Városi sportrendezvényeken való részvétel.
- Kiemelkedő sportrendezvények megtekintése.

Lelki egészségvédelem

Cél

- Ismerjék meg a tanulók önmagukat, lehetőségeiket, korlátaikat.

Feladat

- Az önismeret fejlesztése érdekében teret kell adni az öntapasztalás, önkipróbálás élményének.
- Pozitív értékek és normák átadása.
- Én-védelmi technikák, stressz-helyzetek kezelésének elsajátítása.

2.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Az egyes személyek beilleszkedését nemcsak személyiségtulajdonságaik, hanem társas helyzetük határozza meg. A gyermek személyisége, de a felnőtt ember szociális természete is döntően az elsődleges csoportokban (pl. osztály, énekkar, egyéb csoportok) formálódik. A csoport közvetítésével veszi át az egyén a társadalmi értékrendet, és követi az elfogadott viselkedésmintákat.

Tanulói összetétel

Tanulóink egy részének családi háttere a mai társadalmi helyzet összes negatívumával (megélhetési nehézségek, munkanélküliség, alkoholizmus, csonkacsalád) rendelkezik. E hatások tükröződnek a gyermekek teljesítményében, viselkedés- és beszédkultúrájukban egyaránt. Ők az átlagosnál is nagyobb odafigyelést, törődést, türelmet, szeretetet igényelnek. Tantestületünk tagjai jó pedagógiai érzékkel és empátiás képességekkel igyekeznek a nemkívánatos környezeti hatások, a kedvezőtlen személyiségvonások ellenére a gyerekekben levő lehetőségeket feltárni.

A társas együttélés és a közös tevékenységek megkívánják a következő magatartásformák hangsúlyos megalapozását:

- önfegyelem,

- másokat toleráló magatartás,
- segítőkészség, együttérzés,
- őszinteség,

2.4.1. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos általános feladatok

A közösségfejlesztés színterei a család, óvoda, iskola, az egyén egyéb társas kapcsolatai. A gyermek primer közössége a család. Sok esetben a tanulók, gyerekek számára ezt az otthonház jelenti. Ennek a nélkülözhetetlen közösségnek a megismerése mindennél fontosabb az óvónők, gondozónő az osztályfőnökök, a tanítók/tanárok és a gyermekekkel kapcsolatba kerülő nevelők számára.

- Alapvető feladat az óvoda, iskola életében a csoportfejlesztés. A keresztyénnevelés magában foglalja az erkölcsi fejlesztést is. Nevelni kell annak érdekében, hogy a ránk bízott gyermekek, fiatalok felnőve alkalmasak legyenek elsősorban önmaguk erkölcsi bíráévá.
- Az erkölcsi nevelés eredményessége szempontjából a legalapvetőbb kritérium, hogy a pedagógusok „hiteles személyiségek" legyenek. Ez azt jelenti, hogy van határozott állásfoglalásunk, véleményünk konkrét kérdésekkel, problémákkal, véleményekkel, nézetekkel, cselekedetekkel kapcsolatban.
- Arra kell törekedni, hogy a csoport, osztály, óvoda, iskola életében szervezett rend alakuljon ki, ami a működés alapját képezi.
- Fontos a közösségfejlesztés területén a lényeges a feszültségek tisztázása és konstruktív rendezése is a csoport közreműködésével, a konfliktusok kezelése, kezeltetése. Különösen oda kell figyelnünk az erkölcsi konfliktusokra.
- Elő kell segíteni, hogy a különböző csoportok valóban, mint csoportok a szociális tanulás terepévé váljanak. Az interakciókon keresztül meg kell teremteni annak feltételeit, hogy kialakuljanak és stabilizálódjanak a csoport tagjait egymáshoz és az óvoda, iskola egészéhez, az egyházhoz, a környezethez kapcsoló tapasztalatok, tevékenységek és normák. Célja tehát, hogy a csoport tagjai a környezetükbe – az óvodába, iskolába, egyházba, a tágabb társadalomba – integrálódjanak.
- Legyünk tisztában tanítványaink személyes életével, főleg problémáikkal. Alakuljon ki olyan kapcsolat diák, gyermek és pedagógus között, hogy a tanítványok merjék a problémáikat megbeszélni intézményünk pedagógusaival.

2.4.2. A személyiségfejlesztés közösségi magatartásra gyakorolt hatása

- A tanuló és gyermek kulturált viselkedése a másokkal szembeni tiszteletben is megnyilvánul.
- Önként vállal egyéniségének megfelelő feladatokat, melyeket teljesít is.
- A rábízott feladatokat lelkiismeretesen elvégzi.
- Ismeri önmagát és képes önkritikát gyakorolni.
- Képes a csoport céljaiért egyéni érdekérvényesítéséről esetenként önként, vagy meggyőzésre lemondani.
- Tevékenyen részt vesz a közösségi munkában, a csoport közéletében.
- Kulturált a véleménynyilvánítása.
- Képes segítségnyújtásra.
- Elfogadja a sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelkedését a többiekkel.
- Beszélgetés közben tartja a szemkontaktust.
- Baráti kapcsolatok alakulnak ki.
- Betartják az udvariassági szokásokat.
- A gyermekek betartják az együttélés szabályait.
- A nagyok segítik a kicsiket.
- Egymás és a felnőtt mondanivalóját türelmesen végighallgatják.
- Észreveszik, ha valamelyik társuknak segítségre van szüksége.
- Érzelmeiket kifejezik gesztussal, metakommunikációs jelekkel.
- Érdeklődnek egymás iránt, észreveszik, ha valaki hiányzik a csoportból, osztályból.

2.4.3. A közösségfejlesztés színterei

A közösségfejlesztés formái, színterei:

- tanórák
- osztályfőnöki órák
- tanórán kívüli foglalkozások, fakultatív tevékenységek
- szakkörök
- áhítatok, gyülekezeti vasárnapok, hitéleti alkalmak

- szabadidős tevékenységek (diáknap, egészségnap, osztálykirándulások, Budapesti kirándulás)
- énekkar
- iskolai sportkör
- sportjátékok (egyéni és csapatsportágakban való részvétel: kézilabda, kosárlabda, labdarúgás)
- kulturális tevékenység (színház-, múzeum és kiállítás látogatás)
- tehetséggondozó műhely
- a közösségi szolgálat alkalmai
- kulturális tevékenység (műsorok, kiállítások készítése, versenyeken való részvétel, daltanulás)
- vetélkedők (Az intézmény ütemtervében megfogalmazott programokon, vetélkedőkön való részvétel)
- szakköri munka (kézműves, sport, nyelvi foglalkozásokon való részvétel)
- diákönkormányzat munkája (részvétel a diákság öntevékenyen szervezett programjain).

A tanórákon és a délutáni foglalkozások során figyelmet fordítunk a tehetségek gondozására, a hátrányos helyzetű diákok felzárkóztatására, a tanórai differenciálásra, az egyéni fejlesztésre.
A közösségfejlesztés során figyelembe vesszük a diákok életkori sajátosságait. Igyekszünk a diákok személyiségét fejleszteni, a szociális készségeik készletét gyarapítani. Igyekszünk a diákokban az osztályközösséghez és az iskolához való tartozás fontosságát tudatosítani. Ebben a legfontosabb szerepe az osztályfőnöki tevékenységnek van.

2.4.4. Az iskola hagyományrendszere

Intézményünk pezsgő életet él, vannak rendszeresen visszatérő éves programjaink és *hagyományaink.*

Hagyományaink

A közösségi eszmék és értékek megbecsülését a valahová tartozás tudatát, az identitástudatot a hagyományok közvetítik. A hagyomány közösségteremtő és megőrző erő, amely

állandóságot és folytonosságot teremt az iskola mindennapi életében. Iskolánk tudatosan ápolja, őrzi és bővíti hagyományait. A rendszeresen ismétlődő események, a tudatosan kialakított szokások és jelképek erősítik az iskolához, a református keresztyén közösséghez való tartozást.

Célunk:

Az iskola eddigi hagyományrendszerének működtetése, olyan egyéni, református jellegű arculat formálása, amely jól megkülönbözteti más iskoláktól.

A hagyományápolás közösségfejlesztési feladatai:

- Kötetlenebb jellegével, érzelemmel teli élményt adjon erősítve a közösséghez való tartozás érzését.
- Nevelje a tanulókat egymás segítésére, mások munkájának, eredményeinek elismerésére, megbecsülésére
- A változatos tevékenységi formák, kulturális rendezvények, a közös ünnepek erősítsék az együvé tartozást, az egymásért való felelősség érzését.
- A különböző korosztályok egymáshoz való alkalmazkodása, együttélése, az egymás iránti türelem kialakítása olyan rendezvényekkel, amelyek iskolánk valamennyi tanulóját érintik.
- Jó kapcsolat kialakítása a tevékenységeket segítő felnőttekkel, szülőkkel, más iskolák tanulóival.

Hagyományteremtő és hagyományápoló munkánk során tudatosan támaszkodunk a nevelőtestület, a tanulóközösség, a szülői közösség, a református gyülekezet, a civil szervezetek véleményére, javaslataira.
Az iskola hagyományainak ápolása, fejlesztése, bővítése és az iskola jó hírének megőrzése az iskolai közösség minden tagjának joga és kötelessége. A hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokat, időpontokat és felelősöket a nevelőtestület az éves munkatervben határozza meg.

Megjelenés

Ünnepségeken a lányok fehér blúzt, szoknyát vagy nadrágot, a fiúk fehér inget, sötét nadrágot, illetve öltönyt, nyakkendőt és jelvényt viselnek; (a végzős osztályok gombavatón és

az utána következő ünnepélyeken, az érettségin viselhetik az osztályonként készíttetett ruhájukat).

Iskolai rendezvények hagyományai

A rendezvények iskolánk egész életét átfogják, a személyiségformálás fontos eszközei. A nyilvánosság előtt zajlanak, ezért az iskoláról alkotott jó vélemény, az iskola jó hírnevének letéteményesei. Ezek a rendezvények az iskola nevelő-oktató munkájának szerves részét alkotják.

A Diákönkormányzat az osztályok, az osztályfőnökök segítségével több rendezvényt szervez a tanév során.

Rendezvény	résztvevők	szervezők
Gólyaavatás Játékos vetélkedő, fogadalomtétel	7. és 9. osztály tanulói	Végzős gimnazista tanulók
12 órás kosárlabda mérkőzés	Gimnazisták fiú és leány csapatai, öreg diákok, tanárok	DÖK, testnevelés munkaközösség
Hulladékgyűjtés	Az intézmény általános iskolás diákjai	DÖK
Diák-igazgató választás és DÖK hét	5-12. osztályok tanulói	DÖK, végzős gimnazista tanulók
Mikulás napi és karácsonyi ajándékozás	1-12. osztályok tanulói	DÖK, alapítvány
Karácsonyi parti és nyelvi vetélkedő	7-12. osztályok tanulói	10. évfolyamos diákok, DÖK
Gombavató Gombtűzés, ünnepi műsor, nyitótánc, paródiák az iskolai életből	Végzős évfolyamok, ballagtató osztályok, tantestület, szülők	Végzős gimnazista tanulók
Iskolai farsang Jelmezes felvonulás, játékos vetélkedők, tánc	5-12. osztályos tanulók	10. évfolyamos diákok
Magyar napok	Felső tagozat, gimnázium	DÖK, magyar

Előadások, felolvasások, vetélkedők		munkaközösség
Szegedi Kis István Napok Előzetes beadandó feladatok Sportdélután Szellemi vetélkedő	Felső tagozat, gimnázium	Ballagtató osztály
Iskolai kirándulás Múzeumlátogatás Budapesten	5-12. osztályok tanulói	DÖK, osztályfőnökök
Jótékonysági gála Műsoros est a Kulturális központban	Felső tagozat, gimnázium	DÖK, osztályfőnökök, tanárok
Sportversenyek az osztályok között	Felső tagozat, gimnázium	DÖK, testnevelés munkaközösség
Családi nap	Felső tagozat	osztályfőnökök, pedagógusok
Témanapok - Adventtől karácsonyig - Tavaszi témanap - Nemzeti összetartozás napja-témanap	Felső tagozat	osztályfőnökök, pedagógusok

Az iskolai állami és egyházi ünnepek és megemlékezések egy-egy osztály szervezésében, az osztályfőnökök, szaktanárok, vallástanárok irányításával kerülnek megrendezésre a felső tagozat és a gimnázium tanulóinak részvételével:

Állami ünnepek

- Aradi Vértanúk Emléknapja
- 1956-os Forradalom és Szabadságharc Ünnepe
- A Kommunista Diktatúrák Áldozatainak Emléknapja
- 1848/1849-es forradalom és szabadságharc emlékünnepsége
- Holokauszt Emléknap
- Nemzeti Összetartozás Napja – Trianoni emlékünnepség

Egyházi ünnepek

- Reformáció
- Karácsony
- Húsvét
- Áldozó csütörtök
- Pünkösd
- Családi istentisztelet keretében az osztályok szervezésében: **Anyák napja**

Iskolai ünnepségek

- **Tanévnyitó ünnepély**: Ünnepi istentisztelet: Fogadalomtétel az 1. a 7. és a 9. osztályos tanulók, valamint az érkező új tanárok részére.

- **Gimnáziumi ballagási ünnepség**: az érettségiző diákok búcsúztatása. Szervezők a ballagtató osztályok. Szegedi Kis István emlékérem, Szegedi Kis István Református Gimnázium Jó Tanulója, Jó Sportolója Emlékérem és BÖDE Díj átadása

- **Ballagási ünnepség**, a 8.-os diákok búcsúztatása. Szervezők a 7. évfolyam diákjai. Általános Iskola Kiváló Tanulója díj átadás

- **Tanévzáró ünnepély**. Ünnepi istentisztelet. A kitűnő és jeles diákok jutalmazása, MIRA díj átadása.

Tanulmányi versenyek

- **Polgár Lajos Emlékverseny**, iskolánk köztiszteletben álló igazgatójának emlékére. A város és a megye állami és egyházi fenntartású iskolái számára kerül meghirdetésre, matematika, német nyelv, angol nyelv, történelem, természettudományos és rajz tantárgyakból.

- **Tanulmányi és sportversenyek**. Országosan meghirdetett állami és egyházi versenyekre készítjük fel diákjainkat.

- **Jelentős regionális és felekezeti sportversenyeknek** adunk otthont és fontosak számunkra a helyi tömegsportrendezvények is (mint pl. a maratoni kosármeccs, melyen diákjaink mellett a fiatalabb „öregdiákok” is részt vesznek).

Hagyományosak az *Igei alkalmaink:*

- a tanévnyitó és tanévzáró istentisztelet, tanévkezdő és félévkezdő Csendes nap, hétfőn reggelente minden felső tagozatos és gimnazista tanuló számára a hét kezdő áhítat a templomban. Péntekenként a negyedik órában zajlik minden alsó tagozatos tanulónak a hét záró áhítat énektanulással.

- Az első tanítási óra elején az órát tartó tanár felolvassa az iskolai bibliaolvasó kalauz szerinti igehelyet és annak rövid magyarázatát, majd a diákokkal közösen elmondják a reggeli imádságot. Az utolsó órát közös imádsággal fejezzük be.

- Minden hónap utolsó vasárnapján az alsó tagozatosok családi istentiszteleten vesznek részt rövid műsorral. Kollégistáink részére hetente egyszer tart intézményünk ifjúsági lelkésze bibliaórát.

- Az iskola SDG csoportja tart heti egy alkalommal foglalkozást, ahol a tanulók önállóan készülnek igei szolgálattal, előadással, és lehetőség van beszélgetésre is egy-egy témával kapcsolatban.

- Természetesnek tekintjük és elvárjuk, hogy tanulóink minden más istentiszteleti alkalmon – saját gyülekezetük alkalmain - részt vegyenek, ahogyan pedagógusaink részéről különösképpen is, de legfőbbképpen az osztályfőnököktől. A nevelőtestületnek havonta egy bibliaórát tartunk.

- Az egyházmegye gyülekezeteivel kiszállások alkalmával tartjuk a kapcsolatot, ahol a tanulók szolgálnak műsorral, bizonyságtétellel, az intézmény történetének, életének bemutatásával saját élményeiket, tapasztalataikat is megosztva a gyülekezetekkel.

- Evangelizációs alkalmainkat az ifjúsági munkában jártas vendég igehirdetők szolgálatával rendezzük. Ilyenkor is lehetőségük van esténként a tanulóknak beszélgetni.

- A gimnazisták – az általános iskolásokhoz hasonlóan – családi istentiszteleten vesznek részt, műsorral szolgálva.

A Szügyi Dániel Tagiskola ünnepei, hagyományai:

Az iskola református szellemisége, adottságai, környezete, a tanulók szociális háttere meghatározza és befolyásolja az intézmény arculatának kialakulását.

Református mivoltunkból adódóan:

- A tanévet egy ünnepélyes istentisztelettel egybekötve nyitjuk és zárjuk.
- Kiemelt helyet foglalnak el református ünnepeink, amelyekre műsorral készülünk.
- A tanév folyamán több alkalommal közösen megyünk istentiszteletre.

A református szellemiséggel, hitélettel kapcsolatos tevékenységek

- Első óra előtt igeolvasás minden nap a Bibliaolvasó kalauz alapján, majd imádság (Mi Atyánk); beszélgetés az igéről, kötetlen ima
- Utolsó óra után imádság (Mi Atyánk)
- Minden hét hétfőjén közös áhítatra megyünk a templomba
- Munkaértekezletek előtt a vallástanár áhítatot tart
- Konfirmáció 8. osztályban
- A vasárnapi istentiszteleteken az osztályok váltakozva vesznek részt (igeolvasás; versmondás; zsoltár vagy dicséret éneklés)
- Egyházi, nemzeti, iskolai ünnepek a templomban istentisztelettel egybekötött ünnepi műsor
- Természetesen állami ünnepeinkre is méltó tisztelettel emlékezünk meg a templomban.

Református és állami ünnepeink:

- **Október 6.** Aradi vértanúk ünnepe ünnepi istentisztelet a templomban - Felelős: osztályfőnökök
- **Október 23.** A köztársaság kikiáltásának ünnepe, valamint az 1956-os forradalom ünnepe városi ünnepség a katolikus templomban. - Felelős: osztályfőnökök, valamint a magyar és történelem szakos tanárok

- **Október 31**. Reformáció emlékünnep, ünnepi műsor a templomban
- **Adventi ajándékkosár -** Felelős: osztályfőnökök
- **Mikulás ünnepség -** Felelős: osztályfőnökök
- **Karácsonyi istentisztelet és ünnepi műsor a templomban -** Felelős: a 3-4.osztály osztályfőnöke
- **Farsang**
- **Böjtfő**
- **Március 15. nemzeti ünnep, megemlékezés városi szinten -** Felelősök: A felső tagozatos osztályfőnökök
- **Virágvasárnap**
- **Húsvéti ünnepi istentisztelet a templomban**
- **Anyák napja ünnepi istentisztelet és műsor a templomban**
- **Áldozócsütörtök egyházi ünnep, istentisztelet után tanítási szünet**
- **Gyermeknap osztályszinten osztályfőnökök szervezésében**
- **Pünkösd**
- **Konfirmáció**
- **Nemzeti Összetartozás Napja**
- **Ballagás**
- **Tanévzáró ünnepi istentisztelet -** Ünnepi műsor, jutalomkönyvek, ajándékok átadása

A tanítási időn kívül szervezett programok másik része (a tehetséggondozástól a felzárkóztatásig) szorosan kapcsolódnak a tanórákon folyó nevelő, oktató munkához. Ezek különböző differenciált képességfejlesztő, valamint tantárgyakhoz kötődő szakkörök, mint: énekkar, tömegsport, színjátszó csoport, atlétika, néptánc.

Továbbá a különböző lehetőségek szerinti versenyek: bibliamondó, szavaló, helyesírási, olvasási, matematika, ének, levelező feladatmegoldó versenyek.

2.5. A Pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

2.5.1. A nevelőtestület és tagjai

Az iskola nevelési és oktatási feladatait a nevelőtestület végzi. A nevelőtestület tagjainak tevékenysége kiterjed a tervezésre, a megvalósításra és a teljes nevelési folyamat értékelésére. A tanárok szakmai felkészültsége, szaktárgyi és módszertani tudásuk folyamatos karbantartása és bővítése – az önképzés és a továbbképzés keretei között –, biztosítja azt a szellemi alapot, amely a diákok által a tanítási-tanulási folyamatban hozzáférhetővé válik.
A pedagógusok feladatainak részletes leírását a személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza, amely a tanítással szorosan összefüggő és a megbízásokkal kapcsolatos teendőket is részletezi. A pedagógus az igazgató megbízása alapján látja el feladatát.

2.5.2. A pedagógusok általános pedagógiai feladatai

- Gondoskodjék a gyermek, tanuló személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról figyelembe véve egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét.
- Különleges bánásmódot igénylő gyermekkel egyénileg foglalkozzon, működjön együtt gyógypedagógussal, más szakemberekkel, a hátrányos gyermek felzárkózását segítse.
- Kísérje figyelemmel a tehetséges tanulókat (beleértve az élsportoló tanulókat) , segítse felismerésüket, tehetségük kiteljesedését tanulásukat elektronikus levelezés útján is segítse, esetleges gyakori hiányzásuk miatt a pótlandó tananyag és a beszámolási kötelezettség időpontjának megjelölésével.
- Személyes megnyilvánulásaival segítse elő a tanuló keresztyén hitének erősödését, erkölcsi fejlődését, a közösségi lét magatartási szabályainak elsajátítását, betartását.
- Nevelje egymás szeretetére, tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre a gyermekeket tanulókat.
- A szülőt rendszeresen tájékoztassa gyermeke fejlődéséről, teljesítményéről, magatartásáról, az észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a lehetőségekről.
- Minden lehetséges erőfeszítést tegyen meg a gyermek, tanuló testi-lelki egészségének fejlesztése, megóvása érdekében.

- Maradéktalanul tartsa tiszteletben a gyermek, a tanuló, a szülő, a munkatárs emberi méltóságát és jogait. Javaslataikra kérdéseikre érdemi választ adjon.
- Az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos, korszerű módszerekkel közvetítse. A tanulócsoporthoz igazítsa, tervezze, irányítsa a tanulók tevékenységeit.
- Tanulóinak értékelése az előírásoknak megfelelve érdemjegyekkel vagy szövegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodva történjen.
- Képezze folyamatosan magát, vegyen részt pedagógus-továbbképzéseken.
- Folyamatosan irányítsa tanítványai pályaorientációját, az aktív életútra való felkészítést.
- A nevelőtestület értekezletein, a fogadórákon, a szülői értekezleteken, az intézmény ünnepségein pontosan, aktívan vegyen részt érezve és éreztetve megjelenésével is azok jelentőségét.
- Őrizze meg a hivatali titkot.
- Tanúsítson hivatásához méltó magatartást.
- Működjön együtt munkatársaival és más intézményekkel a gyermekek, tanulók érdekében.
- A pedagógus köteles az egynapos iskolai – tanulmányi kirándulásokat a tervezett időpont előtt legalább öt munkanappal az intézményben használatos nyomtatványon (Iskolán kívüli tanulmányi kirándulások bejelentő lap) az érintett intézményegység-vezetőnek bejelenteni.
- A pedagógus köteles a többnapos tanulmányi és a külföldi iskolai kirándulásokat a tervezett időpont előtt legalább tíz munkanappal az intézményben használatos nyomtatványon (Iskolán kívüli tanulmányi kirándulások bejelentő lap) az iskola igazgatójának bejelenteni.

2.5.3. A pedagógusok feladatai különösen:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanítási órák megtartása,
- minden pedagógus feladata a tanítási óra védelme, a pontos órakezdés, a tanulókat megillető szünet biztosítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,

- összeállítja, megíratja és két héten belül kijavítja a szükséges iskolai dolgozatokat, a témazáró dolgozat időpontjáról az osztályt (csoportot) legalább egy héttel a kijelölt időpont előtt tájékoztatja,
- tanítványai számára az osztályzatokon kívül visszajelzéseket ad előrehaladásuk mértékéről, az eredményesebb tanulás érdekében elvégzendő feladatokról,
- az elektronikus napló naprakész vezetése, az óraszám, a tananyag, a hiányzók pontos bejegyzése,
- az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- érettségi, különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel (kiemelkedően tehetséges, továbbá SNI, BTM, HH, HHH) egyénileg foglalkozzon, szükség szerint működjön együtt iskolapszichológussal, fejlesztőpedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a hátrányos helyzetű gyermek, tanuló komplex fejlődését segítse elő, segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, kövesse haladásukat,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- a szaktanárok hetente kötelesek fogadóórát tartani,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óraközi szünetekben,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- részvétel ünnepélyek, megemlékezések, a hagyományok ápolásával kapcsolatos feladatokat ellátásban
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- a szaktanár kötelessége, hogy az elégtelenre álló tanuló szülőjét december első hetében illetve május első hetében írásban értesítse,
- bizalmasan kezeli a kollégákkal, az osztályokkal és az iskolával kapcsolatos információkat
- a munkáltató és a munkatársak iránt elvárható együttműködési készség,

- munkavégzéshez kapcsolódóan pontos adatszolgáltatás, tájékoztatás, beszámolás,
- a pedagógiai program, a Házirend és az SZMSZ ismerete, elfogadása és megvalósítása,
- minden pedagógus feladata az iskola hírnevének, kollégái szakmai és emberi tekintélyének védelme, az általános etikai szabályok betartása.

2.5.4. Az osztályfőnöki munka tartalma, feladatai

A gyermekközösségekben meghatározó szerepe van az osztályfőnöknek. Az osztályfőnöki munka nem csupán az osztályfőnöki óra megtartását jelenti. Az óra csupán keret, lehetőség, hogy fejlesszük a tanulók kommunikációs képességét, logikus gondolkodását, problémamegoldó képességét és leginkább szociális kompetenciáját. Lehetőség a kezében az órán kívüli tevékenységek szervezése, ahol ő is más helyzetben, más körülmények között ismerheti meg diákjait, felismerheti sajátos tehetségüket, képességeiket, amire a tanórai keretek nem mindig biztosítanak lehetőséget. A kirándulások, színházlátogatások, az ünnepek, a közös munkavégzés mind-mind ezt szolgálják. Az osztályfőnököt a vezetőség javaslatára az igazgató bízza.

Legfontosabb feladatai:

- az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját
- kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.
- figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- szülői értekezletet tart.
- ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: digitális napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít.

- javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére.
- részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.
- kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével
- rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban

2.6. Kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Iskolai nevelő-oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembe vétele, a differenciálás, valamint különféle fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban**.**

Munkánk során kiemelten kezeljük

- a sajátos nevelési igényű,
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő,
- a kiemelten tehetséges,
- a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók egyéni fejlesztését.

Intézményünkben a különleges bánásmódot igénylő gyermekeket, tanulókat a Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény szakemberei látják el a köznevelési megállapodás alapján

2.6.1. Általános feladataink

Helyzetfelmérés

Segítő munkánk csak akkor lehet eredményes, ha tájékozódunk

- a gyerekek családban elfoglalt helyéről, életmódjáról, életviteléről,
- a fiatalok káros szenvedélyeiről,
- önértékelési gondokról, a kudarcról, az önmegvalósítási nehézségekről,
- a tanulók tanulási, beilleszkedési stb. nehézségeiről,
- különleges érdeklődéséről, teljesítményeiről, stb.

Szervezési feladatok

- Kapcsolattartás a szülőkkel, diákokkal, gyermekvédelmi felelőssel.
- Fogadóóra keretében, ahol a szülők tájékoztatást, segítséget kaphatnak a felmerülő problémáik megoldásához.
- Kapcsolattartás az osztályfőnökökkel, a nevelőtestülettel, szakmai szolgáltatókkal, az illetékes Gyámhivatallal, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal.
- Egyéni és csoportos problémafeltáró beszélgetési lehetőségek szervezése tanulókkal, szülőkkel.
- Segítségnyújtás ahhoz, hogy a diákok egyéni problémáikhoz külső szakember segítségét igénybe vehessék.
- Előadások szervezése a tanulókat érintő témakörökben.
- Rendhagyó osztályfőnöki órák tartásához szakemberek meghívása.

Eljárások, módszerek, eszközök

- A gyermekek és tanulók személyes adottságainak, gondjainak feltárása, pedagógiai eszközökkel történő segítése,
- napközi otthon működtetése,
- gyermekétkeztetés biztosítása, a szociális helyzettől függő támogatása a fenntartó segítségével,
- a hátrányos helyzet enyhítésére, a nehéz családi és anyagi helyzet jelzése a fenti intézményekhez, az ilyen jellegű problémák nyomon követése
- a tanuló veszélyeztetett helyzetének javítása érdekében a gyermekjóléti szolgálat és a gyámhivatal megkeresése,
- különböző előadások, rendezvények szervezése,
- kapcsolattartás és tájékoztatás a szülők részére,
- a továbbképzési lehetőségek kihasználása,
- ingyenes kollégiumi elhelyezés,

Prevenciós munka

- A prevenciós tevékenység részben tanórai keretben, részben megelőző programok keretében történik.

- A pedagógusok, óvónők, szülők és diákok számára előadásokat szervezünk.
- Felmérést végzünk az osztályokban a káros szenvedélyekről, egyéb adottságokról.
- Szakemberhez irányítjuk a rászorulót, elbeszélgetünk vele.
- Egészségügyi szűrővizsgálatok szervezése.

Szociális jellegű feladatok

- Kapcsolattartás az óvónőkkel vagy osztályfőnökökkel, a problémával küzdő, hátrányos helyzetű tanulók segítése érdekében.
- Krízishelyzetben lévő tanulók gondjainak jelzése, megoldási lehetőség keresése pedagógiai eszközökkel.
- A szülő és a tanuló gyermekvédelmi, rendőri, gyámügyi problémáiban való segítségnyújtás.
- Változatos tevékenységi formákkal bontakoztathatjuk ki a tehetségeket. Hagyjuk és ösztönözzük, hogy a diákok törekedjenek az eredeti, egyéni, különleges megoldásokra.

2.6.2. A sajátos nevelési igényű gyermekek és tanulók integrált oktatása az intézményben

Cél és feladat

A Nemzeti köznevelésről szóló törvény 4.§ 25. pontja alapján ellátjuk:

- azt sajátos nevelési igényű gyermek, tanulót; azt a **különleges bánásmódot igénylő** gyermeket, tanulót, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján:
  - mozgásszervi, érzékszervi (de ép értelmű)
  - autizmus spektrum zavarral
  - egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában folyik.
A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével - habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben - egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.

Az együttnevelés legfontosabb szempontjai

- A közösség felkészítése, a gyermek és tanuló fogadására.
- A gyermek és tanuló beilleszkedése, a többi gyermekkel/tanulóval való együtt haladás.
- A habilitációs, rehabilitációs szemlélet kialakítása.
- A tanítás-tanulást segítő eszközök alkalmazása, fejlesztő pedagógus közreműködése.
- Kapcsolattartás a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával.

A sajátos nevelési igényű gyermekek iskolai nevelésének feladatai

- Az elvárások alkalmazkodjanak az eltérő képességekhez.
- A differenciált nevelés, oktatás megvalósítása során egyénre szabott módszerek, technikák alkalmazása szükséges.
- A tananyag feldolgozásnál figyelembe kell venni a tantárgyi, foglalkozási anyag tartalmának esetleges módosulásait, szükség esetén egyéni haladási ütemet kell biztosítani.
- A diagnózisában szereplő javaslatokat be kell építeni a pedagógiai munkába.

A pedagógus feladatai

- A részképesség zavar tüneteinek és kezelési lehetőségeinek megismerése
- A differenciált nevelés, oktatás módszertanának alkalmazása.
- Szaktanári tanmenetekben feltüntetni az egyéni bánásmód lehetőségeit, alkalmazásait
- Érvényesíteni a sajátos helyzetben lévő tanulók szakértői véleményében megfogalmazott javaslatokat, biztosítani az egyéni bánásmód szerinti foglalkoztatást.
- A teljesítmény mérésénél a tanuló önmagához mért fejlődésének értékelése

2.6.3. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulókkal kapcsolatos feladatok

A beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő gyermek és tanuló fejlesztő foglalkozásra jogosult (Nkt. 47.§. (8). Megítéléséről a nevelési tanácsadó megkeresésére – melyet a szülő, az iskola kezdeményez – a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt. A fejlesztő foglalkoztatás a nevelési tanácsadás, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás, a kollégiumi nevelés és oktatás kereteiben valósítható meg.

Az iskola az élet és tevékenységi rendjével, érzelmi légkörével segítheti a gyermek harmonikus, kiegyensúlyozott fejlődését, továbbá növelheti fizikai és pszichikai teherbíró képességét. Elsődlegesen nevelési eszközökkel igyekszünk segíteni a problémákkal küzdő tanulóinkon.

Az intézményben megjelenő beilleszkedési, magatartási problémák okai összetettek: etnikai hovatartozás problémájának nehézségei, szociális okok, családi okok, egészségügyi okok, tanulási nehézségek okozta problémák. Ezek felismerése az óvónő, az osztályfőnök, kollégiumi nevelő és az osztályban tanító pedagógusok feladata.

Ahhoz, hogy nevelő-oktató munkánk eredményes legyen fontos, hogy a hozzánk érkező gyermekek és fiatalok minél hamarabb és minél jobban integrálódjanak az iskola közösségébe, vagyis elfogadják a szabályokat, normákat. Arra kell törekednünk, hogy a gyermekek és tanulók az intézmény normáit és értékeit elsajátítsák.
A pedagógusoknak, elsősorban az osztályfőnököknek a kötelessége és felelőssége, hogy a devianciák okát feltárják és igyekezzenek orvosolni keresztyén pedagógiai eszközökkel. Mindenképpen szükséges a konfliktusok feltárása és megoldási kísérlete.

Konkrét feladatok az óvodában, iskolában, kollégiumban

- Biztonságérzet kialakítása szeretetteljes légkörben.
- A fejlesztőpedagógus osztályfőnökkel, csoportvezető óvónővel, illetve a problémás tanulókat tanító pedagógusokkal, az azokkal foglalkozó óvónőkkel és az ifjúsági lelkésszel együttműködik, hogy közösen segítséget nyújtsanak.
- A szülőkkel való együttműködés, feladatunk megismerni a tanulók és gyerekek családi hátterét
- A hátrányos helyzetű gyerekek készségfejlesztése és felzárkóztatása, tanulók, gyerekek esélyegyenlőségének egyéni bánásmóddal, differenciált foglalkoztatással elősegítése.
- Figyelembe vesszük az eltérő képességű, tapasztalatú, érdeklődésű, családi és társadalmi hátterű tanulók sokféleségét. Egyéniségük, jellemük fejlesztése, önállóságuk, felelősség-tudatuk és függetlenségük megélés mellett a különbözőségek elfogadására, megértésére is neveljük őket.
- Óvónőink, osztályfőnökeink támaszkodnak a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős és a fejlesztő pedagógus, valamint a gyógypedagógus, iskolapszichológussal való együttműködésre.

- Szükség esetén felvesszük a kapcsolatot a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival.

2.6.4. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő tevékenység

Kudarcot megélő gyermekek azok, akik pszichés funkcióik fejletlensége, képességstruktúrájuk hiányossága, zavara miatt előreláthatóan ki lesznek téve e negatív élménynek, illetve akik átmenetileg alulteljesítenek.
Feladatunknak tartjuk olyan iskolai légkör megteremtését, amelyben a tanulók által megélt, a tanuláshoz vagy az önértékeléshez kapcsolódó kudarcok számát minimálisra tudjuk csökkenteni.

Kudarc megelőző tevékenységeink

- A pedagógiai folyamat ellenőrzése, értékelése.
- Belső és külső képességvizsgálatok.
- A tanulói klíma vizsgálata, elemzése.
- A tanulók motivációinak vizsgálata.
- Az elégedettségi vizsgálatokból levonható következtetések beépítése a nevelési – oktatási folyamatba.
- Tanár-továbbképzések szervezése.

Kudarckezelő tevékenységeink

- A kudarccal küzdő tanulóink megismerése.
- Az okok feltárása megfigyeléssel, a szülőkkel történő beszélgetésekkel,
- Az aktuálisan alulteljesítők esetében a tanulóval szemben támasztott elvárások felülvizsgálatával, iskolába lépéskor iskolai szűréssel.
- Szakszolgálatok – nevelési tanácsadó, szakértői bizottság, logopédia – vizsgálatainak igénybe vétele.
- Egyéni vagy kiscsoportos képesség kibontakoztató foglalkozás szervezése a fejlesztő pedagógus irányításával
- Tanórai differenciált foglalkoztatás anyagrészek egyénre szabott feldolgozásával, egyes tevékenységek kihagyásával, kicserélésével, az időtényező megnövelésével.
- Aktuálisan alulteljesítők esetében egyéni fejlesztéssel, korrepetálással, tanulási szokások, stratégiák átadásával.

- Felmentés egyes tantárgyak, tananyagrészek osztályzattal történő minősítése alól.

2.6.5. A tehetség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Kiemelten tehetséges az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség.
Minden gyermeknek meg kell kapnia a lehetőséget és a segítséget, hogy képességének megfelelően teljesítsen

Célok

- A tehetségek felismerése, mentorálása, az egyéni képességekhez optimálisan igazodó tanulási folyamat megszervezése, a továbbfejlesztés lehetőségeinek biztosítása az iskolán belül és a tanuló képességeinek megfelelő speciális irányítással.
- A tehetséggondozás a tehetség felismerésével kezdődik. A pedagógusoknak ismerniük kell azokat a kritériumokat, amelyek a tehetséget jelzik, melyek azok a tevékenységi, magatartási formák, amelyek a tehetség kibontakozását serkentik vagy gátolják.
- A tehetséggondozás feladata, hogy a kiemelkedő képességű diákok is megfelelő terhelést kapjanak. Ezt a differenciált órai munka, a különböző szakkörök, iskolai, területi és országos versenyekre való felkészülés, a tanárral való rendszeres beszélgetés, pluszfeladatok kiadása szolgálja.

Elvárt eredmények

- A tehetséges tanuló felismerése, beilleszkedésének segítése.
- A tehetséges gyermek egyéni adottságához igazodó optimális tanulásszervezés, fejlesztés biztosítása.
- Az eredmények elismerése, széles körű nyilvánosságra hozatala.
- A tanulók tevékenységeinek, kezdeményezésének önállóságának, alkotóképességének, problémamegoldásainak előtérbe állítása.
- A kulcskompetenciák megalapozása, bővítése, megszilárdítása, egyénhez igazodó fejlesztése.

A fejlesztés lehetőségének biztosítása

- kiscsoportos, illetve egyéni foglalkozásokkal,
- magasabb óraszámmal,
- adaptív tanulásszervezési eljárások alkalmazásával,
- egységes, differenciált és egyénre szabott tanulmányi követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazásával.
- kooperatív tanulási technikákkal a tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatására.

A tehetséggondozás területei

- tanórán végzett tevékenység
- tanórán kívüli (szabadidőben is végezhető) tehetséggondozás

Tanórán végzett tevékenység (emelt óraszám, csoportbontás)

- Csoportbontással elősegítjük az idegen nyelv, matematika, magyar nyelv és irodalom, valamint az informatika tantárgyak oktatását magas osztálylétszámoknál általános iskolai és gimnáziumi osztályoknál.
- Differenciált csoportok kialakításával, képességek szerinti feladatlapok készítésével segítjük a megfelelő szintű ismeretszerzést általános iskolai és gimnáziumi osztályoknál.
- Tanulmányi versenyekre történő felkészítés differenciált feladatok adásával
- Kiegészítő anyagok tanulói feldolgozása, majd kiselőadás formájában tanórán történő ismertetése.
- Igyekszünk elérni, hogy minél több tanulónk tegyen emelt szintű érettségi vizsgát. Ennek érdekében 11. és 12. évfolyamon heti négy órában érettségi felkészítést tartunk fakultáció keretében.

Tanórán kívüli tehetséggondozás

- Pályázatok elnyerésével a szemléltető eszközök bővítésének elősegítése.
- A tanulók igényeinek, az iskola profiljának megfelelő szakkörök kialakítása.
- Tanulmányi versenyekre, sportversenyekre és kulturális rendezvényekre egyéni és kiscsoportos formában készítjük fel tanulóinkat.
- Színvonalas művészeti, sport és tanulmányi versenyek rendezésével lehetőség nyílik a tehetséges tanulóink kiemelkedésére.

- Rendezvényeinkre más iskolák meghívásával tanulóink megmérettetését biztosítjuk.
- A házi versenyek győzteseinek lehetőséget teremtünk a felmenő rendszerű versenyeken való részvételre.
- Figyelemmel kísérjük az országos vagy megyei szervek, különböző alapítványok, napilapok által meghirdetett pályázatokat, s azokon indítjuk tanulóinkat.
- Bekapcsolódunk az egyház, a város közművelődési intézményei, az önkormányzat által szervezett programokba.
- Gimnáziumban a tehetséges tanulók számára szorgalmazzuk az OKTV-n való részvételt

Alsó tagozatunk a MATEHETSZ által akkreditált kiváló tehetségpont. A tehetségfoglalkozások órarendbe építve kerülnek megszervezésre heti egy órában.

- Intézményünkben nagy hagyománya van a tehetséggondozó munkának, folyamatosan keressük a tehetségígéreteket. E tevékenységüket kezdetben a tanítási órák mellett, szakköri formában végeztük.

- A 2013/2014 – es tanévben lehetőségünk nyílt pályázati keretek között bekapcsolódni a MATEHETSZ tehetségsegítő munkájába. Iskolánk alsó tagozata egy gazdagító programot dolgozott ki, melyet támogatásra méltónak ítéltek, és megvalósításával elnyertük az Akkreditált Kiváló Tehetségpont cím használatának jogát.

- Az alábbi területeken, órarendi keretek között nyújtunk lehetőséget diákjaink számára a tehetségműhely foglalkozásokba való részvételre:

    - matematika tehetségterület
    - dráma tehetségterület
    - vizuális tehetségterület
    - mozgásos tehetségterület

- Programjainkat felmenő rendszerben biztosítjuk tanulóink számára.

- A 2017/2018 – as tanévben együttműködési megállapodást kötöttünk a Református EGYMI Értéktermő Központjával.

- A szervezet segítséget nyújt számunkra több területen is:

- gazdagító programok
- tehetségszűrés (bemeneti mérés, után követés)
- fejlesztőpedagógusok, gyógypedagógusok, iskolapszichológus
- tanulásmódszertan
- rendezvényeken való részvétel.

2.6.6. A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel, tanulókkal összefüggő pedagógiai tevékenység helyi rendje

Fogalom

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szerint (későbbiekben: Gyvt):

67/A. §(1) Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról - önkéntes nyilatkozata alapján - megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

*c)*a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban,

illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés *a)-c)* pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

(3) A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre - külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra - megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

(4) A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Ebben az esetben az (1) bekezdésben meghatározott feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

(5) A gyámhatóság a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának igénybevételét elrendelő határozatában megállapítja a halmozottan hátrányos helyzet fennállását. A gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételét és a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának igénybevételét elrendelő jogerős határozatát megküldi a 138. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást vezető gyámhatóság részére.

(6) A gyámhatóság a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának megszűnése vagy megszüntetése esetén megállapítja a halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megszűnését. A gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételének és a

tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának megszűnéséről vagy megszüntetéséről szóló jogerős határozatát megküldi a 138. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást vezető gyámhatóság részére

161/Q. §

(2) Azon gyermekek, tanulók, akik hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetük alapján 2013. szeptember 1-jén a Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó, Kollégiumi vagy Kollégiumi-Szakiskolai Programjában, az Útravaló Ösztöndíjprogramban, óvodai fejlesztő programban, képességkibontakoztató és integrációs felkészítésben vesznek részt vagy ezek bármelyikére felvételt nyertek, az óvodai kötelezettség vagy a tankötelezettség befejezéséig a 2013. augusztus 31-én hatályos szabályok szerint minősülnek hátrányos helyzetűnek, illetve halmozottan hátrányos helyzetűnek.

Intézményünkben a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős egyik fő feladata a HH, ill. HHH gyermekek után követése. Feladata, ezen gyermekek, ill. szüleik számára Ösztöndíjak ismertetése, Programok szervezése, melyeket az osztályfőnökök, szaktanárok segítségével valósítanak meg. Minden tanévben lehetőséget biztosítanak pedagógusaink az Útravaló Ösztöndíjprogramba való sikeres bejutáshoz.

Gyvt. 17. § (1) JELZŐRENDSZERI TAGOK:

a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a háziorvos, a házi gyermekorvos,

b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,

c) a közoktatási intézmények, így különösen a nevelési-oktatási intézmény, a nevelési tanácsadó,

d) a rendőrség,

e) az ügyészség,

f) a bíróság,

g) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,

h) a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott intézmények és személyek kötelesek
a) jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,
b) hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén.
Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.
(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni

A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A területileg illetékes gyermekjóléti szolgálatok, a családsegítő központok, az intézményünk gyermekvédelmi felelőse és a gyermeket körülvevő nevelői közösség az első és legfontosabb észlelője és jelzője a családi problémáknak. Így együttműködésük szakmai szempontból rendkívül fontos.

Célunk

Az intézmény gyermekvédelmi munkáján keresztül a gyermek problémáit minél korábban ismerjük fel, és kezeljük minél hatékonyabban, megelőzve súlyosabbá válásukat.

Megfeleljünk a pedagógiai tevékenységgel szemben támasztott alapvető követelménynek, annak, hogy minden gyermek részére biztosítsuk:

- a fejlődéséhez szükséges feltételeket,
- lehetőségeket adjon a tanuló képességeinek, tehetségének kibontakoztatásához,
- segítséget nyújtson, hogy szükség esetén leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél vagy bármilyen más oknál fogva fennállnak.

Feladatok

A szülőket rendszeresen tájékoztatjuk a segítségnyújtás lehetőségeiről. Segélyezésnél a szempontunk az, hogy egyetlen családnak se okozzon aránytalanul nagy terhet a gyermek

taníttatása. Ennek megvalósításához elengedhetetlen, hogy az osztályfőnökök ismerjék a tanulók valós szociális, szociokulturális hátterét. A segélyezést lehetővé tevő alapítványaink:

- Szegedi Kis István Gimnáziumért Alapítvány
- Békési Református Általános Iskola Gyermekeiért Alapítvány
- Békési Öregdiákok Egyesülete

Elvárt eredmények

- A jogszabályi háttér ismerete, alkalmazása.
- A pedagógusok ismerik és felismerik a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók személyes problémáit, kezdeményezésükre fenntartói és egyéb támogatással a hátrányok kompenzálásában eredményt ér el az iskola.
- Az intézményben biztosítható szociális ellátások enyhítenek a rászoruló tanulók helyzetén.
- Szociális helyzete miatt egyetlen tanulót sem ér hátrányos megkülönböztetés az iskolában.
- Az önismeret, konfliktuskezelés és feszültségoldás technikáinak ismerete és a megfelelő eljárások gyakoroltatása.
- A tanuló egyéni adottságaihoz, képességeihez optimálisan igazodó megoldások alkalmazása.
- Az intézmény gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse a tanuló anyagi veszélyeztetettsége esetén kezdeményezi, hogy az iskola igazgatója indítson eljárást a tanuló lakó-, illetve ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál rendszeres vagy rendkívüli gyermekvédelmi támogatás megállapítása, szükség esetén a támogatás természetbeni ellátás formájában történő nyújtása érdekében.

2.7. A tanulói részvétel jogának gyakorlása az intézményi döntési folyamatokban

Az érdekegyeztetés, érvényesítés, érdekvédelem

Intézményünkben *„Diákönkormányzat”* (DÖK) működik. A Diákönkormányzat alulról építkezik, maga választja meg vezetőit, maga határozza meg működési szabályzatát. A diákok érdekképviseletét látja el, biztosítva a hatékony kommunikációt az intézményi fórumok

között. Vezetői, képviselői a diákság egészét, vagy nagyobb többségét érintő kérdésekben szükség szerint az intézmény igazgatóságához fordulnak, a közösen kialakított állásfoglalásokat a tanulók felé is közvetítik (diákrendezvények, stb.).
A diákönkormányzat és az iskola kapcsolatát a diákönkormányzatot segítő tanár biztosítja. A törvényekben előírt esetekben a diákönkormányzatnak a véleményezési és egyetértési joga van. A Diákönkormányzat véleményét ki kell kérni az iskolai SZMSZ és a házirend elfogadása előtt,

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 82§ (6) szerint az oktató-nevelő intézményben működő diákönkormányzat egyetértési, véleményezési és javaslattételi jogkörrel rendelkezik.
A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

A diákönkormányzat dönt - a nevelőtestület véleményének kikérésével

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, a rendszert működtető felelős szerkesztőjének, munkatársainak megbízásáról

A diákönkormányzat véleményt nyilvánít

- a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben.

2.8. Az iskolahasználókkal való kapcsolattartás

Az iskola és a kollégium tanári közössége, a szülők és a tanulók szervezetei között az elmúlt évek hagyományai alapján élő munkakapcsolat alakult ki. A kapcsolatokat törvényi előírások, az intézményi Szervezeti és Működési Szabályzat és a Házirend szabályozza. Az együttműködés alapvetően a nevelési-oktatási információcserén alapszik.

Az együttműködés során közösen kell törekedni az oktatási- nevelési célokban megfogalmazott normák elfogadtatására, a kulturált viselkedés kialakítására, a deviáns magatartás megelőzésére.
Biztosítani kell a szülői szervezet részvételét az intézményegységek közösségformáló és nemzeti öntudatra nevelő programjában is.

2.8.1. A szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés formái

Nevelési céljainkat csak a szülőkkel együttműködve érhetjük el optimális szinten. A család alapvető feladata és felelőssége a gyermekeik nevelése. Az óvoda és iskola az otthoni nevelést egészíti ki intézményes keretek között.

- *Jelentkezés:* Az intézménybe jelentkezést megelőzően a beíratási vagy beiskolázási tájékoztatók alkalmával és a nyílt napon bemutatjuk az intézményt. Ezeken a találkozásokon mód van a szülőkkel való beszélgetésre, a kérdésekre való válaszadásra.
- *Beiratkozáskor* minden szülő megkapja a házirendet. Nyilatkozatban kötelezi el magát, hogy egyetért az azokban foglaltakkal, s gyermeke nevében is vállalja a szabályzatok betartását és betartatását.
- *Fogadóóra:* Az intézmény valamennyi pedagógusa fogadóórát tart heti rendszerességgel, valamint a munkatervben meghatározott központi szülői értekezletek előtt.
- *Tájékoztatás* a tanuló előmeneteléről, viselkedéséről. Hagyományosan a tájékoztató füzet, ellenőrző, valamint a digitális napló a szülők rendszeres tájékoztatásának módja. Emellett levélben, valamint a digitális napló üzenet funkcióján keresztül hívjuk fel a szülők figyelmét arra, ha gyermekük tanulmányi munkája nem kielégítő vagy mulasztásainak száma magas.
- *Szülői értekezlet*: Szülői értekezletet három alkalommal tartunk, de vannak rendhagyó értekezletek is. Itt tájékoztatjuk a szülőket az óvoda vagy iskola aktuális eseményeiről, problémáiról, örömeiről, az óvodacsoport vagy osztály életéről, a gyermekek és tanulók viselkedéséről, tanulmányi előmeneteléről.
- *Szülői fogadóestek* a Szügyi Dániel tagiskolában: - egyéni találkozások a szülő - diák - pedagógus között.

- *Családi nap*: Az általános iskolában az osztályfőnökök félévenként legalább egy alkalommal olyan programot szerveznek, amikor a szülők a gyermekeikkel, pedagógusokkal együtt lehetnek kötetlen beszélgetés, szórakozás keretében. Az ilyen alkalmak segítenek a közvetlenebb, személyesebb kapcsolatok kialakítására nem csak a pedagógusok és a tanulók között, hanem a pedagógusok és a szülők között is.
- *Szülői munkaközösség*. Az osztályok szülői közössége delegál két-két szülőt ebbe a testületbe, mely a törvény alapján az egyeztetési, véleményezési jogok gyakorlásán túl az iskolai élet minden területén állást foglal. Az intézményegységek szülői munkaközösségének vezetői (képviselői) alkotják az intézményi szülői képviseletet.

2.8.2. Az iskolai és a kollégiumi pedagógusok együttműködésének formái

A kollégiumi nevelés nem választható el az iskolaitól, szorosan együtt kell működnie a két nevelőtestületnek. Az együttműködés módjai:

- Személyes kontaktus az iskolai és kollégiumi nevelők között
- Az iskolai tantestületi értekezleteken való részvétel.
- Az iskolai nevelési értekezleteken való részvétel.
- Közös, intézményi továbbképzéseken való részvétel.
- Az osztályfőnökök által vezetett megbeszéléseken való részvétel, ahol egy-egy osztály tanulóközösségével kapcsolatos eredmények és problémák megbeszélése valamint megoldási alternatívák kidolgozása történik az osztályban tanító tanárok és a kollégiumi nevelők között.

2.8.3. Az intézmény kapcsolata a fenntartó gyülekezettel és a megye gyülekezeteivel

Az intézmény egyházi jellegéből adódóan kapcsolatot tartunk a békési gyülekezettel. Ennek formái:

- Az ünnepi és hetenkénti istentiszteleti alkalmakon való szereplő részvétel utána gyülekezeti szeretetvendégségen való családias közösségi részvétel a szülőkkel együtt.

- Együttműködéssel, információátadással a megyei, kerületi református gyülekezeti lelkészek támogathatják óvodáztatási, beiskolázási munkánkat, illetve egyházközségük gyermekeinek, tanulóinak továbbhaladási, képzési lehetőségeit.

2.8.4. Az intézmény kapcsolata a református iskolákkal és szervezetekkel

Szükség van a megyei általános iskolákkal, illetve az ország református gimnáziumaival történő tapasztalatcserére. Ennek megvalósíthatóságai:

- szaktárgyi versenyek
- sport versenyek
- az SDG országos programjai
- testvériskolai kapcsolatok kölcsönös látogatásokkal, programokkal
- a Református Pedagógiai Intézet által szervezett továbbképzéseken, szakmai napokon való részvétel.

2.8.5. Az intézmény kapcsolata a volt diákokkal

- A Békési Öregdiákok Egyesülete (BÖDE) főleg szellemi, de anyagi támogatása is elmélyíti tanulóinkban az iskolához való ragaszkodást. Az általuk létrehozott alapítványok segítik az iskola működését, másrészt támogatják a rászoruló, tehetséges tanulók tanulását.
- A tizenkét órás kosármeccs jó alkalom a fiatalabb „öregdiákoknak” az iskola jelenlegi tanulóival való találkozásra, közös játékra.

2.8.6. Kapcsolat külföldi iskolákkal

A testvériskolai kapcsolatokban három szempontot veszünk figyelembe: hasonló értékrend; szakmai tapasztalatcsere; nyelvtanulási, gyakorlási lehetőség.
Határon túli magyar testvériskolánk:

- Zilahi Wesselényi Református Gimnázium - Zilah, Mihai Viteazul 59/A

A Határtalanul pályázatok keretében diákjaink - a kirándulás során, és a hozzá kapcsolódó programok révén - határon túli református oktatási intézmények diákjaival találkozhatnak. Nemzettudatuk, történelmi ismeretük gyarapodik. A pályázati kiírásban rögzített valamennyi irányelvet elfogadjuk.

2.8.7. Kapcsolat a szakmai szolgáltató és szakszolgálati, valamint egyéb intézményekkel

Szakmai szervezetek

- Békés Megyei Kormányhivatal
- Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
- Békés Megyei Pedagógiai Oktatási Központ
- Esély Pedagógiai Központ
- Munkaügyi Központ
- Oktatási Hivatal
- Szegedi Tudományegyetem
- Kodolányi János Főiskola
- Református EGYMI
- MATEHETSZ
- Magyarországi Református *Országos* Értéktermő Tehetségközpont
  Békéscsabai Járási Hivatal Hatósági Főosztály
- Nemzeti Szakképzési és Fejlesztési Hivatal
- Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
- Békés Város Önkormányzata,
- Gyermekjóléti Szolgálat,
- Családsegítő Központ

Társ és testvérkapcsolataink

- Mezőberényi Német Nemzetiségi Óvoda
- Nagyszalontai „Toldi” Napközi Otthonos Óvoda

Kulturális intézmények

- Kecskeméti Gábor Sport, Turisztikai és Kulturális Központ

- Dr. Hepp Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- Békés Város Dr. Püski Sándor Püski Sándor Könyvtára
- Jantyik Mátyás Múzeum

Egészségügyi intézmények

- Iskola-egészségügyi Szolgálat,
- Gyermekorvosi rendelő,
- Gyermekfogászat,
- Védőnői szolgálat,

A Szügyi Dániel Tagiskola kapcsolatai

A tagiskola hatékony kapcsolatot alakított ki a tanulók szüleivel. Már az iskola indulásakor részletesen tájékoztattuk az intézmény elképzeléseiről, programjainkról. Kikértük a szülők véleményét az iskolával szembeni elvárásaikról.

A szülőkkel való kapcsolattartás formái:

- szülői értekezlet (három alkalommal);
- családlátogatás;
- ellenőrző, illetve üzenő füzet útján írásos tájékoztatás (naponta, folyamatosan) a tanulók előmeneteléről;
- fogadóórák igény szerint;
- szeretetvendégségek.

A leendő első osztályos gyermekek szüleinek februárban szeretetvendégséggel egybekötött tájékoztató szülői értekezletet tartunk.

Januártól hetente egyszer „suliváró, iskolakóstolgató" foglalkozásokat és nyílt napokat szervezünk.

Iskolánk elsősorban keresztyén családok számára kínálja fel a református oktatás biztosítását, de szeretettel várunk mindenkit, aki az iskola pedagógiai, világnézeti programját ill. házirendjét elfogadja.

Folyamatosan kapcsolatot kívánunk kiépíteni a református iskolákkal, akik református tananyagot, továbbképzéseket, konferenciákat biztosítanak iskolánk részére.

A gyermek és adottságai Isten ajándéka. A nevelés alapvető színtere a család. A gyermek Istennek való odaszánásakor tett fogadalom megvalósulásának egyik lehetséges helyszíne a református közoktatási intézmény.

Iskolánk református közösség, mely olyan hitvalló pedagógusokat feltételez, akik hivatásukat Istentől kapott küldetésnek tekintik. Életpéldájukkal, minden megnyilvánulásukkal reformátussá, krisztusi emberré kívánják nevelni tanítványaikat:

- akik életének zsinórmértéke a Szentírás.
- tudják, hogy Isten választotta ki őket, s ha tőle kérnek segítséget, a Szentlélek alkalmassá teszi őket feladataik elvégzésére
- tudják, hogy Kiben és miért hisznek, képesek önállóan, logikusan gondolkodni, cselekedni
- törekednek önmaguk és környezetük megismerésére, megóvására , jellemük, erkölcsi ítélőképességük és ízlésük fejlesztésével a jó és a rossz, az igaz és a hamis, a szép és a rút egyre biztosabb megkülönböztetésére, a valódi értékek felismerésére és tiszteletére
- a különböző tudományterületeken és művészetekben alapos ismeretek megszerzésére, testi-lelki-szellemi harmóniában történő életvitelre
- embertársaik segítésére
- a hit ajándékának elfogadásához szükséges ismeretek, élmények, tapasztalatok megszerzésére
- felelős helytállásra.

2.9. Közösségi szolgálat

2.9.1. A közösségi szolgálat teljesítésének szabályai

- A közösségi szolgálat: szociális, környezetvédelmi, a tanuló helyi közösségének javát szolgáló, szervezett keretek között folytatott, anyagi érdektől független, egyéni vagy csoportos tevékenység és annak pedagógiai feldolgozása.
- A középiskola feladata és az intézmény vezetőjének felelőssége a tanuló választása alapján az iskolai közösségi szolgálat megszervezése állami, önkormányzati, civil,

nonprofit szervezetnél, illetve a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvény hatálya alá tartozó szervezetnél, középiskola magánszeméllyel kötött megállapodása alapján magánszemélynél vagy saját intézményben. Ennek keretében meg kell szervezni a tanuló közösségi szolgálatának teljesítésével, dokumentálásával összefüggő feladatok ellátását.

- Az érettségi bizonyítvány kiadásának feltétele ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása. A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a szakértői bizottság ez irányú javaslata alapján a közösségi szolgálat mellőzhető.
- A közösségi szolgálat szociális, környezetvédelmi, a tanuló társadalmi környezetének javát szolgáló, anyagi érdektől független tevékenység, amely egyénileg vagy csoportosan, projekt módszerrel végezhető. Igazolása a projekt megvalósulásának leírását tartalmazó, az egyén szerepét tükröző dokumentumban történik. A felnőttoktatásban és sajátos nevelési igényű tanulók esetében e kötelezettség nem áll fenn.
- A diákokat fogadó intézményekkel, helyszínekkel folyamatos a kapcsolattartás, együttműködési megállapodást kötünk, egyeztetéseket folytatunk. Az elektronikus kapcsolattartás mellett a személyes és telefonos megkeresések is működőképesek. Célunk, hogy a közösségi szolgálat gyakorlásával a kötelezően teljesítendő feladat ne szükséges rossz legyen, hanem járuljon hozzá diákjaink szociális érzékenységének fejlesztéséhez, a keresztyén élet diakóniai szemléletének elsajátításához, illetve támogassa tanulóink pályaválasztási törekvéseit önsegítő módon

2.9.2. A közösségi szolgálat szervezése és dokumentálása

- A tanuló osztályfőnöke, valamint az ezzel a feladattal megbízott pedagógus a tanuló előmenetelét rögzítő dokumentumokban -az iratkezelési szabályok megtartásával -, valamint az elektronikus naplóban nyilvántartja és folyamatosan vezeti, szükség szerint felügyeli a közösségi szolgálattal összefüggő egyéni vagy csoportos tevékenységet.
- A közösségi szolgálat keretei között a szociális és jótékonysági, az oktatási, a kulturális és közösségi, a környezet-és természetvédelemi, valamint a katasztrófavédelmi területen folytatunk tevékenységet saját intézményben, illetve

fogadó intézménynél. A tanulót fogadó intézménynek a meghatározott tevékenységi területen minden esetben, szükség szerint mentort kell biztosítania.

- A közösségi szolgálatot az adott tanuló esetében koordináló pedagógus az ötven órán belül –szükség szerint a mentorral közösen –legfeljebb öt órás felkészítő, majd legfeljebb öt órás záró foglalkozást tart.
- A közösségi szolgálat teljesítése körében egy órán hatvan perc közösségi szolgálati idő értendő azzal, hogy a helyszínre utazás és a helyszínről hazautazás ideje nem számítható be a teljesítésbe. A közösségi szolgálat helyszínén a szolgálattal érintett személy segítése alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb három órás időkeretben végezhető. A közösségi szolgálat során a tanuló naplót köteles vezetni, amelyben rögzíti, hogy mikor, hol, milyen időkeretben és milyen tevékenységet folytatott. A közösségi szolgálat dokumentálásának kötelező elemeként a tanulónak közösségi szolgálati jelentkezési lapot kell kitöltenie, amely tartalmazza a közösségi szolgálatra való jelentkezés tényét, a megvalósítás tervezett helyét és idejét, valamint a szülő egyetértő nyilatkozatát.
- Az osztálynaplóban és a törzslapon a kijelölt pedagógusnak, osztályfőnöknek dokumentálnia kell a közösségi szolgálat teljesítését. Az iskola a közösségi szolgálat teljesítéséről igazolást állít ki két példányban, amelyből egy példány a tanulónál, egy pedig az intézménynél marad.
- Az iskola a közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumok kezelését az iratkezelési szabályzatban rögzítettek szerint végzi. Az iskolán kívüli külső szervezet és közreműködő mentor bevonásakor az iskola és a felek együttműködésükről megállapodást kötnek, amelynek tartalmaznia kell a megállapodást aláíró felek adatain és vállalt kötelezettségein túl a foglalkoztatás időtartamát, a mentor nevét és feladatkörét.

2.9.3. A közösségi szolgálat időbeosztásának szabályai

A tizennyolcadik életévét be nem töltött személy, illetve a korlátozottan cselekvőképes nagykorú személy olyan közérdekű önkéntes tevékenységet folytathat, amely megfelel életkorának, testi, értelmi és erkölcsi fejlettségének, illetve képességeinek, valamint amely nem veszélyezteti egészségét, fejlődését és tankötelezettségének teljesítését.

A tizenhatodik életévét be nem töltött önkéntes és a korlátozottan cselekvőképes nagykorú önkéntes közérdekű önkéntes tevékenységet külföldön nem végezhet.

A tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes közérdekű önkéntes tevékenységet 20 óra és 6 óra között nem végezhet.

A tizenhatodik életévét be nem töltött önkéntes által a közérdekű önkéntes tevékenységre fordítható idő nem haladhatja meg:

- tanítási szünet ideje alatt a napi három órát és a heti tizenkét órát,
- tanítási időben a heti hat órát és
- tanítási napon a napi két órát
- tanítási napon kívül a napi három órát
- a tizenhatodik életévét betöltött, de tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes által a közérdekű önkéntes tevékenységre fordítható idő nem haladhatja meg a napi négy és fél órát és a heti tizennyolc órát.

A tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes részére a közérdekű önkéntes tevékenység befejezése és másnapi megkezdése között legalább tizennégy óra pihenőidőt kell biztosítani.

2.10. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása a tanírási órákon (osztályfőnöki, biológia-és egészségtan, testnevelés), a szakmai gyakorlatokon és a délutáni kollégium csoportfoglalkozásokon valósul meg.

Ezt a feladatot az ifjúsági védőnő, illetve az iskola megfelelő végzettségű szaktanárai látják el.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát. Ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat. Ismerjék fel a vészhelyzeteket, tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit, sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat. Ismerjék meg a környezet – elsősorban a háztartás, az iskola és a közlekedés, a veszélyes anyagok – egészséget, testi épséget veszélyeztető leggyakoribb tényezőit, sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten –a tanórai és a tanórán kívüli(egyéb) foglalkozások keretében –foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- a helyi tantervben szereplő tantárgyak tanórái (biológia-egészségtan, kémia, fizika, testnevelés, osztályfőnöki órák, a szakképzés tantárgyainak tanórái, gyakorlati foglalkozásai)
- szakkörök (Ifjúsági Vöröskereszt, elsősegély-nyújtó);
- előadás,
- projekt,
- bemutató,
- IKT eszközök használata,

3. Tanulásszervezés

3.1. A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai

Az iskola a diákok tanulmányi szakaszainak lezárására, előrehaladásának elősegítésére, tudásszintjének rögzítésére és az ezekkel összefüggő tanügy igazgatási feladatainak ellátására vizsgákat szervez. A tanulmányok alatti vizsgák követelményeit, szabályait, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait és a vizsga menetét részletesen Pedagógiai programunk 3. számú melléklete, a Vizsgaszabályzat tartalmazza.

Alkalmassági vizsga

A meghirdetett köznevelési típusú sportiskolai képzésre (gimnázium), valamint szakgimnáziumi képzésben a sportágazatra való felvétel feltétele a sportegészségügyi alkalmassági vizsgálaton való megfelelés:

- A vizsgálat sportáganként különböző lehet. A felvételhez a választott sportág szakszövetségének ajánlásával kell rendelkeznie a felvételre jelentkezőnek.
- A sportegyesületi igazolással rendelkező tanulónak nem kell alkalmassági vizsgát tennie.
- A sportegészségügyi vizsgálat a sportorvossal egyeztetett időpontban van.

3.2. Felvétel, átvétel szabályai

Felvétel

A beiskolázás alapját a fenntartóval egyeztetett beiskolázási keretek adják.

3.2.1. A nevelés, oktatás, képzés meghirdetése

A meghirdetés alapját képezi a fenntartó *Határozata*, melyben megadja az indítható képzéseket és a csoportok számát. Ez összhangban van az iskola *Pedagógiai Programjával.*

A tanév rendjének megfelelően az indítandó képzési kínálatot és lehetőségeket megjelenteti az intézmény a saját honlapján, valamint rögzíti a KIFIR-ben.

Ezen kívüli szokásos hirdetési helyek:

- *Városi, megyei kiadványok,*

- *Megyei Munkaügyi Központ,*

- *Békés Megyei Hírlap,*

- *Békéscsabai Rádiók,*

- *Békési kábeltévé,*

- *Bekesmatrix.hu*

- *Békés TV*,

- *Torony Rádió,*

- *Békési Újság,*

Az iskolavezetés tagjai és a felkért szaktanárok az intézménnyel kapcsolatban álló általános iskolákban, osztályfőnöki órákon, az iskolák szülőértekezletein tartanak továbbtanulási tájékoztatót, illetve, ha lehetőséget kapnak, felkeresik az általános iskolákat.
Az általános iskolai felvételre várók az iskola „suliváró" programjára jönnek. Nyílt napokat szervezünk korcsoportonként, ahol tájékoztatókra, óralátogatásokra kerül sor.
„Polgár Lajos" (volt igazgató) tantárgyi emlékversenyt szervezünk általános és középiskolásoknak, mely a kapcsolatépítést, az iskolánkkal való megismerkedést, annak népszerűsítését is szolgálja.
Azon kívül meghívásokat teljesítünk érdeklődő intézmények, szülői csoportok számára, illetve pályaválasztási rendezvények alkalmával.

A beiskolázás részletes menetét, programelemeit, kínálatát az aktuális *Éves beiskolázási terv* tartalmazza.

3.2.2. Jelentkezés, felvételi eljárás

Az Szegedi Kis István Református Gimnázium, Szakgimnázium, Általános Iskola, Óvoda és Kollégium, mint elkötelezett intézmény vallásra vonatkozó előfeltételeket nem köt ki.

A felvételi eljárásokban a köznevelési megállapodás és az egyoldalú nyilatkozat figyelembe vételével jár el.

Óvodába

A *fenntartó a* beiratkozás idejét a döntési és jogorvoslati határidővel együtt a beiratkozás előtt legalább 30 nappal közli hirdetmény formájában.

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

A gyermek abban az évben, amelynek augusztus 31. napjáig a harmadik életévét betölti, a nevelési év kezdő napjától legalább napi négy órában óvodai foglalkozáson vesz részt.

A beiratkozás a gyermek személyazonosítására alkalmas, nevére kiállított személyi azonosító és lakcímet igazoló hatósági bizonyítvány bemutatásával történik.

A felvételről az intézmény igazgatója az óvodavezető egyetértésével dönt és értesítést küld a jelentkezőnek.

Első évfolyamra

A tankötelezettség megkezdésének feltétele a gyermek iskolába lépéshez szükséges fejlettségének megléte és igazolása.

A beiratkozás időpontját – a területileg illetékes tankerületi központ véleményének kikérésével – a köznevelési feladatokat ellátó hatóság jelöli ki.

Intézményünk a maximálisan felvehető létszám 25%-át köteles felvenni beiskolázási körzetéből.

A beiratkozás a gyermek személyazonosítására alkalmas, nevére kiállított személyi azonosító és lakcímet igazoló hatósági bizonyítvány bemutatásával történik.

A felvételről az intézmény igazgatója az általános iskolai intézményegység vezetőjének egyetértésével dönt és értesítést küld a jelentkezőnek.

Kilencedik évfolyamra

A középfokú felvételi eljárást a középfokú intézmények felvételi információs rendszerében kell lebonyolítani.

A felvételi eljárásokkal kapcsolatos határidőket az oktatásért felelős miniszter évente, a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben határozza meg. A felvételről az iskola dönt az általános iskolai tanulmányi eredmények alapján.

A középfokú iskolai felvételi kérelmet a hivatal által kiadott jelentkezési lap és tanulói adatlap (a továbbiakban: felvételi lapok) felhasználásával kell benyújtani a középfokú iskolába és a

Felvételi Központba. A felvételi kérelmeket a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott időszakban kell benyújtani és elbírálni.

A felvételi kérelmekről az általános iskolai tanulmányi eredmények alapján dönt az intézmény igazgatója a gimnáziumi intézményegység vezetőjének egyetértésével. Az egyeztetett felvételi jegyzék alapján az iskola értesítést küld a jelentkezés elfogadásáról vagy elutasításáról a kiskorú tanuló szülőjének, továbbá a tanuló általános iskolájának is.

Köznevelési típusú sportiskolai osztályba, valamint szakgimnáziumi képzésben sport ágazatra

Meghirdetése a Felvételi tájékoztatóban jelenik meg az intézmény egyéb képzéseivel együtt.
A sportiskolai osztályba való felvételhez szükséges alkalmassági vizsga követelményeit a Felvételi tájékoztatóban kell megjelentetni a hirdetéssel egy időben.
Felvétel az „alkalmassági vizsga" fejezetben leírtaknak megfelelően.
A felvételről az intézmény igazgatója a testnevelési munkaközösség egyetértésével dönt és értesítést küld a jelentkezőnek.

Kollégiumba

Külön felvételi kérelmet kell beadni (kollégium, externátus) az iskolai úton, vagy azon kívül. Meghirdetése az előbbieknek megfelelő helyeken és hatvan nappal előbb történik. A gyámhatóság által kezdeményezett felvétel nem tagadható meg.
A felvétel a tanulói jogviszony idejére szól.

3.2.3. A tanulók átvételének szabályai

- Előzetes megbeszélés és jelentkezés alapján az intézmény igazgatójával történő egyeztetés a lehetőségekről.
- Az illetékes intézményegység vezetővel az elhelyezési lehetőségek megállapítása.
- A tanulmányi előélet, a tantervi követelményeknek való megfelelés megállapítása esetleg szaktanár (ok) bevonásával.

- Az átvétel különbözeti vizsgával, évfolyam ismétlésével, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával történhet.

Helyi szabályok:

- A tantervi követelmények összevetésének megfelelően átvétel, vagy szakmai munkaközösségi meghallgatás.
- A meghallgatás vagy különbözeti vizsga anyaga lehet évfolyamra vonatkozó, vagy témakörre.
- A vizsgaanyagot az illetékes szakmai munkaközösség dolgozza ki a beszámolást megelőző - megállapodás szerinti – idővel.
- A tanuló a felkészülési időszakban részt vehet a tanítási órákon megállapodásnak megfelelően.

Az átvételről az illetékesek véleményének figyelembe vételével az igazgató dönt. A tanulót lehetőleg előzetes tanulmányainak megfelelő, ha ez nem lehetséges, továbbhaladási irányával legjobban megegyező csoportba, osztályba kell besorolni a maximális létszámokra vonatkozó törvényes lehetőségek szerint.

Vendégtanulói jogviszony létesítése

Az évfolyam(ok)ra vonatkozó tantervi követelmények teljesítésére vonatkozó kérelmezés esetén lehetséges. A vendégtanulói jogviszony létesítése az igazgató jogosult dönteni jogszabályi és egyéb feltétele mellet.

4. Az általános iskolai 16 óráig szervezett egyéb foglalkozásokon való részvétel.

A köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.) 2013. szeptember 1-jétől hatályos 27.§ (2) bekezdése szerint az általános iskolában 16 óráig foglalkozásokat kell tartani. Ugyanezen törvény 46.§ (1) bekezdés a) pont szerint a tanulóknak kötelessége a 16 óráig szervezett egyéb foglalkozásokon részt venni. Ezek a szabályok minden évfolyamra vonatkoznak. (1-8.)

Az intézmény a kötelező tanórai foglalkozásokon kívül az alábbi egyéb foglalkozásokat biztosítja a tanulók számára:

- napközis foglalkozás
- iskolaotthonos oktatás
- tanulószoba felső tagozaton
- tehetséggondozó szakkörök
- felzárkóztató foglalkozás
- énekkar
- kézműves foglalkozások
- tömegsport
- edzések
- Alapfokú Művészeti Iskola hangszeres és néptánc foglalkozásai

Az Nkt. 55.§ (1) bekezdése szerint a szülő kérésére az igazgató az intézményben használatos kérelem benyújtása után adhat felmentést ezen foglalkozások alól.

II. Az iskola helyi tanterve

1. Az iskolai nevelés - oktatás

1.1. Az iskolai nevelés – oktatás céljai

Az iskolai nevelés-oktatás folyamatában alapvető értékként jelenik meg az iskolai tanítási-tanulási folyamatok hatékonysága és az elsajátított tudás és kompetenciák használhatósága, hasznossága. Ennek érdekében alapvető cél a felnőtt élet sikeressége szempontjából kiemelt fontosságú kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés, a hatékonyság egyik feltétele pedig a modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulásszervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá válása.

Az oktatásnak alapvető szerepe van abban, hogy a diákok megszerezzék azokat a kulcskompetenciákat, amelyek engedhetetlenek a változásokhoz való rugalmas alkalmazkodáshoz, a változások befolyásolásához, saját sorsuk alakításához. A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

Az intézmény nappali rendszerben alap és középfokú oktatást végez.

Az intézmény tantervében biztosítja a Nemzeti alaptantervre és a kerettantervre épülő tantárgyi követelmények elsajátítását.

1.2 Az iskola nevelés-oktatási feladatai, szerkezete

Oktatásunk szerkezete:

- alapfokú oktatás: Bevezető szakasz: első és második évfolyam
  Kezdő szakasz: harmadik és negyedik évfolyam
- alapfokú oktatás: Alapozó szakasz: ötödik és hatodik évfolyam
  Fejlesztő szakasz: hetedik és nyolcadik évfolyam
- hat évfolyamos gimnáziumi képzés: 7 – 12. évfolyam
- négy évfolyamos gimnáziumi képzés: 9 – 12. évfolyam
- szakgimnáziumi képzés: 9 – 13. évfolyam

Az intézményben integrált oktatás folyik. A különleges bánásmódot igénylő tanulók közül a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai nevelését, oktatását a 32/2012 (10. 8.) EMMI rendelet SNI tanulók iskolai oktatásának irányelveit (2. számú melléklet) figyelembe véve készült a Pedagógiai Program.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 4.§ 25. pontja alapján az intézmény ellátja azt a sajátos nevelési igényű, különleges bánásmódot igénylő tanulót, akit a szakértői bizottság véleménye alapján: egyéb pszichés fejődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem-vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Évfolyam	**Szakasz**	**Nevelő-oktató munka legfőbb feladata**
1-2. osztály	bevezető	- óvoda és iskola közötti sikeres átmenet megoldása - játékos tanulás, figyelembe véve a gyerekek egyéni fejlődési ütemét, érdeklődését
3-4. évfolyam	kezdő	- tanítási és tanulási folyamatok erősítése a tanulók képességeihez igazodó terhelés megtartásával - kulcskompetenciák folyamatos fejlesztése
5-6. évfolyam	alapozó	- az önálló tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák megerősítése - a szakrendszerű oktatás előkészítése
7-8. évf.	fejlesztő	- szakrendszerű oktatás
9 - 12. évf.	ált. műveltség megalapozó, érettségi vizsgára, felsőfokú tanulmányokra felkészítő	- négy évfolyamos képzés
7 - 12. évf.		- hat évfolyamos képzés

Az alsó tagozaton napközi otthonos rend szerint és iskolaotthonos oktatás keretében is folyik a tanítás. A felső tagozaton napközis foglalkozást biztosítunk.
A tanórán kívüli foglalkozások keretein belül szakköröket, korrepetálásokat, kézműves foglalkozásokat, könyvtári délutánokat, sportköri foglalkozásokat tartunk. Tehetséggondozó munkánk lehetővé teszi, hogy gyermekeink versenyeken vegyenek részt.

1.3. Esélyegyenlőség elősegítése

Az intézmény az országos felmenő rendszerű tanulmányi versenyek, egyházi versenyek, diákolimpiai versenyek nevezési díjait és az útiköltséget a tanulók számára biztosítja.

Az egyéb foglalkozások tervezésénél elsődleges szempont a lemaradók fejlesztése, a tehetségek kutatása, gondozása.
A kötelező egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs tanórai foglalkozáshoz szükséges heti foglalkozási időkeret számításának módja 20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 138.§ alapján történik.
Költségtérítés, térítési díj könnyítésére - az előírt feltételek teljesítése mellett (SZMSZ) – javaslatot tehet az osztályfőnök.
Az arra jogosultak kollégiumi (internátusi), externátusi férőhely biztosításában, valamint ingyenes tankönyvellátásban részesülnek.

2. Az intézmény tantárgyi rendszere és óratervei

2.1. Alkalmazott kerettantervi szerkezet

Az intézmény alapdokumentuma a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet alapján készült.
A 2013. szeptemberétől induló képzések órahálóit a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012 (12.21) EMMI rendelet 1-6. számú mellékletei alapján állította össze a nevelőtestület.
A 2013 előtt indult képzések órahálói a 10/2003.(IV.28.) OM. rendelet figyelembe vételével készültek.
Az egyes képzésekhez tartozó táblázatokban a piros színnel kiemelt óraszámok képzésektől függetlenül a kerettanterv kötelező óraszáma fölötti kötelező óraszám. A 11. és 12. évfolyamon a 4+4, illetve a 3+3 óra az emelt szintű érettségire felkészítés kötelezően választható két tantárgyi többletórája.

Óraszám-felhasználás, tananyag-tervezés

A központi kerettanterv által meghatározott rendelkezésre álló órakereten felül az intézmény egyházi elkötelezettsége miatt az egyházi ének és a hittan órákkal emelkedett az óraszám. Évfolyamonkénti megoszlását lásd: 2.2. – 2.4. fejezetek táblázataiban.

Az intézmény úgy határozott, hogy a helyi tantervben nem ír elő további tananyagot, helyi jelentőségű tartalmakat; nem választ a választható tantárgyakból, hanem az egyes tematikai egységek között osztja el a rendelkezésre álló időkeretet az alkalmazható tudás megszerzése vagy a képességek fejlesztése céljából.

2.2. Általános iskolai tantárgyi rendszer és az óratervek

Tantárgyi rendszer és óraterv az 1-4. évfolyamon

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	**1. évf.**	**2. évf.**	**3. évf.**	**4. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+1
Idegen nyelvek	+ 1	+1	+1	2
Matematika	4	4	4,5	4+0,5
Informatika	-	-	-	1
Hittan 1	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1,5	1+0,5
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Rendelkezésre álló órakeret	**25**	**25**	**25**	**27**
Hittan 2	**1**	**1**	**1**	**1**
Összesen	**26**	**26**	**26**	**28**

Tantárgyi rendszer és óraterv az általános iskola 5–8. évfolyamán

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	**5. évf.**	**6. évf.**	**7. évf.**	**8. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3+1	3+0,5	3+0,5
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2+0,5	2+0,5	2+0,5
Hittan I.	1	1	1	1
Természetismeret	2	2+0,5		
Biológia-egészségtan			2	1+1
Fizika			2	1+1
Kémia			1+0,5	2
Földrajz			1+0,5	2
Ének-zene	1	1+0,5	1	1
Vizuális kultúra	1	1+0,5	1	1
Egyházi ének	+1			
Hon- és népismeret*	1			
Informatika	+1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	**28**	**28**	**31**	**31**
Hittan II.	**1**	**1**	**1**	**1**
Összesen	**29**	**29**	**32**	**32**
Idegen nyelv szabadon választott	**2**	**2**	**2**	**2**

Alkalmazott választható tantárgyi programok

magyar nyelv és irodalom 5-8. évfolyam:	A változat
idegen nyelv 1-2-3. évfolyam:	intézményi helyi tanterv
biológia - egészségtan 5-8. évfolyam:	A változat
fizika 5-8. évfolyam:	A változat
kémia 5-8. évfolyam:	B változat
ének-zene 5-8. évfolyam:	A változat
informatika 4. évfolyam:	szabadon választható tantárgy
informatika: 5. évfolyam:	intézményi helyi tanterv
technika, életvitel és gyakorlat: 5-8. évfolyam:	A változat

2.3. Tantárgyi rendszer és óraterv a gimnázium 7–12. évfolyamán

Óraterv a kerettantervekhez – 7–12. évfolyam, gimnázium						
Tantárgyak	**7. évf.**	**8. évf.**	**9. évf.**	**10. évf.**	**11. évf.**	**12. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	3+1	4	4	4	4	4
I. idegen nyelv	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1
II. idegen nyelv			3	3	3	3+1
Matematika	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2+0,5	2+0,5	2+0,5	2+0,5	3	3+1
Hittan I.	1	1				
Etika					1	
Biológia – egészségtan	2	1+0,5		2	2	2
Fizika	2	1+0,5	2	2	2	
Kémia	1	2	2	2		
Földrajz	1	2	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1		
Mozgóképkultúra és médiaismeret			1			
Művészetek*					2	2
Informatika	1	1	1	1	+1	+1
Életvitel és gyakorlat	1					1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
Irányultság			+2	+2		
Érettségire felkészítő órák					+4	+4
Rendelkezésre álló órakeret	**31**	**31**	**35**	**36**	**35**	**35**
Hittan II.	**1**	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**
Egyházi ének			**1**			
Összesen	**32**	**32**	**38**	**38**	**37**	**37**

*11–12. évfolyamon: 11. évfolyamon ének-zene és Vizuális kultúra 1-1 óra, 12. évfolyamon ének-zene és dráma, valamint tánc 1-1 óra

2016/2017-es tanévtől felmenő rendszerben 11. évfolyamon művészetek tantárgyon belül ének-zene helyett egyházi ének heti 1 órában

Óraterv a kerettantervekhez – 7–12. évfolyam, gimnázium						
Tantárgyak	**7. évf.**	**8. évf.**	**9. évf.**	**10. évf.**	**11. évf.**	**12. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	3+1	4	4	4	4	4
I. idegen nyelv	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1	3+1
II. idegen nyelv			3	3	3	3+1
Matematika	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3+0,5	3	4
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2+0,5	2+0,5	2+0,5	2+0,5	3	3+1
Hittan I.	1	1				
Etika					1	
Biológia – egészségtan	2	1+0,5		2	2	2
Fizika	2	1+0,5	2	2	2	
Kémia	1	2	2	2		
Földrajz	1	2	2	2		
Ének-zene	1	1	1	1		
Vizuális kultúra	1	1	1	1		
Mozgóképkultúra és médiaismeret			1			
Művészetek*					2	2
Informatika	1	1	1	1	+1	+1
Életvitel és gyakorlat	1					1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
Irányultság			+2	+2		
Érettségire felkészítő órák					+4	+4
Rendelkezésre álló órakeret	**31**	**31**	**35**	**36**	**35**	**35**
Hittan II.	**1**	**1**	**2**	**2**	**2**	**2**
Összesen	**32**	**32**	**37**	**38**	**37**	**37**

*11–12. évfolyamon: 11. évfolyamon egyházi ének és Vizuális kultúra 1-1 óra, 12. évfolyamon ének-zene és dráma, valamint tánc 1-1 óra

2.4. Tantárgyi rendszer és óraterv a gimnázium 9–12. évfolyamán

2.4.1. Általános tantervű gimnáziumi képzés

Óraterv a kerettantervekhez – 9–12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak	**9. évf.**	**10. évf.**	**11. évf.**	**12. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. idegen nyelv	3+1	3+1	3+1	3+1
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3+0,5	3+0,5	3	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2+0,5	2+0,5	3	3+1
Etika			1	
Biológia – egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Mozgóképkultúra és médiaismeret	1			
Művészetek*			2	2
Informatika	1	1	+1	+ 1
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Irányultság	+2	+2		
Érettségire felkészítő órák			+4	+4
Rendelkezésre álló órakeret	**35**	**36**	**35**	**35**
Hittan	**2**	**2**	**2**	**2**
Egyházi ének	**1**			**1**
Összesen	**38**	**38**	**37**	**37**

*11–12. évfolyamon: 11. évfolyamon ének-zene és Vizuális kultúra 1-1 óra, 12. évfolyamon ének-zene és dráma, valamint tánc 1-1 óra

2016/2017-es tanévtől felmenő rendszerben 11. évfolyamon művészetek tantárgyon belül ének-zene helyett egyházi ének heti 1 órában

Óraterv a kerettantervekhez – 9–12. évfolyam, gimnázium				
Tantárgyak	**9. évf.**	**10. évf.**	**11. évf.**	**12. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. idegen nyelv	3+1	3+1	3+1	3+1
II. idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3+0,5	3+0,5	3	3+1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2+0,5	2+0,5	3	3+1
Etika			1	
Biológia – egészségtan		2	2	2
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Mozgóképkultúra és médiaismeret	1			
Művészetek*			2	2
Informatika	1	1	+1	+ 1
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Irányultság	+2	+2		
Érettségire felkészítő órák			+4	+4
Rendelkezésre álló órakeret	**35**	**36**	**35**	**35**
Hittan	**2**	**2**	**2**	**2**
Összesen	**38**	**37**	**37**	**37**

*11–12. évfolyamon: 11. évfolyamon egyházi ének és Vizuális kultúra 1-1 óra, 12. évfolyamon ének-zene és dráma, valamint tánc 1-1 óra

Tantárgyi rendszer és óraterv a gimnázium 9-12. évfolyamán

2.4.2. Köznevelési típusú sportiskolai képzés

Óraterv a kerettantervekhez – 9–12. évfolyam, gimnázium				
Műveltségi területek	**9. évf.**	**10. évf.**	**11. évf.**	**12. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. Idegen nyelv	3+1	3+1	3+1	3+1
II. Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3+0,5	3+0,5	3	3+1
Etika			1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2+0,5	2+0,5	3	3+1
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Biológia – egészségtan		2	2	2
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Mozgóképkultúra és médiaismeret	1			
Művészetek*			1	1
Informatika	1	1	+ 1	+ 1
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport**	5	5	5	5
Tanulásmódszertan	1			
Sporttörténet	1			
Sportági ismeretek		1		
Testnevelés-elmélet			0,5	
Sportegészségtan			0,5	
Edzéselmélet			0,5	
Sport és szervezetei			0,5	
Sportpszichológia				1
Sportetika				1
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Érettségi felkészítő órák			+3	+3
Rendelkezésre álló órák	**35**	**35**	**35**	**35**
Egyházi ének	**1**			
Hittan	**2**	**2**	**2**	**2**
Összesen	**38**	**37**	**37**	**37**

*A 11–12. évfolyamon: 11. évfolyamon ének-zene és Vizuális kultúra 1-1 óra, 12. évfolyamon ének-zene és dráma, valamint tánc 1-1

**Az 9-12. évfolyamos sportiskolai Testnevelés és sport kerettanterv heti három órára készült. A további két órát – igazodva a Nemzeti alaptantervben a mindennapos testnevelésről szóló rendelkezésekhez – kiváltja a sportiskolába járó tanulók tanórán kívüli sporttevékenysége.

2016/2017-es tanévtől felmenő rendszerben 11. évfolyamon művészetek tantárgyon belül ének-zene helyett egyházi ének heti 1 órában

Óraterv a kerettantervekhez – 9–12. évfolyam, gimnázium				
Műveltségi területek	**9. évf.**	**10. évf.**	**11. évf.**	**12. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4
I. Idegen nyelv	3+1	3+1	3+1	3+1
II. Idegen nyelv	3	3	3	3
Matematika	3+0,5	3+0,5	3	3+1
Etika			1	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2+0,5	2+0,5	3	3+1
Fizika	2	2	2	
Kémia	2	2		
Biológia – egészségtan		2	2	2
Földrajz	2	2		
Ének-zene	1	1		
Vizuális kultúra	1	1		
Mozgóképkultúra és médiaismeret	1			
Művészetek*			1	1
Informatika	1	1	+ 1	+ 1
Életvitel és gyakorlat				1
Testnevelés és sport**	5	5	5	5
Tanulásmódszertan	1			
Sporttörténet	1			
Sportági ismeretek		1		
Testnevelés-elmélet			0,5	
Sportegészségtan			0,5	
Edzéselmélet			0,5	
Sport és szervezetei			0,5	
Sportpszichológia				1
Sportetika				1
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Érettségi felkészítő órák			+3	+3
Rendelkezésre álló órák	**35**	**35**	**35**	**35**
Hittan	**2**	**2**	**2**	**2**
Összesen	**38**	**37**	**37**	**37**

*A 11–12. évfolyamon: 11. évfolyamon egyházi ének és Vizuális kultúra 1-1 óra, 12. évfolyamon ének-zene és dráma, valamint tánc 1-1

**Az 9-12. évfolyamos sportiskolai Testnevelés és sport kerettanterv heti három órára készült. A további két órát – igazodva a Nemzeti alaptantervben a mindennapos testnevelésről szóló rendelkezésekhez – kiváltja a sportiskolába járó tanulók tanórán kívüli sporttevékenysége.

Alkalmazott választható tantárgyi programok

biológia - egészségtan 7-12. évfolyam:	**B változat**
biológia - egészségtan 9-12. évfolyam:	**B változat**
fizika 7-12. évfolyam:	**A változat**
fizika 9-12. évfolyam:	**A változat**
kémia 7-12. évfolyam:	**B változat**
kémia 9-12. évfolyam:	**B változat**
ének-zene 7-12. évfolyam:	**A változat**
ének-zene 9-12. évfolyam:	**A változat**
művészetek 7-12. évfolyam:	**vizuális kultúra 11. évfolyam**
művészetek 7-12. évfolyam:	**dráma és tánc 12. évfolyam**

2.5. Alkalmazott kerettantervi szerkezet 9-13. évfolyam (szakgimnáziumi képzés)

2.5.1. Közgazdaság ágazat kötelező tantárgyai és óraszámai

2.5.2. Pedagógia ágazat kötelező tantárgyai és óraszámai

Lásd részletesen a V. Szakképzési program fejezetben

2.6. Alkalmazott kerettantervi szerkezet a Szügyi Dániel Tagiskolában

Kifutó helyi tantervek

A 2014-2015. tanévben 3. 4. 7. 8. évfolyamon az „Apáczai kerettanterv család 1-8 osztályig„ kerettantervek alapján készült adaptációs helyi tantervek szerint kifutó rendszerben folyik az oktatás-nevelés.

Tantárgy/évfolyam	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	7,5	4,5	4	3,5	3,5
Történelem és állampolg. ism.	-	-	-	-	1,5	1,5	2,5	2,5
Idegen nyelv (német)	-	-	-	2,5	3	3,5	3,5	3
Matematika	4+0,5	4,+05	3,5+0,5	3,5+0,5	4	4	3	3
Informatika	-	-	0,5	1	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1,5	-	-	-	-
Természetismeret	-	-	-	-	1	1	-	-
Fizika	-	-	-	-	-	-	2	2
Biológia	-	-	-	-	-	-	1,5	1,5
Kémia	-	-	-	-	-	-	2	1,5
Földrajz	-	-	-	-	-	-	1,5	1,5
Ének-zene	1	1,5	1	1	2,5	2,5	1,5	1,5
Rajz	1,5	1	1,5	1	1,5	1,5	1	1
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés	3	3	3	3	2,5	2,5	2,5	2,5
Osztályfőnöki	-	-	-	-	0,5	0,5	0,5	0,5
Tánc és dráma	-	-	-	-	0,5	-	-	-
Mozgókép és médiaismeret	-	-	-	-	-	-	-	1
Egészségtan	-	-	-	-	-	0,5	-	0,5
Hit és erkölcstan	2	2	2	2	2	2	2	2
Sport törvény szerint	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező óraszám tv. szerint	**20**	**20**	**20**	**22,5**	**22,5**	**22,5**	**25**	**25**

Helyi tanterv a 2013-2014.- tanévtől

Az 51/ 2012. (XII.21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről. A kerettanterveket a vonatkozó törvények alapján az tagiskolák a **2013. év szeptember 1-től felmenő rendszerben 1. 5. évfolyamon vezetik be.**

Kötelező tantárgyak és óraszámok 1-8. évfolyamok

Tantárgy/évfolyam	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**
Magyar nyelv és irodalom	8	7	8	7	4	4	4	4,5
Idegen nyelv (német)	-	-	-	-	3	3	3	3
Idegen nyelv (angol)	-	-	-	2	-	-	-	-
Matematika	4	4	4	4	4	4	3,5	4
hittan	2	2	2	2	2	2	2	2
Környezetismeret	1	2	1	2	-	-	-	-
Ének- zene	2	2	2	2	1,5	1,5	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	2	1,5	1,5	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1	1	-
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	-	-	-	-	2	2	2,5	2,5
Természetismeret	-	-	-	-	2	2	-	-
Fizika	-	-	-	-	-	-	2	1
Kémia	-	-	-	-	-	-	1	2
Biológia-egészségtan	-	-	-	-	-	-	2	1
Földrajz	-	-	-	-	-	-	1	2
Hon- és népismeret	-	-	-	-	1	-	-	
Informatika	-	-	-	-	-	1	1	1
Osztályfőnöki	-	-	-	-	1	1	1	1
Összes heti óraszám	**25**	**25**	**25**	**27**	**28**	**28**	**31**	**31**

A választott kerettanterv, az iskolában tanított kötelező és nem kötelező tantárgyak és óraszámaik

1. Iskolánk helyi tanterve az EMMI által kiadott központi kerettantervre épül, melyet az

   Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet dolgozott ki. Tagiskolánkban is a hitoktatás a Magyarországi Református Egyház Zsinatának Zs.244/2012. 11.16. határozata szerint elfogadott kerettantervre épülő helyi tanterv szerint folyik.

2. tagiskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei többségében megegyeznek az Oktatási Miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. Minden évfolyamon kötelező a heti 2 hittan óra. A tantárgyanként felhasználható 10%-os időkeretet a tanmenetekben a pedagógusok részletesen kidolgozva megtöltik református tartalommal.

3. A miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alábbi tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy e tárgyból a készségfejlesztésre az ismeretek gyakorlására, elmélyítésére több idő jusson.

Évfolyam	Tantárgy megnevezése	Óraszám megjelölése
1.	magyar	1 óra
1.	hittan	1 óra
2.	hittan	1 óra
2.	környezetismeret	1 óra
3.	magyar	2 óra
3.	hittan	1 óra
4.	magyar	1 óra
4.	hittan	1 óra
4.	környezetismeret	1 óra
5.	matematika	1 óra
5.	hittan	1 óra
5.	ének-zene	0,5 óra
5.	vizuális kultúra	0,5 óra
6.	matematika	1 óra
6.	hittan	1 óra
6.	ének-zene	0,5 óra
6.	vizuális kultúra	0,5 óra
7.	magyar	1 óra
7.	matematika	0,5 óra

7.	hittan	1 óra
7.	Történelem, társ. és állampolgári ismeretek	0,5 óra
8.	magyar	0,5 óra
8.	matematika	1 óra
8.	hittan	1 óra
8.	Történelem, társ. és állampolgári ismeretek	0,5 óra

4. Tagiskolánk az 5. évfolyamon választható Dráma és tánc, illetve Hon-és népismeret tantárgyak közül a Hon –és népismeret tantárgyat tanítja.

5. Tagiskolánk a miniszter által kiadott kerettantervben szereplő választható „A" változat illetve „B" változat kerettantervek közül az alábbi tantervek alapján tanít.

Évfolyam	Választott kerettanterv
1-4. évfolyam	Ének-zene „A" változat
5-8. évfolyam	Magyar nyelv és irodalom „A" változat
7-8. évfolyam	Fizika „B" változat
7-8. évfolyam	Kémia „B" változat
7-8. évfolyam	Biológia „B" változat
7-8. évfolyam	Földrajz „B" változat

A jelenlegi központi kerettanterv a korábbi OM kerettantervektől eltérően két évfolyamra határozza meg a tananyagot és a követelményeket. A választott kerettantervben szereplő tananyagok évfolyamonkénti bontása, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeret meghatározása, a tankönyvkiadók tantervi javaslatai és a tankönyvek évfolyamokra, tanítási témákra, leckékre lebontott tematikájához fognak igazodni.

6. Tagiskolánkban az idegen nyelvi órákon, felmenő rendszerben az angol nyelvet fogják tanulni. Az első osztályosok szakköri keretek között játékos formában ismerkednek az angol nyelvvel. Magasabb évfolyamokon is lehetőséget biztosítunk az angol nyelv tanulására, szakköri formában.

A **2015-2016. tanévtől** a Szügyi Dániel Tagiskolában az **1. 3. 5. 7. évfolyamon felmenő rendszerben** az alábbi óraterv szerint folyik az oktatás – nevelés:

Óraterv a kerettantervekhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	**1. évf.**	**2. évf.**	**3. évf.**	**4. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+1
Idegen nyelvek	+ 1	+1	+1	2

Matematika	4	4	4,5	4+0,5
Informatika	-	-	-	1
Hittan 1	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1,5	1+0,5
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Rendelkezésre álló órakeret	**25**	**25**	**25**	**27**
Hittan 2	**1**	**1**	**1**	**1**
Összesen	**26**	**26**	**26**	**28**

Óraterv a kerettantervekhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	**5. évf.**	**6. évf.**	**7. évf.**	**8. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+1	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3+1	3+0,5	3+0,5
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2+0,5	2+0,5	2+0,5
Hittan I.	1	1	1	1
Természetismeret	2	2+0,5		
Biológia-egészségtan			2	1+1
Fizika			2	1+1
Kémia			1+0,5	2
Földrajz			1+0,5	2
Ének-zene	1	1+0,5	1	1
Vizuális kultúra	1	1+0,5	1	1
Egyházi ének	+1			
Hon- és népismeret*	1			
Informatika	+1	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	**28**	**28**	**31**	**31**
Hittan II.	**1**	**1**	**1**	**1**
Összesen	**29**	**29**	**32**	**32**

Választható tantárgyi programok

- **informatika: 5. évfolyam: intézményi helyi tanterv**
- **fizika 5-8. évfolyam: A változat**
- **kémia 5-8. évfolyam: B változat**
- **ének-zene 5-8. évfolyam: A változat**

- **informatika 4. évfolyam: szabadon választható tantárgy**
- **technika, életvitel és gyakorlat: 5-8. évfolyam: A változat**
- **magyar nyelv és irodalom 5-8. évfolyam: A változat**
- **idegen nyelv 1-2-3. évfolyam: intézményi helyi tanterv**
- **biológia - egészségtan 5-8. évfolyam: A változat**

3. Tankönyvek és más taneszközök kiválasztásának elvei

Az iskola tankönyvellátása a törvényi kereteknek megfelelően történik:
A nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. törvény 3. § (10) Az iskolai tankönyvrendelést - a fenntartó egyetértésével - az iskola igazgatója készíti el, a szakmai munkaközösség véleményének beszerzését követően, az Nkt. 63. § (1) bekezdés c) pontjának figyelembevételével. A tankönyvrendelés alapján kell meghatározni, hogy a tankönyv vásárlására rendelkezésre álló összeget mely tankönyvek vásárlására fordítják.
Az iskola a tankönyvjegyzékről a NAT szerinti kerettantervi tantárgyhoz, a szakképzési kerettantervi tantárgyhoz, a tanított modulhoz, témakörhöz, az (1) bekezdés szerint fejlesztett tankönyvvé nyilvánított könyvek közül választ.
A tankönyvrendelet (17/2014. EMMI rendelet) 32. § (5) bekezdése alapján az állam által biztosított ingyenes tankönyveket - a munkafüzetek kivételével - az igazgató az iskola könyvtári állományába veszi. Továbbiakban az iskolai könyvtári állományban elkülönítetten kezeli, és a tanuló részére a tanév feladataihoz rendelkezésre bocsátja az iskola házirendjében meghatározottak szerint. A felmérés alapján megállapítja, hogy hány tanuló esetében kell biztosítani a köznevelési törvény szerinti ingyenes tankönyveket, illetve hány tanuló esetében kell biztosítani a tankönyvtörvény szerinti normatív kedvezményt. A felmérés eredményéről, az igazgató minden év június 15-ig tájékoztatja a nevelőtestületet, az iskolaszéket, az iskolai szülői szervezetet és az iskolai diákönkormányzatot. Az iskola igazgatója minden év június 17-ig meghatározza az iskolai tankönyvellátás rendjét, és erről tájékoztatja a szülőt, vagy a nagykorú cselekvőképes tanulót.
Az iskolai tankönyvrendelésbe csak akkor lehet a hivatalos tankönyvjegyzékben nem szereplő könyvet felvenni, ha a Szülői Munkaközösség és a diákönkormányzat azokkal egyetért (írásban).

4. A NAT-ban meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

4.1. A NAT és a kerettantervi szabályozás

A több változatban készült kerettantervek a Nemzeti alaptantervben megfogalmazott elvek, célok, fejlesztési feladatok és műveltségtartalmak feldolgozását építik be a tantervi feldolgozásba a képzési szakasz sajátosságai szerint iskolatípusokra vonatkozóan.

- A kerettantervek rögzítik a nevelés és oktatás céljait, a tantárgyi rendszert, az egyes tantárgyak témaköreit, tartalmát, a tantárgyak évfolyamonkénti követelményeit, új feladatként a tantárgyközi tudás- és képességterületek fejlesztésének feladatait, a rendelkezésre álló, illetve ajánlott időkeretet. A szakmai önállóság jegyében egyedi tantervek készíthetők az intézményekben (akkreditáltatás).
- A Nemzeti alaptanterv alapján a kerettantervek határozzák meg a tanulás-tanítás folyamatában elsajátítandó fejlesztési követelményeket, az elvárt tudás mélységét, szervezettségét és alapul szolgálhatnak a kimeneti követelmények meghatározásához.
- A kerettantervek köre segíti a differenciált tanulást, a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal való foglalkozást, a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztését.
- A műveltségterületek anyagai az 1-4. évfolyam, az 5-8. évfolyam és a 9-12. évfolyam kerettanterveiben kerültek feldolgozásra.
- A helyi tanterveink megfelelnek a választott kerettantervnek.
- A helyi tantervet az iskola arculatára jellemző tanítási-tanulási tevékenységekkel töltöttük meg a rendelkezésre álló, átlagosan tíz százalékos időkeretben.

4.2. Kiemelt fejlesztési területek - nevelési célok

A Nemzeti alaptanterv a köznevelés feladatát alapvetően a nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadásában, megőrzésében, az egyetemes kultúra közvetítésében, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítésében jelöli meg. Feladata továbbá a tanuláshoz és a munkához szükséges képességek, készségek, ismeretek, attitűdök együttes fejlesztése, az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése, a közjóra való törekvés megalapozása, a nemzeti, közösségi összetartozás és a hazafiság megerősítése.

A fejlesztési területek – nevelési célok a teljes iskolai nevelési-oktatási folyamat közös értékeit jelenítik meg, így áthatják e pedagógiai folyamatok egészét. E területek –összhangban a kulcskompetenciákban megjelenő ismeretekkel, képességekkel, attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent újtársadalmi igényeket.
A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma.

Nevelési céljaink:

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatának elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük elősegítése. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja olyan, a tanulók életében nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a mértéktartás, az együttérzés, segítőkészség és a tisztelet.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez vezetnek. Alakuljon ki bennük a közösséghez való tartozás, a hazaszeretet és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező adottságainak, szellemi és gyakorlati készségeinek kifejezésre jutását és kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmei hiteles kifejezésére, empátiára és kölcsönös elfogadásra.

A családi életre nevelés

A családnak kiemelkedő jelentősége van a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, önismeretének, testi és lelki egészségének, közösségi létének alakításában. Ezért társadalmi elvárásként fogalmazódik meg a nevelési-oktatási intézményeknek a gyermekek nevelésében, az erkölcsi normák közvetítésében, a harmonikus családi minták közvetítésében való fokozott részvétele. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A családi életre való felkészítés segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, valamint a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésében.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok feladata, hogy készítsék fel a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz-kezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, gondozására, társas viselkedésük szabályozására, a társas konfliktusok kezelésére.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A nevelési oktatási intézmény feladata kialakítani a gyerekekben, fiatalokban a beteg, sérült, fogyatékkal élőemberek iránti együtt érző és segítő magatartást. Saját élményű tanuláson keresztül fejlessze ki a tanulókban a szociális érzékenységet és számos olyan képességet (együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan

és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A nevelés célja, hogy a természet szeretetén és a környezet ismeretén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítania, amelyek révén a tanulók kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, és képessé válnak hivatásuk megtalálására, foglalkozásuk és pályájuk kiválasztására és a hozzájuk vezető erőfeszítések megtételére.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók felismerjék saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világában és a fogyasztás területén.

Médiatudatosságra nevelés

A médiatudatosságra nevelés lehetővé teszi, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosságnak felelős résztvevői legyenek; értsék az új és hagyományos médiumok nyelvét. Az értelmező, kritikai és tevékenybeállítódás kialakítása révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáférésével kapcsolatban.

4.3. Nevelési célok helyi megvalósítása

- A fenti nevelési célokat az iskola dolgozói (pedagógusok és nem pedagógusok) elsősorban személyes példamutatással – életvitelükkel, magatartásukkal – valósítják

meg. A vasárnapi és ünnepi istentiszteletek, a reggeli áhítatok, a heti 2 hittanóra, az egyházi énekórák és egyéb hitéleti alkalmak is hozzájárulnak a pedagógiai feladataink (elsősorban az erkölcsi nevelés, a családi életre nevelés, a testi és lelki egészség és a felelősségvállalás) megvalósításához.

- Az állampolgárságra, demokráciára nevelés elméletét elsősorban a történelem és társadalomismeret tantárgy keretein belül, gyakorlatát a diák-önkormányzati munkában sajátíthatják el diákjaink.
- A történelem és az irodalom tanításában kiemelt szerepet kapnak a magyar történelem sorsfordító eseményei, példaképként felmutatható személyiségei, sőt a gimnázium történetének megismerésére is nagy hangsúlyt fektetünk.
- Az iskolában is megemlékezünk nemzeti ünnepeinkről, emellett arra ösztönözzük tanulóinkat, hogy részt vegyenek a lakóhelyük kulturális- és közéletében, valamint a lakóhelyükön rendezett ünnepélyeken, megemlékezéseken.

- A biológia, kémia, földrajz és fizika tantárgyak tanítása során törekszünk a környezettudatosság és a fenntartható fejlődés szempontjait előtérbe helyezni.
- Nagy hangsúlyt fektetünk pályaorientációs tevékenységünkre. Célunk, hogy tanulóink – az életkori sajátosságok figyelembevételével – átfogó képet kapjanak a munka világáról. Ennek keretében:

    - stratégiai partnerségi együttműködési megállapodást kötöttünk a Kodolányi János Egyetemmel. Az együttműködés célja az, hogy közösen előmozdítsuk Békés megyében a helyben maradó értelmiség és szakemberképzést. Az Egyetem segíti a középiskolánk munkáját összehangolt pályaválasztási tevékenységgel. Az Egyetem munkatársai részt vesznek a pályaválasztási iskolaorientációs tevékenységünkben. Az együttműködés keretében diákjaink és osztályfőnökeik ellátogatnak az egyetem nyílt napjaira, továbbá az osztályfőnökök az egyetem által szervezett szakmai továbbképzéseken vesznek részt.

    - Intézményi szinten élünk a felsőfokú intézmények interaktív bemutatóinak lehetőségével, sikeres életpályák bemutatásával, projektnapok, pályaorientációs napok lebonyolításával.

    - Látogatást szervezünk felsőfokú intézményekbe, ipari területeket bemutató munkahelyekre.

- Rendszeresen részt veszünk a Békéscsabai Munkaügyi Központ által szervezett pályaválasztási vásáron egyrészt kiállítóként, másrész látogatóként.

- Pályaorientációs tevékenység színterei:

  - ✓ „Pályaorientációs tájoló” osztályfőnöki óra keretében történő szakember által tartott tájékoztatás
  - ✓ Pályaorientációhoz kapcsolódó műhelyfoglalkozások, műhelymunka, workshopok
  - ✓ Nyílt napok a gimnáziumban, általános iskolában
  - ✓ Rendhagyó, tematikus órák, találkozók (végzett diákok, sikeres emberek, szülők életpályáinak bemutatása).
  - ✓ Matematikából, anyanyelvből és angol nyelvből felvételi felkészítő órák/foglalkozások és pályaorientációs tréningek
  - ✓ Diákok számára fizika szakkör
  - ✓ Felső tagozatos diákok számára informatikai szakkör
  - ✓ Alsó tagozatos diákok számára informatikai szakkör
  - ✓ Szünidei és nyári tematikus, szakmai programú táborok

- Ma a köznevelésben jelenlévő diákok a Z-generációhoz tartoznak, akik számára a média eszközeinek használata a mindennapi élet bevett gyakorlata. Feladatunk és egyben komoly felelősségünk, hogy tudatos, értékelvű médiafogyasztóvá váljanak, kritikai beállítódásukat fokozzuk, ismertessük fel a valóságos és a virtuális kapcsolatok, a nyilvános és a bizalmas érintkezés etikai normáit. Ennek elsődleges szinterei a tanórák. Törekszünk arra, hogy a tömegtájékoztatás eszközeinek optimalizált használói, jogkövető fogyasztói legyenek, amihez a kritikai gondolkodás, az érveléstechnika, a véleménykülönbségek ütköztetésének módját alkalmazzuk. Ebbe a munkánkban az iskolában működő média szakkör is bekapcsolódik.

- A felsorolt területekkel foglalkoznak tanulóink az osztályfőnöki órák keretében is, valamint segíti őket az ifjúsági lelkész és az iskolapszichológus egyéni és csoportos konzultációk formájában.

- A tanórán kívüli iskolai programok (előadások, kirándulások, közösségi szolgálat) is segítenek nevelési céljaink megvalósításában.

Eredménynek azt tekintjük, ha a diákok képesek lesznek saját képességeik, kompetenciáik és érdeklődésük felmérésére, ez alapján ésszerű oktatási, képzési és foglalkoztatási döntéseket hoznak, egyéni életútjukat optimálisan tudják irányítani.

4.4. Egyes köznevelési feladatokra vonatkozó szabályok és megvalósításuk

4.4.1. A hit- és erkölcstan oktatása

Intézményünkben minden osztályban hittan oktatása folyik kötelező jelleggel:
Református hit- és erkölcstan, katolikus hit- és erkölcstan, valamint baptista hit- és erkölcstan. Az iskolai keretek között folyó hit- és erkölcstan oktatás szervezését, tartalmának meghatározását és felügyeletének ellátását az egyházak nevében eljáró jogi személy hatáskörébe utalta a köznevelési törvény. Intézményünkben ennek megfelelően folyik a hittan oktatása.

4.4.2. Mindennapos testnevelés, testmozgás megszervezése

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósítása a nemzeti köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint történik. Az 5 órás időkeretből két testnevelés óra látogatása alól mentesítést kérhet az a tanuló, aki a köznevelési törvény 27. §. (11) pont (b, c, d) bekezdése szerinti feltétel egyikének megfelel. Ha ennek tényét leigazolja az egyesület, a sportklub hivatalos képviselője, akkor felmentést adunk az órarend feletti két testnevelés óra látogatása alól. A kérelmet és az igazolást tanévenként 1 alkalommal kell benyújtani a testnevelő szakos pedagógusnak, a benyújtás határideje a tanévkezdés első két hete

Helyi oktatásszervezési rendelkezés azokon az évfolyamokon, ahol heti öt testnevelés óra van:

- Felső tagozaton, valamint a gimnáziumi és szakgimnáziumi tagozaton heti három órában sajátítják el a tanulók a tantervi anyagot. További két órában játékos foglalkozásra kerül sor.
- A játékos foglalkozások - vegyes korcsoportokban - évfolyamonként szerveződnek.
- A játékos foglalkozást a 0. -1. órában, továbbá a 7-8. órában a tornateremben, illetve a szabadban szervezzük.
- Alsó tagozaton az első és második évfolyamon a heti 2 testnevelés órát az Alapfokú Művészeti Iskola által szervezett néptánc foglalkozással teljesítik a tanulók

Az iskola a kötelező tanórák keretében gondoskodik a könnyített testnevelés megszervezéséről.
Minden évfolyamon lehetséges az iskolai sportkörben való sportolás, hiszen az intézmény kötelezően biztosítja a sportkör működését (Nkt.27.§ (13).

4.4.3. A mindennapos művészeti nevelés

Iskolai művészeti nevelésünk a klasszikus és kortárs művészetek értő befogadáson túl a hagyományok őrzését, ápolását is feladatként határozza meg. Fontosnak tartjuk, hogy az élmények befogadása közvetlen tapasztalatszerzés útján valósuljon meg.
Az alsó tagozatos nevelés-oktatás egyik kiemelt feladata a mindennapos művészeti nevelés. Az iskola délutáni foglalkozási keretében kiegészíthető különféle egyéni, kisközösségi művészeti tevékenységeinek fejlesztésére.
Az 5-12. évfolyamokon folyamatosan biztosítjuk a művészeti nevelés tanórai és tanórán kívüli feltételeit, lehetőségeit. Ezt a műveltségterületet elsősorban a művészeti tantárgyak (ének-zene, rajz és vizuális kultúra, technika, életvitel és gyakorlat) keretében valósítjuk meg.
A művészeti nevelés tanórán kívüli színterei:

- énekkar,
- hagyományos iskolai rendezvények (farsang, karácsonyi ünnepkör, diáknapok),
- nemzeti ünnepeink megemlékezései, templomi szolgálatok
- partnerintézmények által szervezett tevékenységek (Békési Alapfokú Művészeti Iskola),
- hangverseny és színházlátogatás,
- tehetségnapok,
- aktuális művészeti pályázatokon való részvétellel (rajz, kézműves, műveltségi, kórus minősítő).

4.4.4. Idegen nyelv oktatás

Az első idegen-nyelv oktatása legkésőbb a negyedik évfolyamtól kezdődően kötelező.

- Az iskola helyi tanterve alapján az első, második és harmadik évfolyamon heti egy órában folyik idegen nyelvoktatás. Választható: angol, vagy német nyelv.

- A második idegen nyelv oktatása a kilencedik évfolyamon kezdődik. Választható: angol, német, vagy spanyol nyelv.
- Intézményünk felső tagozatán választás alapján lehetőséget biztosítunk emelt óraszámú (5 óra/hét) idegen nyelv tanulására angol, vagy német nyelvből.
- A nyelvoktatás folyamatosságának biztosítása céljából a kilencedik évfolyamtól választható a magasabb óraszámú idegen nyelvi képzés (6 óra/hét).
- Az intézmény emelt szintű idegen nyelvoktatást nem folytat.

Az idegennyelv-oktatás módszertanának megújítása intézményünk pedagógiai programjának részeként, deklarált oktatási-nevelési munkánkkal összhangban

Iskolánk oktató-nevelő munkájának alapelveivel és céljaival összhangban, a megfogalmazott irányok mentén, a tanulók idegen nyelvi kompetenciáinak fejlesztésére külön figyelmet fordítunk. Változó világunkban elengedhetetlen, hogy az idegennyelv-tanítás a megváltozott tanulói, illetve munkaerő-piaci igényekhez folyamatosan képes legyen alkalmazkodni. A bevált, eredményesen működő módszertani gyakorlatok mellett, új gyakorlatokat is igyekszünk bevezetni, amelyek feltérképezéséhez, elsajátításához és bevezetéséhez célzottan keresünk segítséget.

A **Szegedi Tudományegyetem (SZTE) Bölcsészettudományi Karának idegen nyelvi tanszékeivel, valamint a Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Modern Nyelvek és Kultúrák Tanszékével** olyan együttműködést alakítunk, amely lehetővé teszi számunkra, hogy a felsőoktatásban folyó kutatások legfrissebb eredményeivel és az ezekre épülő jó gyakorlatokkal megismerkedjünk, ezeket elsajátítsuk és saját oktatási-nevelési munkánkba beillesszük, így biztosítva a minőségi oktatáshoz való hozzáférés jogát tanulóink számára.

Az **SZTE-n a Nyelvtanulással a boldogulásért *EFOP-3.2.14-17-2017-00001* számú pályázat keretében *Legyen Élmény a Nyelvtanulás Együtt (LÉNYEg) – Élményalapú nyelvtanulás és nyelvoktatás*** címmel olyan új, informális módszertani anyagot dolgoztak ki, amely az idegennyelv-oktatás terén a változó világunk igényeit képes kielégíteni, valamint a tanulás- és neveléselmélet kutatási legfrissebb eredményeire támaszkodik. Iskolánk idegen nyelvi munkaközösségei az intézményünkben folyó idegennyelv-oktatás megújítása érdekében megismerkednek a kidolgozott élményalapú módszertannal. Az SZTE által kidolgozott és akkreditált pedagógus továbbképző programok elvégzésével, ill. az SZTE oktatói által tartott workshopokon, ismeretterjesztő előadásokon való részvétellel biztosítjuk,

hogy nyelvtanáraink a gyakorlatban is elsajátítsák az új, informális, IKT-eszközökkel támogatott élményalapú nyelvoktatási és nyelvtanulási módszert.

Az élményalapú tanulás alapja a nem frontális, hanem a nyelvtanulók saját élményein és tapasztalatain alapuló, a nyelvtanulót a tanulásba aktívan bevonó módszer, amely alternatív eszköztárral bővíti a hagyományos nyelvtanítás módszertanát olyan módon, hogy az idegen nyelvi kulcskompetenciák fejlesztése továbbra is fontos szerepet játszik, ugyanakkor a nyelvtanulók igényei, céljai meghatározzák a nyelvtanulás módját.

Az élmény alapú nyelvtanulás célja, hogy a megszokott osztálytermi rutinok, a hagyományos oktatási formák, a tipikus nyelvtanulási feladatok helyett találjunk olyan eszközöket, tevékenységeket, módszereket, amelyek lehetővé teszik, hogy a tanulók teljességükkel vegyenek részt a tanulási folyamatban: olyan szemléletet és módszereket alkalmazunk, amellyel élmény a nyelvtanulás és amely célzottan növeli diákjaink motivációját, önbizalmát, miközben a kulcskompetenciák területein fejleszti idegennyelv-tudásukat, elsősorban a beszédkészségüket.

Az élményalapú nyelvoktatás elemeit, ahogy azok az SZTE munkacsoportja által az EFOP-3.2.14-17-2017-00001 számú pályázat keretei között kidolgozott *Legyen Élmény a Nyelvtanulás Együtt (LÉNYEg) – Élményalapú nyelvtanulás és nyelvoktatás Módszertani Kézikönyv*ben szerepelnek, beépítjük idegen nyelvi képzésünk mindennapi gyakorlatába olyan módon, hogy a képzési programok már megfogalmazott céljai semmilyen mértékben ne csorbuljanak, hanem ezekkel kiegészüljenek. Ehhez a gyakorlatban elsődlegesen a kézikönyvet kísérő feladatgyűjteményt használjuk. (Mind a kézikönyvet, mind a kidolgozott feladatötleteket az SZTE munkacsoportja bocsátja rendelkezésünkre.)

A megújulás egyik kiemelt feladata, hogy tanulóinknak segíthessünk olyan autonóm nyelvtanulókká válni, akik az iskolai kereteken kívül, illetve formális tanulmányaik befejezése után is képesek lesznek idegen nyelvi készségeiket fejleszteni, kompetenciáikat mélyíteni, a rendkívül gyorsan változó piaci igényekre személyes szinten is reagálni. Az eredményes nyelvtanulási minták elsajátítása a középiskolai nyelvoktatás feladata is, ezért ennek a mintának a megalapozása, bevezetése és használata idegen nyelvi munkaközösségünk feladata is. A hagyományos tananyagot kiegészítő és időnként felváltó, korszerű, a mindennapi életben használt, alkalmazásképes tudást célozzuk meg, mely a kulcskompetenciák mentén fejleszti diákjaink nyelvtudását, illetve erősíti a tanulásszervezési modellek, az egyént segítő módszerek kialakítását is.

4.4.5. Nem kötelező tanórán kívüli foglalkozások

- művészeti csoportok: énekkar
- szakkörök, gazdagító programok: a tanulók érdeklődése, igénye és tehetsége szerint
- kompetencia-fejlesztő foglalkozások
- érettségi- és felvételi előkészítők: a tanulók igénye szerint
- felzárkóztató csoportok: a tanulmányi eredmény, illetve igény szerint
- fejlesztő foglalkozások
- iskolai sportkörök, tömegsport
- tanulószoba, iskolaotthon, napközi
- nem osztálykerethez kötődő, érdeklődésen alapuló fakultatív tevékenységek
- ünnepségeken, alkalmi előadások műsoraiban szereplő tanulók alkalmi csoportjai;

Jelenleg intézményünkben tanulóink 16 óráig történő nevelése, oktatása iskolaotthonos, napközis és tanulószobás munkaformákban valósul meg.

Biztosítja:

- a segítségnyújtást a házi feladatok elkészítéséhez,
- többlet pedagógiai támogatást a tananyag megértéséhez és elsajátításához azon tanulók számára, akik bármely okból egyéni tanulási nehézséggel, a tananyag értelmezési problémájával küzdenek.

Az intézményben az alsó tagozaton évfolyamonként működtetünk napközis és iskolaotthonos osztályokat is.

4.5. Osztálybontás és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei, előírásai

4.5.1. A nevelés-oktatás megszervezése, kötelezően biztosítandó órakeretek (Nkt. 27.§)

- A nappali oktatás munkarendjét az alábbi foglalkozások keretében lehet megszervezni:
    - kötelező és választható; egyéni és csoportos, tanórai és egyéb foglalkozások.
- Általános iskolában a nevelés-oktatást a délelőtti és délutáni időszakban legalább tizenhat óráig terjedően kell megszervezni (felügyelet mellett tizenhét óráig is lehet).
- A tanuló heti kötelező tanóráinak száma (a választhatóval együtt) és az osztályok engedélyezett heti időkerete különbözetét egyéb foglalkozás megtartásához és osztálybontáshoz lehet igénybe venni.

- Az előbbi időkeret különbözet terhére az általános iskola és a középfokú iskolaköteles megszervezni az alábbi foglalkozásokat:
  - tehetség kibontakoztatása,
  - a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása,
  - a beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenességgel diagnosztizált tanulók, továbbá az első – negyedik évfolyamra járó tanulók eredményes felkészítésére szolgáló, differenciált fejlesztést (egy-három fő).
- Az elsőtől negyedik évfolyamig az eredményes felkészítés érdekében lehetővé kell tenni legalább heti két alkalommal az egyéni foglalkozáson való részvételt, ha arra szükség van az eredményes felkészülés érdekében.
- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény miatt a szakértői bizottság véleménye alapján, vagy súlyos betegség miatt magántanuló egyéni felkészítésére az iskolának tanulónként az osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz óra áll rendelkezésre. Az időkeret az egyes hetek, és tanulók között átcsoportosítható.

4.5.2. Iskolánk kínálata:

A tanulók felvétele és oktatása a meghirdetett képzési formák szerint osztálykeretekben, más néven tanulócsoportokban történik. Az osztályokon belül a helyi tantervben meghatározott egyes tantárgyak oktatása csoportbontásban történik. Szakmai indokok esetén a csoportalakítás évfolyam szinten történik.

- Iskolánkban emelt szintű oktatást emelt szintű kerettantervvel nem folytatunk.
- Emelt óraszámban, csoportbontásban tanítjuk a hat évfolyamos és a négy évfolyamos gimnáziumi képzésben a választott idegen nyelvet.
- Csoportbontásban oktatjuk felső tagozaton, valamint a négy, és a hat évfolyamos gimnáziumi képzésben a magyar nyelv és irodalom, matematika, informatika, valamint az idegen nyelv tantárgyakat, ha a képzési forma és a létszám ezt igényli/lehetővé teszi.
- Csoportbontást alkalmazunk felső tagozaton technika, életvitel és gyakorlat tantárgy esetében
- Csoportbontást alkalmazunk a hitoktatásban felekezetek szerinti bontásban.

4.6. A választható tantárgyak, foglalkozások, és a pedagógusválasztás szabályai

A középiskolai oktatásban a választott tantárgyra vonatkozó jogszabályi előírásokat a *Nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendeletben,* valamint *Az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról szóló 100/1997. (VI. 13.)* Kormányrendeletben találjuk.
A kínált foglalkozási lehetőségeket a diák önkormányzati, szülői igényeknek megfelelően a pedagógiai program célkitűzéseinek figyelembe vételével, valamint az óratervi, tantárgyfelosztási lehetőségek összehangolásával határozzuk meg.

A pedagógusválasztás lehetősége korlátozott, a mindenkori tantárgyfelosztás függvénye.

4.6.1. A tantárgyválasztás célja, szabályai

Tanórai keretek között kötelezően választható a négy, valamint a hat évfolyamos képzésben a 9. osztályban induló második idegen nyelv (választható nyelvek: angol, német, spanyol).
A középiskolai képzés utolsó két évfolyamán választható tantárgyak célja és feladata a kétszintű érettségi vizsga közép, ill. emelt szintjére, és a felsőfokú tanulmányokra való eredményes felkészítés. A tantárgy választásának lehetőségével minden tanuló élhet. A választás önkéntes. Egy tanuló legfeljebb két tárgyat választhat. A választott tantárgy heti óraszáma 2 óra. A választott tantárgyra való jelentkezés 2 évre szól. Választható vizsgatárgyak **közép szinten:**
<u>Kötelező érettségi vizsgatárgyak:</u>

- magyar nyelv és irodalom
- történelem,
- matematika
- élő idegen nyelvek: angol, német

<u>Egyéb, szabadon választható:</u>

- biológia,
- földrajz
- református hittan
- informatika

- testnevelés
- vizuális kultúra

Emelt szintű foglalkozások, mint választható tárgyak

Az előzetes igények felmérése és összesítése után a kötelező érettségi vizsgatárgyakból (magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, élő idegen nyelv: angol, német) mindenképpen indul, a nem kötelező érettségi tárgyakból 6 fő feletti (biológia, informatika, testnevelés) létszámhatár esetén. A felkészítés a helyi tanterv részletes tantárgyi követelményei szerint történik.

A diák, függetlenül attól, hogy egy adott tantárgyból választotta-e az emelt szintű érettségire való felkészítést, jelentkezhet közép- vagy emelt szintű érettségire. Az a tanuló kezdheti meg az érettségi vizsgát, aki a helyi tanterv minimumkövetelményeit teljesítette valamennyi tantárgyból, tehát legalább elégséges osztályzatot kapott a 12. évfolyam végén.

4.6.2. A tantárgyválasztás eljárásrendje

A következő tanévre szóló választható tantárgyak körét a szakmai munkaközösségek írásbeli javaslata alapján állítjuk össze, figyelembe véve a Pedagógiai programban meghatározott érettségi vizsgatárgyakat.

A szakmai munkaközösségek április15-igírásban tájékoztatják a tanulókat a meghirdetésre kerülő választott órák céljáról, tematikájáról, követelményeiről. A választott órát oktató tanár személyéről a tanulók a jelentkezéskor tájékoztatást kapnak, de a tantárgyfelosztás csak a tanév elején válik véglegessé. A választott órára való jelentkezés írásban történik, legkésőbb május 20-ig. (Az alacsony létszám miatt nem induló választott órára jelentkezett tanulók a szorgalmi időszak végéig módosíthatják jelentkezésüket.)

A választott órán való részvétel a tanítási év végéig kötelező. A választott tanórai foglalkozást az értékelés és minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát.

A tanuló egy évben egyszer az igazgató engedélyével megváltoztathatja döntését. Ez a megszerzett osztályzatot nem érinti. Változtatás esetén a tanulónak különbözeti vizsgát kell tenni az újonnan választott tantárgy előző évi tananyagából.

5. A tanuló tanulmányi munkájának értékelése

- Az értékelés, a tanulók munkájának minősítése összetett pedagógiai folyamat, az oktató-nevelő munka megvalósításának egyik eszköze.
- Az értékelési rendszer kialakítása és alkalmazása során szem előtt kell tartanunk, hogy azzal nemcsak építhetünk, hanem rombolhatunk is személyiségeket, amennyiben az értékelési módot rosszul alakítjuk ki. A tanulók eredményei a mi munkánk tükörképét jelentik!

Általános értékelési alapelvek

- Az objektivitás, az érvényesség, a megbízhatóság elve érvényesüljön.
- Személyre szóló, igazságos, tárgyilagos, mentes minden elfogultságtól, rendszeres és előremutató legyen.
- Jóindulatú, segítőszándékú, az emberek iránti bizalomra épülő, akár méltányló, akár bíráló jellegű.
- Igazodjon a tantárgy jellegéhez, a tanulók életkori sajátosságához, a tanuló különleges adottságaihoz (esélyegyenlőség).
- Fejlesztő hatású legyen, ami kifejezi a tanuló önmagához viszonyított előrehaladását.
- Terjedjen ki a tanulónak az adott tantárggyal összefüggő minden lényeges szóbeli vagy írásbeli, gyakorlati megnyilatkozására, munkájára.
- Az érdemjegy, illetőleg az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az értékelés célja

A tanulói teljesítmény minősítésével a teljesítménymotivációt, a tanulási tevékenységet kívánjuk erősíteni. Ezzel a feladat- és funkciómegosztással biztosítanunk kell:

- A pedagógiai szabadság, autonómia és felelősség elvének érvényesülését,
- a tanulók személyiségjogainak védelmét,
- az iskola és család közötti partneri viszony harmóniáját,
- a személyiség sokoldalú fejlesztését,
- a tanulók önértékelési képességének kialakítását és fejlesztését,
- az önálló tanulásra, ismeretszerzésre való képesség és igény kialakítását.
- A pedagógus és a tanuló is képet kapjon az elvégzett, illetve az elsajátított tudásról,
- a kulcskompetenciák megfelelő alkalmazásáról, melynek további kettős célja:

- a diák lássa azokat a hiányosságokat, melyeket pótolnia kell tudásának elmélyítésében
- pedagógus is vegye észre azokat a szakmai hiányosságokat, melyek nem feltétlen a tanuló hibájából keletkeznek, hanem egy esetleges szaktanári mulasztásból.

A tanulók értékelésének alkalmai

- Osztályozó értekezletek
- Osztályfőnöki értékelés: a szülői értekezleteken a szülők közösségének – félévkor és a tanévzáró alkalmával osztályszinten értékeli a tanulói közösség évi munkáját.
- Szaktanári értékelés: osztályszinten, tantárgyi óráikon, iskolai szinten egy-egy tantárgyi versenyen.
- Fogadóórán egyénileg.
- Igazgatói értékelés:
    - A tanulói közösség munkáját a heti áhítatokon.
    - A tanévzáró ünnepélyen közösségi és egyéni teljesítményt.
    - Alkalomszerűen.

5.1. Az értékelés módjai

- A pedagógus az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor *szöveges* minősítéssel fejezi ki, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkóztatásra szorul.
- Folyamatos a *verbális* értékelés, melynek célja, hogy elősegítse a kommunikatív készség és a személyiség fejlesztését.
- *Diagnosztikus* (előzetes helyzetfeltáró) mérés. Célja a tájékozódás egy-egy nagyobb tematikus egység előtt. A tanulási szakasz kezdetén segítse a célok, feladatok kidolgozását, a tanulók előzetes tudásának, képességének feltárását. A tanulók hozott tudását mérjük fel százalékos formában.
- A diagnosztikus értékelést megalapozó mérések: szövegértés, számolási készség mérése, ok-okozati összefüggések, eseményeket alakító tényezők feltárása.

- A *formatív* mérés során a tudáselemekre és nem a komplex tudásra irányuló, állandóan jelenlevő értékelést végzünk. Célja az eredményes tanulás elősegítése, az oktatási folyamat optimalizálását szolgáló, folyamatos visszajelzés.
- *Szummatív* (összegző) mérés a nagyobb témák és a tanév végén. Célja, hogy információt adjon arról, milyen mértékben tudta a tanuló elsajátítani globálisan az anyagot, és mennyire fejlődött szelektív készsége.
- Minden tantárgynál a gyerekek tájékozottságának, gondolkodásának folyamatos megfigyelése a legfontosabb feladat.

5.2. Az értékelés nevelő hatása

Feltétel:

- legyen kiszámítható és megalapozott,
- legyen objektív, igazságos és széleskörű,
- legyen ösztönző és fejlesztő hatású,
- legyen személyre szóló,
- legyen rendszeres.

5.3. Az értékelés fejlesztő hatása

- A pedagógusoknak folyamatosan és rendszeresen össze kell vetniük a tanulók fejlődéséről kapott adatokat a tanulók fejlődése iránt támasztott követelményekkel.
- Az ismeretek, készségek értékelése mellett, folyamatosan kell értékelnünk a tanulók egyéni képességeinek, egész személyiségének önmagához mért fejlődését.
- A tanulók mechanikus emlékezetének vizsgálata mellett fejlesztjük okkereső, problémamegoldó gondolkodásukat is.
- Az ellenőrzés, értékelés nem lehet fegyelmezés, retorzió eszköze. Az ellenőrzéshez megfelelő légkört kell teremteni.

5.3.1. Az értékelés esélyegyenlőséget befolyásoló hatása

Feltételek

- A tanév elején történő felmérések, a tanuló előző tanévi eredményei, a szakértői vélemények alapján történő összevetés alapja a tanuló megfelelő kerettanterv alapján kialakított helyi tanterv szerinti továbbhaladásának, teljesítménye értékelésének.
- Továbbhaladását a rá vonatkozó előírásoknak megfelelő tanári segítése az együttnevelés során. Az előírt kedvezmények, fejlesztő lehetőségek lehetővé tétele.
- Az önbizalom fejlesztésére és a kitartó erőfeszítésre, a követelmények teljesítésére ösztönző rendszeres szóbeli értékelés.

Eredmény

A minden egyes tanulóra vonatkozó feltételek biztosítása mellett a tanuló harmonikusan fejlődhet és a vonatkozó feltételek melletti számonkérést eredményesen teljesítheti.

5.4. Az értékelés helyi szabályai

A tanuló joga, hogy a tanév első napjaiban megismerkedjék a tantárgyi követelményekkel, az értékelés alapelveivel, mert az ezeknek való megfelelés mértékét fejezik ki a minősítő félévi/év végi osztályzatok.

Az osztályzatok

- A tanév első óráján minden szaktanár tájékoztatja tanulóit a követelményekről, a számonkérés módjairól, az értékelés szempontjairól.
- A második évfolyamtól kezdődően numerikus jegyekkel, osztályzattal értékelünk (5,4,3,2,1). Tört jegyet nem használunk.
- A jegyeknek időarányosan kell kialakulniuk és bekerülniük az osztályozó naplóba.
- Félévkor és év végén minden tantárgyból osztályzatot kapnak a tanulók. A félévi és az év végi osztályzatokat az érdemjegyek alapján, az órai munka és a tanuló fejlődési tendenciája alapján kell meghatározni, figyelembe véve a témazárók kiemelt szerepét.

- Az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen nem térhet el a tanítási év közben szerzett érdemjegyek átlagától.
- A dicséretes értékelésnél „5d” jelölést használunk félévkor az értékelő naplóban és a tájékoztató füzetben. Év végén a tantárgyi dicséretet a bizonyítványban és a törzslapon a jegyzet rovatban rögzítjük.
- A tanév végén az egész éves teljesítményt kell értékelni, figyelembe véve a fejlődési tendenciát.

Alapkövetelmény a rendszeres számonkérés, ezért a heti

- 1 órás tantárgyak esetén félévente minimum 3,
- 2 órás tantárgyból félévenként minimum 4, melyekből legalább 1 nagyobb, összefoglalt egységet öleljen át,
- 3 vagy ennél nagyobb óraszámú tantárgyakból havonta legalább 1-2 érdemjegy alapján osztályozható a tanuló.

„Kisérettségi” értékelése, minősítése:

- Matematika: az a tanuló, aki az írásbeli „kisérettségin” 25 %-nál kevesebb eredményt ér el, annak szóbeli vizsgát kell tennie. A „kisérettségin” szerzett érdemjegy a tanév végi osztályzatba egyharmad arányban kerül beszámításba.
- Magyar: a tanuló az írásbeli és a szóbeli teljesítményére egy érdemjegyet kap.
  A számítás módja megegyezik a normál középszintű érettségin alkalmazott eljárással.
  A „kisérettségin” szerzett érdemjegy a tanév végi osztályzatba egyharmad arányban kerül beszámításba.

Az értékelés közlése, indoklása

- A tanulókkal valamennyi tantárgyi osztályzatukat közölni kell szóbeli értékeléssel kiegészítve, s a jegyeknek az osztályozó naplóba (digitális naplóba) a megfelelő szabály szerint be kell kerülniük.
- A tanulót a szorgalmi időszakban az osztályozó értekezletekig (félévi, év végi) megilleti az osztályzat javításának lehetősége. A javítási lehetőséget kikényszeríteni, követelni nem lehet, megadásáról a szaktanár pedagógiai szempontok alapján dönt.

5.4.1. Az ellenőrzés eszközei

- A tanulók ismereteikről, jártasságaikról, készségeikről *szóban és írásban* adhatnak számot. A készségtantárgyaknak megfelelő teljesítmények (technika, életvitel és gyakorlat; vizuális kultúra), *gyakorlatok* (informatika, testnevelés és sport) is az értékelés alapjául szolgálnak.
- A különböző tantárgyak esetén a folyamatos szóbeli, írásbeli ellenőrzés, értékelés alapjául szolgáló lehetőségek:

  - órákon való aktivitás
  - beszámolók
  - gépi programok
  - tanulói kísérletek
  - tanulói önértékelések
  - társak értékelése
  - gyűjtőmunka
  - rajzok, zenei, technikai produktumok
  - házi feladatok
  - mozgásformák értékelése
  - versenyek szervezése és azokon való részvétel
  - tanulói kiselőadások
  - feladatlapos ellenőrzés
  - témazáró feladatlapok
  - tudáspróbák
  - év eleji, évközi, év végi felmérések
  - röpdolgozatok
  - iskolai dolgozatok
  - házi dolgozatok
  - szakaszvizsgák („kisérettségi”)
  - csoportmunka
  - iskolai rendezvények szervezése azokon való részvétel

5.4.2. Az alsó tagozaton használt szöveges értékelés

Az első évfolyamon félévkor és év végén és a második évfolyamon félévkor szöveges értékelést végzünk a tanév végén, amely értelmében a tanuló kiválóan, jól, vagy megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul (Nkt. 54.§).

A tanulók teljesítményének szöveges értékelésénél támpontot jelentenek **azok a fejlesztési követelmények,** amelyeket **a helyi tantervünkben** minden tantárgynál megfogalmaztunk, a **fejlesztés várt eredményeinél** összegeztünk.

- **Kiválóan teljesített az a tanuló**, aki: a fejlesztés várt eredményeinél felsorolt követelményeket optimálisan teljesítette. %-ban kifejezett teljesítménye 90%-100% között van.

- **Jól teljesített az a tanuló,** aki: a fejlesztés várt eredményeinél megfogalmazott követelményeket nem tudta teljes mértékben elsajátítani, kisebb hiányosságai vannak. %-ban kifejezett teljesítménye 89-75% között van.

- **Megfelelően teljesített az a tanuló**, akinek: a fejlesztés várt eredményeinél felsorolt követelmények elsajátításában nagyobb hiányosságai mutatkoznak. Az elsajátított ismereteket pontatlanul, esetenként felszínesen, több hibával alkalmazza. %-ban kifejezett teljesítménye 74-35% között van.

- **Felzárkóztatásra szorul az a tanuló**, aki: a fejlesztés várt eredményeinél kiemelt minimum követelményt sem tudta teljesíteni. Kizárólag nevelői segítséggel, vagy azzal sem képes önálló feladat megoldására. %-ban kifejezett teljesítménye 34-0% között van.

Szöveges értékeléskor az 1. és 2.(*első félév)* évfolyamon				
100	**-**	**90**	**%**	**kiválóan teljesített**
89	**-**	**75**	**%**	**jól teljesített**
74	**-**	**35**	**%**	**megfelelően teljesített**
34	**-**	**0**	**%**	**felzárkóztatásra szorul**

5.4.3. A tanulók félévi és év végi összegző minősítése a 2 - 12. évfolyamon

- Kitűnő az a tanuló: akinek minden tantárgyból ötös érdemjegye van.
- Jeles az az általános iskolai tanulmányokat folytató tanuló, - a tantárgyak számától függetlenül - akinek csak két négyese van.
- Jeles az a gimnáziumi, szakgimnáziumi tanulmányokat folytató tanuló, akinek tanulmányi átlaga legalább 4,70.
- Az 1. évfolyamos tanulók közül jutalmat (oklevél, könyv) azok a tanulók kapnak, akik a tantervi követelményeiket kiválóan teljesítették.

5.4.4. A modultantárgyak értékelése

A tanulók dráma és tánc modult önálló modultantárgyként tanulják a 12. évfolyamon, a tanulók teljesítményét érdemjeggyel értékeljük.

5.4.5. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai

A tanulók írásbeli beszámoltatásának formái

Év eleji felmérés:

Aktuális tudásszint felmérése, a továbbhaladáshoz szükséges tudásszint ellenőrzése. Ha nem előzi meg ismétlés, akkor csak a tájékozódást szolgálja. Ilyenkor nem osztályozzuk.

Írásbeli felelet:

Néhány tanórai tanegység és azzal szorosan összefüggő ismeretek számonkérése, melynek időtartama legfeljebb egy tanítási óra. Ezt a tanár egy héttel hamarabb nem, de legkésőbb az írásbeli feleletet megelőző órán köteles előre bejelenteni.

Röpdolgozat:

Egy tanegység részismereteire vonatkozik (1-3 tanóra). Időtartama maximum 20 perc.

Javító dolgozat:

Íratása a szaktanár belátásától függ, ez csupán lehetőség a tanuló számára. A dolgozat megírásának időpontját, a tantárgyi követelményt, a szaktanár jelöli ki, amiről a dolgozat íróját tájékoztatni köteles.

Témazáró dolgozat:

Egy teljes tantervi téma számonkérésére szolgáló, egy tanórát kitöltő, az ismeretek felidézését és alkalmazását egyaránt megkövetelő írásbeli számonkérési forma, a témazáró dolgozatban szereplő feladattípusok arányai megfelelnek a tananyag és a tantervi követelmények belső arányainak.

Az éves tantárgyi tanmenetekben betervezett –témazáró dolgozatok értékelése

Érdemjeggyel történő értékeléskor a 2 -13. évfolyamon					
100	**-**	**90**	**%**	**=**	**5**
89	**-**	**75**	**%**	**=**	**4**
74	**-**	**50**	**%**	**=**	**3**
49	**-**	**35**	**%**	**=**	**2**
34	**-**	**0**	**%**	**=**	**1**

Év végi felmérés:
Több órás ismétlésnek kell megelőznie, legalább egy héttel előre be kell jelenteni. Súlya a témazáró dolgozattal egyenértékű.

Egyéb szabályok

- Egy tanítási napon legfeljebb két témazáró dolgozat, próba érettségi vagy írásbeli vizsgarész íratható.
- Témazáró dolgozatot kell íratni – félévenként legalább egyet – a kötelező érettségi tárgyakból (magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, idegen nyelvek).
- A témazáró dolgozatok számának legalább a felét, de minimum félévente egy dolgozatot minden tanulónak meg kell írnia.
- Ha a szaktanár a témazáró dolgozatokra kapott érdemjegyeket a félévi és a tanév végi osztályzatok megállapításakor kétszeres súllyal kívánja figyelembe venni, akkor erre a tényre a tanév elején felhívja a tanulók figyelmét. A figyelemfelhívás elmulasztása esetén a tanuló kérheti, hogy a témazáró dolgozatok érdemjegyeit a félévi és a tanév végi osztályzatok kialakításakor a szaktanár egyszeres súllyal vegye figyelembe.
- A témazáró dolgozatokat két héten belül ki kell javítani a szaktanárnak. Amennyiben a dolgozat kijavítása 10 tanítási napon belül nem történik meg, a tanuló dönt arról, hogy az osztályzat bekerüljön-e a naplóba.
- Az elégtelen témazárót írt tanulónak ugyanabból a témakörből legalább egyszer javítási lehetőséget kell adni.
- Ha a tanuló (a naplóban bizonyíthatóan) azon a napon vagy a dolgozatírás időpontjában igazolatlanul hiányzott, dolgozatát bármikor, a tanár által meghatározott időpontban pótolnia kell.
- Az írásbeli felelet dolgozatának íratását a szaktanár legkésőbb az előző tanítási órán bejelenti, a dolgozatot két héten belül kijavítja.
- A röpdolgozat írásának időpontját a pedagógus nem köteles előre bejelenteni. A dolgozatot azonban egy héten belül ki kell javítania.
- A szaktanár egy tantárgyból nem írat újabb dolgozatot mindaddig, amíg az előző dolgozatot kijavítva ki nem adta a tanulóknak.

5.4.6. Az iskolai írásbeli beszámoltatásoknak a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

Az írásbeli beszámoltatás szerepe

- A tanulók tudásának, önálló feladatmegoldásának mérése.
- A hiányosságok felmérése, pótlásuk megszervezése.
- Típushibák feltárása, a tapasztaltak felhasználása a tanulási folyamatban.

Az írásbeli beszámoltatás súlya

- Az írásbeli beszámoltatások eredménye nem lehet a tanuló félévi és év végi minősítésének (osztályzatának) egyedüli meghatározója, lehetőséget kell adni szóbeli feleletre is, és minősítéskor figyelembe kell venni a tanuló egész éves munkáját.
- Egyes tanulói teljesítmények – így például a témazáró dolgozatok – nagyobb súllyal való értékeléséről a szaktanár dönt a munkaközösség véleményének figyelembevételével.
- A szaktanár a tanév elején tájékoztatja a tanulókat arról, hogy melyek azok a tanulói teljesítmények, amelyeket a félévi és a tanítási év végi osztályzatok kialakításánál nagyobb súllyal fog figyelembe venni. Ilyen teljesítmény értékelésekor a naplóba (digitális naplóba) és a tanuló ellenőrzőjébe, tájékoztató füzetébe piros színnel megkülönböztetett érdemjegy kerül.

5.4.7. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

Magasabb évfolyamba akkor léphet a tanuló, ha teljesítette a helyi tantervekben rögzített minimum követelményeket. A minimum követelményeket tantárgyanként a Helyi tanterv 2. számú melléklete tartalmazza (Minimumkövetelmények 1-12. évfolyam).
Az a tanuló, aki a tanév végén egy vagy több (legfeljebb 3) tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, csak eredményes javítóvizsga után léphet felsőbb osztályba.

5.4.7.1. Magasabb évfolyamba lépés

- Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti és a pedagógus, az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről.

- Ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érintett pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítani kell (Nkt. (54.§(6)).
- A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette (Nkt.§(2)).
- Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ekkor a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló (Nkt.57.§(2)).
- A szülő kérésére az iskola magasabb évfolyama is megismételhető legfeljebb egy alkalommal.
- A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítheti (Nkt.57.§(3)).
- Egyéni továbbhaladás esetén, amennyiben a tanuló a negyedik évfolyam végéig nem teljesíti a helyi tantervben meghatározott tanulmányi követelményeket, a negyedik évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait.
- A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni.

5.4.7.2. Az egyes tantárgyak tantervi követelményeinek ismerete, teljesítése, továbbhaladás

- Pedagógiai tevékenységünk során a minősítő, kategorizáló és a diagnosztizáló, elemző értékelés egyensúlyának megteremtésére törekszünk.
- A tantárgyakban elért teljesítményt ötfokozatú skálával minősítjük, értékeljük.
- A szakszolgálatok, rehabilitációs bizottságok javaslata alapján valamely tantárgyból felmentett tanuló nem kap osztályzatot. A bizonyítványba és az anyakönyvi lapra érdemjegy helyett a „Mentesítve” szót kell bejegyezni.

- A testnevelésből állandó jelleggel felmentett tanulót nem kell osztályozni. A bizonyítványba és az anyakönyvi lapra érdemjegy helyett „Felmentve” szót kell bejegyezni.
- A könnyített testnevelésről orvosi vélemény és javaslat alapján a testnevelő tanárok döntenek. Ezek a tanulók a normál testnevelés órán vesznek részt, de bizonyos gyakorlatokat nem, vagy más módon végeznek el. Értékelésük, minősítésük is ennek alapján, osztályzattal történik.
- A gyógytestnevelést nem a kötelező órakeret terhére oldjuk meg, hanem – iskolaorvosi javaslatra – városi szervezésben járnak tanítványaink. Az itt kapott érdemjegyet megküldik, az kerül be a naplóba félévi, illetve év végi érdemjegyként.

Az értékelés szempontjai

- az ismeretek mennyisége és minősége
- a tanuló szorgalma, a tanulásba fektetett munka,
- a tanuló képességeinek figyelembe vételével a teljesítményben mutatkozó fejlődés vagy visszaesés
- az elkövetett hibák minősége
- a tanuló kifejezésmódja

5.4.8. Az otthoni felkészülés meghatározása

Alsó tagozat

Maximum egy óra tanulási idő alatt elvégezhető szóbeli és írásbeli lecke adható.

Felső tagozat, gimnázium és szakgimnázium

Felső tagozaton maximum két óra, gimnáziumban, szakgimnáziumban maximum három óra tanulási idő alatt elvégezhető írásbeli és szóbeli feladat adható.

A fenti időkeretek egy átlagos felkészültségű és képességű tanulóra vonatkoznak. Minden esetben érvényes, hogy csak a tanítási órán már begyakorolt írásbeli feladattípusok adhatók fel házi feladatként. Az írásbeli leckéket ellenőrizni kell, akár ön-, akár tanári ellenőrzéssel.

Minden pedagógusnak szem előtt kell tartania a mértékletességet. A házi feladatok adása során is érvényesülnie kell a differenciálásnak.

A nyári vakációra szabadon választhatóan adjuk fel a házi olvasmányokat.

5.5. A magatartás és a szorgalom minősítésének elvei

5.5.1. Az értékelés alapelvei

- Az iskolai közösség fejlettségének megfelelő magatartás és szorgalom követelményrendszerének megállapítása – a diákönkormányzat, az osztályközösségek, a szülői közösség véleményének meghallgatása után – a nevelőtestület feladata.
- A magatartás és szorgalom követelményrendszerét a tanév elején a tanulókkal ismertetjük. Az osztályfőnökök folyamatosan ellenőrzik a tanulók magatartásában, szorgalmában mutatkozó változásokat és a tapasztalataikról tájékoztatják a szülőket. A magatartást és szorgalmat az osztályfőnökök havonta érdemjeggyel értékelik.
- A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök – az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével – végzi.
- A tanulók magatartási és szorgalmi minősítését félévkor és tanév végén az osztályfőnökök, az osztályközösség, az osztályban tanító pedagógusok, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, fejlesztő pedagógus, napközis nevelők véleményének meghallgatásával állapítjuk meg. Véleményeltérés esetén a nevelőtestület határoz. Ha szavazategyenlőség áll be, az osztályfőnök véleménye a döntő.
- A magatartási osztályzat a tanuló életkori sajátosságához igazodva kifejezi a közösséghez, annak tagjaihoz való viszonyát, felelősségérzetét, önállóságát, tanórai és tanórán kívüli viselkedését, hangnemét.
- A *magatartási jegyekben* azt értékeljük, amiről a nevelőtestületnek biztos tudomása van, amit rendszeresen figyelemmel lehet kísérni. A minősítésnél minden iskolai keretben végzett tevékenységet értékeljük.
- A *szorgalmi osztályzat* az egyéni képességeket és körülményeket mérlegelve fejezi ki a tanuló tanulmányi munkához való viszonyát, kötelességtudatát, cselekvőkészségét, fegyelmét, pontosságát, önmagához viszonyított fejlődését, vagy visszaesését. A végleges minősítés a közösség és az egyén részére nevelő hatású kell, hogy legyen.

5.5.2. A tanulók jutalmazásával összefüggő elvek

- Konkrét feladat elvégzése, teljesítmény elérése (közösségi, kulturális, versenyeredmény, stb.) esetén - a Házirendben foglaltaknak megfelelően – az adható dicséretek megfelelő fokozatát kapja a tanuló.

- Folyamatos, önzetlen segítőmunka, közösségi tevékenység, erőfeszítéssel végzett, önmagához viszonyítottan fejlődést mutató magatartási, vagy tanulmányi teljesítmény esetén – amennyiben szaktanár, szaktanárok is kezdeményezik - az adható dicséretek megfelelő fokozatát kapja a tanuló.
- A dicséretek – tantestületi döntés alapján (Házirend) - a magatartás és szorgalom osztályzatának megállapításában – egyéb tevékenységeinek értékelésével (követelmények) összevetve - meg kell jelenjen, tanév végi jutalomra terjesztést, vagy anyagi természetű kedvezményre vonatkozó javaslatot vonjon maga után.

5.5.3. A magatartás és szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei

A magatartás és szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

Magatartás

Példás (5) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, rendesen viselkedik;
- kötelességtudó, feladatait teljesíti;
- önként vállal feladatokat és azokat teljesíti;
- tisztelettudó;
- társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik;
- az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz;
- óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet;
- nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása;
- nincs igazolatlan hiányzása;

Jó (4) az a tanuló, aki:

- a házirendet betartja;
- tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon rendesen viselkedik;
- feladatait a tőle elvárható módon teljesíti;

- feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízottakat teljesíti;
- az osztály- vagy az iskolaközösség munkájában csak felkérésre, biztatásra vesz részt;
- nincs írásbeli intője vagy megrovása;
- három igazolatlannál több hiányzása nincs.

Változó (3) az a tanuló, aki.

- az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be;
- a tanórán vagy tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik;
- feladatait nem minden esetben teljesíti;
- előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva;
- a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik;
- igazolatlanul mulasztott;
- osztályfőnöki intője van;
- nyolc igazolatlannál több hiányzása nincs.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- a házirend előírásait sorozatosan megsérti;
- feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti;
- magatartása fegyelmezetlen, rendetlen;
- társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlanul, durván viselkedik;
- viselkedése romboló hatású, az iskolai nevelést, oktatást akadályozza;
- több alkalommal igazolatlanul mulaszt;
- több szaktanári figyelmeztetést kapott, illetve van osztályfőnöki megrovása vagy ennél
- magasabb fokozatú büntetése.

Szorgalom

Példás (5) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- félévkor, illetve tanév végén elégtelen osztályzata nincs, tanulmányi eredménye 3,5-nél jobb;

- tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi;
- társait segíti;
- a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi;
- munkavégzése pontos, megbízható;
- a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz;
- taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt;
- rendszeresen, megbízhatóan dolgozik;
- a tanórákon többnyire aktív;
- többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozáson vagy versenyeken való részvételt önként nem
- vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti;
- taneszközei tiszták, rendezettek.

Változó (3) az a tanuló, akinek:

- tanulmányi eredménye elmarad képességeitől;
- tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti;
- felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik;
- érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja;
- önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében;
- az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg;
- tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen;
- feladatait többnyire nem végzi el;
- felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek;
- a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül;

- félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

5.6. Szakgimnáziumi képzésben résztvevő tanulók értékelése, minősítése

A közismereti tantárgyak és a tanulók magatartásának, szorgalmának értékelése, minősítése a jelenleg hatályos Pedagógiai Program 2. szakasz: Helyi tanterv- 5. *A tanuló tanulmányi munkájának értékelése* – pontja szerint történik.

A szakmai tantárgyak értékelése, minősítése, a magasabb évfolyamba lépés feltételei és a szakmai vizsgáztatás a *29/2016 (VIII.26.) NGM rendelet* a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló *27/2012 (VIII.27.) NGM rendelet* adaptációja szerint történik.

Lásd részletesen a V. *Szakképzési program fejezetben*

6. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérését a testnevelés tantárgyat tanító nevelők végzik el a testnevelés órákon. Országosan elfogadott általános felmérés a „Mini Hungarofit", amelyet minden évfolyamon ősszel és tavasszal elvégzünk.

A „Mini Hungarofit" összetevői:

- Cooper-teszt (az aerob állóképesség mérése)
- Helyből távolugrás (a lábizomzat dinamikus erejének mérése)
- Mellső fekvőtámaszban karhajlítás, nyújtás (a karizom erejének mérése)
- Hanyattfekvésben felülés térdérintéssel (a hasizom erejének mérése)
- Hason fekvésben törzsemelés, leengedés (a hátizom erejének mérése)

<u>A felmérések iskolai időpontjai:</u>

Ősz: szeptember 20 – október 20

Tavasz: április 20 – május 20

Amennyiben országos felmérésre is sor kerül, a meghirdetett időpont előtt két héttel kerül sor a felmérések befejezésére

További felmérési lehetőségeket ad az általános fizikai állapot felméréséhez az ún. egyszerű vizsgálati módszer és értékelési rendszer a fitnesz-szint objektív megállapításában.

A vizsgálat elvégzéséhez szükséges paraméterek

I. Antropometriai adatok: az egészséges testsúly meghatározásához (egészségügyiek, ill. szükség esetén a tanár méri) testmagasság (m), testtömeg (kg), csuklókerület (cm)

Motorikus próbák az általános fizikai teherbíró-képesség mérésére.

II.. Az aerob állóképesség mérése:

- Cooper-teszt (m), pulzusméréssel összekötve

III. A mindennapi tevékenységünk során leggyakrabban használt izomsorok erő, erő-állóképességének mérése:

1-2. Az alsó végtag dinamikus erejének a mérése

- helyből távolugrás (m)
- helyből 5-ös sorozatugrás, páros lábbal (m)

3. A kar, a törzs, a lábizmok együttes erejének mérése

- Egykezes labdalökés helyből, az ügyesebb kézzel (m)

4. A váll- és törzsizmok gyorsasági erejének mérése

- Kétkezes dobás hátra, fej fölött (m)

5. A vállöv és a kar erejének, erő-állóképességének mérése

- Mellső fekvőtámasz karhajlítás és –nyújtás, folyamatosan, kifáradásig, de max. 4 percig (db)

6. A csípőhajlító és a hasizmok erő, állóképességének mérése

- Hanyattfekvésből felülés térdérintéssel, folyamatosan, kifáradásig, de max. 4 percig (db)

7. A hátizmok erő, erő-állóképességének mérése

- Hason fekvésből törzsemelés és –leengedés, folyamatosan, kifáradásig, de max. 4 percig (db)

A próbák elvégzése után – az értékelő táblázatok alapján – mindenki azonnal megtudhatja, hogy korának és nemének megfelelően hány pontot ér a teljesítménye.

A tanulók teljesítményének pontértékelésre való átalakítását a „Hungarofit teszt” által megadott pontérték táblázat alapján végezzük.

Ajánlott tesztek a 8 és 18 éves fiúk és lányok fizikai teljesítőképességének méréséhez

Alaptesztek

12 perc futás (m)

Függés hajlított karral (s)

Tömöttlabda-dobás hátra (cm)

Felülés térdérintéssel (db)

Helyből távolugrás (cm)

Választható tesztek

60 m futás (s)

Szlalom futás (s)

Karhajlítás-nyújtás mellső fekvőtámaszban (db)

Egyensúlyozás (db)

Négyütemű fekvőtámasz (db)

III. Kollégiumi (internátusi) pedagógiai program

Bevezetés

A pedagógiai program összeállításánál alapul vett főbb szempontok

2011. évi CXC. tv. továbbá, a 36/2009. (XII.23) OKM rendelet. A Kollégiumi nevelés országos alapprogramjának kiadásáról szóló 46/2001. (XII.22) OM rendelet módosításáról.

Az kollégiumban a mai kornak megfelelő körülmények között élnek diákjaink, nincs zsúfoltság. A tárgyi felszereltségünk megfelelő, a tanulók tanulási, szabadidős tevékenységének széles skáláját képes kollégiumunk biztosítani. Állandósultak a tanulócsoportok, a felvételi követelményeknek megfelelő diákok az iskolai évek teljes időtartamára berendezkedhetnek, és biztonságban érezhetik magukat.

Az intézmény szolgáltatásai színvonalasak, vonzóak mind a szülők, mind a diákok számára. A kollégium elismert és jó hírű intézmény, mely sikeres pályázatokkal és forrásbővítéssel növeli anyagi lehetőségeit.

A működés belső feltételrendszerének bemutatása

Személyi feltételek, illetve elvárások

A kollégiumi tanáraink képzettsége a törvényben előírtaknak megfelelő, valamennyien felsőfokú képesítéssel rendelkeznek.

A kollégiumi nevelők élnek a szervezett továbbképzésekbe való bekapcsolódás, szakvizsgával záruló továbbképzésekbe való beiskolázás, továbbképzés, önképzés lehetőségeivel.

A kollégium a törvényi előírásoknak megfelelően továbbtanulási, továbbképzési tervet készít, amelyen dolgozóink is részt vesznek.

Tárgyi, környezeti feltételek illetve elvárások

A kollégium belső és külső környezete biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, szolgálja a kollégisták biztonságát, kényelmét, megfelel az otthonosság általános kritériumainak. Megteremti – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – a nyugodt tanulás, az önálló ismeretszerzés, a kulturális, a sport és egyéb szabadidős tevékenységek, valamint a

diákkörök, szakkörök működésének feltételeit. A kollégium gondoskodik a tanulók nyugodt pihenéséről, az egyéni visszavonulás lehetőségéről.

A kollégium a város középpontjában a Petőfi u. 7. szám alatt található. A kétszintes épületben egy másik oktatási intézménnyel osztozunk, mely földszintje lakószobáinak keleti szárnya a mi használatunkban van. Az épületben 7 lakószobával rendelkezünk 5 ágyas szobákkal, így mindösszesen 35 férőhellyel. A szobákhoz saját előszoba, hűtő, fürdőszoba és WC tartozik. Szobáink komfortosak.

A diákok rendelkezésére áll még 1 tanulószoba, 1 orvosi szoba, 1 aula, 1 teakonyha, 1 tanári szoba.

A kikapcsolódást segíti a szilenciumos teremben elhelyezett televízió készülékek is.

A sportolni vágyók rendelkezésére áll a szomszédos gimnáziumi épület tornaterme.

A kollégiumi élet szervezettsége, illetve az ezzel kapcsolatos elvárások

Kollégium – belső életének szabályozása során – biztosítja a gyermekek optimális testi-lelki fejlődésének feltételeit, figyelembe véve a speciális tanulói, szülői és iskolai igényeket, valamint az intézményi szokásokat. A tanulók napi életének kereteit úgy szervezzük, hogy az egyes tevékenységek belső aránya – a jogszabályi keretek között – a tanulók egyéni és életkori sajátosságaihoz igazodjanak. A belső szabályozás kiemelt eszköze a pedagógiai ösztönző rendszer működtetése. A gyerekek kötelességeit és jogait szabályozza a kollégium házirendje.

A kollégiumi élet megszervezésében jelentős szerepet tölt be a kollégium diákönkormányzata. A diákönkormányzat tagjai és vezetői megismerik – és a mindennapi gyakorlatban válnak képessé felelősen alkalmazni – a demokratikus érdekérvényesítés, problémamegoldás és konfliktuskezelés technikáit, módszereit. Kollégiumunk a maga sajátos eszközeivel kiépíti, folyamatosan ápolja és megújítja az önálló arculatához kapcsolódó hagyományait, erősítve a kollégiumi közösség összetartását.

Célunk:

- ⇨ A diákok segítése a közösségért tenni akaró és tenni tudó felnőttekké válásban.
- ⇨ A diákok bevonása, támogatása a kollégiumi döntések előkészítésébe, a diákközösségre vonatkozó döntések meghozatalában, segítésük azok

végrehajtásban.

- ⇨ Az önállóságuk fejlesztése.
- ⇨ A közéletiség gyakoroltatása a mindennapok során.
- ⇨ A hitbéli örökségeink és pedagógiai kultúránk átvételében és továbbfejlesztésében való segítségadás.
- ⇨ A magyar haza áldozatkész és alkotó polgáraivá való formálásához való segítségadás.
- ⇨ Az iskolai Diákönkormányzattal való szerves együtt működés segítése

A kollégium kapcsolatrendszere

A kollégium, nevelési feladatainak eredményes megoldása érdekében, rendszeres kapcsolatot tartunk a szülőkkel és az anyaintézménnyel a beköltözéstől kezdve. Év elején a kollégium vezetője tájékoztatót tart, majd a nevelőtanárok kerülnek szükség esetén napi kapcsolatba a szülőkkel.

Szülőkkel való kapcsolattartás és együttműködés formái:

- félévente legalább 1 szülői értekezlet az iskolai ütemtervnek megfelelően
- a nevelőtanárok bármikor tájékoztatást adnak a tanulókról,
- a szülők írásbeli, elektronikus levélbeli tájékoztatása a tanulók tanulmányi munkájával, magatartásával összefüggő eseményekről, különböző kollégiumi szintű programokról, dicséretekről, illetve fegyelmezésekről,
- személyes egyéni elbeszélgetések szülő vagy a tanár kezdeményezésére.
- telefonos kapcsolattartás

Iskolákkal való kapcsolattartás és együttműködés formái:

- a nevelők az osztályfőnökökkel személyes munkakapcsolatban állnak,
- a diákok kollégiumi eredményeiről (versenyek, dicséret, jutalom), fegyelmezéseiről értesíti a kollégium az iskolát,
- szaktanárokkal a tantárgyi tanulás eredményességének érdekében rendszeresen konzultálnak a nevelőtanárok,
- gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokban különösen fontos az együttműködés kollégium és iskola között.

Elvek

Kollégiumunk olyan személyiség és jellemformáló, értékteremtő alkotó műhely, amelyben teret kap:

- a biztonságot adó, jó hangulatú, egymást segítő közösség
- szereteten és bizalmon alapuló családias nevelés
- a partneri és társadalmi igények figyelembe vétele
- ismeret és értékközvetítés, melynek alapja a hagyománytisztelő, a haza értékrendjeinek megfelelő, családközpontú értékrend.

Középiskolai Kollégiumunk elsődleges feladata az iskolai tanulmányokat folytató diákok ellátásának és a tanulás feltételeinek biztosítása, a sportiskolások sportolásának teljes körű biztosítása, továbbá az önálló életkezdéshez szükséges ismeretek nyújtása.

Arra törekszünk, hogy minden kollégistánk olyan alapvető emberi értékeket szerezzen, amelynek birtokában versenyképessé válik a társadalmi munkaerőpiacon, megfelel a társadalmi kihívásoknak.

Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink az itt töltött évek alatt megtanulják a társadalmi együttélés és konfliktuskezelés alapvető szabályait, felkeltsük a tanulás iránti vágyukat, megszerettessük a csoportban végzett alkotó munkát.

Arra törekszünk, hogy a diákjogok gyakoroltatásával diákjaink alapjaiban elsajátítsák a közösségi és személyi demokratikus joggyakorlati technikát, toleránsak legyenek a másik személyiségének, adottságának elfogadására.

Ezt megalapozza nevelési elvünk, amely nagy hangsúlyt helyez a közösségi és személyes autonómiára.

Kollégiumunk szellemisége arra kötelez bennünket, hogy

- az általunk fontosnak tartott érékeket a gyermekközpontúság jegyében kiemelten kezeljük,
- a legjobb szakmai tudásunkkal és emberi képességeinkkel segítsük ezeknek az értékeknek az átadását.

- elkötelezettek vagyunk önmagunk, egymás és a kollégium egészének fejlődéséért, az értékeinek, jó hírnevének megőrzéséért, a vállalt, vagy ránk bízott feladatok felelősségteljes elvégzéséért.

Az intézményegység alapvető nevelési alapelvei, céljai és küldetése

Általános pedagógiai elveink

A kollégium értékközpontú kollégium.

Olyan értékrenddel rendelkező diákok kerüljenek ki falaink közül, akik tisztában vannak az ország fejlődéséhez, megmaradásához szükséges feltételekkel: a család elsőrendű szerepével, a hazához való hűséggel, a keresztyén erkölcsiséggel, a tenni akarás igényével.

A Kollégium diákközpontú kollégium.

Fontos alapelvünk, hogy a működés középpontjában az gyerek áll. Ezért a kollégium szocializáló, ismeretközvetítő, képességfejlesztő, érték- és normaközvetítő feladatra egyaránt vállalkozik. Minden egyes gyerek számára igyekszünk teljesíteni a számára fontos és szükséges funkciókat.

A Kollégium nyitott kollégium.

A nyitottság egyrészt fogadókészséget is jelent, mivel sok diák számára a kollégium az egyetlen, ami lehetőséget, elérhetőséget biztosít a szervezett oktatásban való részvételre.

Másrészt kollégiumunk nyitott a társadalomban újonnan keletkező szakmai értékekre.

Fontos, hogy városi és regionális szinten azokkal összhangban, egymást segítve, erősítve működjék.

Nevelési céljaink, feladataink és küldetésünk

Célok:

Célunk, hogy diákjaink eredményesek legyenek iskolájukban, tanulási, sporttevékenységbeli kudarcok miatt ne legyen lemorzsolódás.

Célunk, hogy tanulóink rendelkezzenek az önálló ismeretszerzés igényével és eszközeivel, alakuljon ki vágyuk a magasabb műveltség megszerzésére, a sportolásra, az egészséges életmódra.

Célunk, hogy önfegyelemmel, önismerettel, hasznosítható ismeretekkel, sporttudással rendelkező diákokat bocsássunk ki kollégiumunkból, akik megállják a helyüket felnőtt életükben, rendelkezzenek olyan önfejlesztő aktivitással, amely képessé teszi őket a továbbtanulás, a munka világába való belépésre. Legyen igényük történelmi gyökereink ismeretére, tiszteletére, nemzetünk építkezésének, jövőjének érdekében.

Teremtsük meg a feltételeit annak, hogy a magyar református iskolák évszázadok során kialakult hitbéli örökségének és pedagógiai kultúrájának átvétele és továbbfejlesztése megtörténhessen. Tanulóink váljanak művelt, keresztyén emberekké, az egyetemes emberi értékek tisztelőjévé, a magyar haza és nemzet hűséges és áldozatkész, alkotó polgáraivá, akik mindenkor képesek az örökölt és jelenkori kultúra valódi értékeit befogadni, gyarapítani, közvetíteni.

Meg kell valósítani református tanulóink egyházunk hitvalló tagjaivá való nevelését, nem református tanulóink – vallásuk szabad gyakorlása mellett – saját felekezetük és a református egyház értékeinek megbecsülésére történő nevelését.

A cél elérését szolgáló legfontosabb feladataink:

- tanulástechnikák fejlesztése,
- önismeret fejlesztése,
- személyre szabott tanulási stratégiák kidolgozása,
- a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása,
- megfelelő tanulási környezet biztosítása,
- megfelelő humán erőforrás biztosítása,
- a szociális hátrányok enyhítése,
- beilleszkedési, magatartási nehézségek megoldása,
- önálló ismeretszerzés fejlesztése,
- az információkhoz való hozzájutás módszereinek megismertetése,
- folyamatos értékelés, visszajelzés, megerősítés, szokásformálás,
- tanulói önértékelés, közösségi értékelés.
- a sportiskolások edzésinek, versenyzésének segítése, az önállóság fokozása.
- a keresztyén értékek megismertetése

Célunk elérése érdekében végzett jelentősebb tevékenységeink:

- Csoportfoglalkozásokat tartunk önismeret témakörben.
- A nevelőtanárok figyelembe veszik a tanulás szervezésekor az egyéni diák és szülői igényeket, az eredményességet.
- Szükség esetén foglalkozásokat szervezünk a szükséges tantárgyakból, hogy a tudásbeli különbségek a legkisebbre csökkenjenek.
- Biztosítjuk az egyéni korrepetálás lehetőségét is.
- Pedagógusaink megfelelő időkeretben biztosítják az egyéni törődést.
- Minden anyagi és szellemi támogatást megadunk, hogy diákjaink eredményesen szerepeljenek versenyeken, pályázatokon.
- A megszerezhető támogatásokról információt nyújtunk diákoknak, szülőknek.
- Folyamatosan kapcsolatot tartunk iskolával, szülővel.
- A diákok olyan önálló feladatokat kapnak, melyek megvalósításához szükséges a számítógép, könyvtár.
- Lehetővé tesszük, hogy minden diákunk használhasson számítógépet.
- Egyéni és közösségi szinten rendszeresen értékeljük kollégistáink teljesítményét.

A feladat teljesítésével akkor vagyunk elégedettek, ha:

- csökken a lemorzsolódás tanulási vagy sportkudarcok miatt.
- csökken az elégtelenre lezárt tanulók száma.
- diákjaink szívesen és önként vesznek részt csoportfoglalkozásokon, és az ott szerzett ismereteiket hasznosítják mindennapjaikban.
- diákjaink kialakítják egyéni szokásrendszerüket, a nekik legmegfelelőbb helyes időbeosztást.
- a szülő, diák, pedagógus együttműködése nemcsak eseti, hanem folyamatos.
- a számítástechnikai gép- és programállományunkat bővíteni tudjuk.
- a diákok az értékelés eredményeként pozitív irányba mozdulnak el.
- a diákok a keresztyén erkölcsi normák helyességét felismerik

Célunk, hogy az egyén egész személyiségének fejlesztésével egy időben erősítsük diákjaink emberi, erkölcsi tartását.

Célunk, hogy a közéletben, emberi kapcsolatokban, konfliktusokban eligazodni tudó kollégistákat neveljünk.

Célunk, hogy felébresszük tanulóinkban a helyes értékrend kialakításának igényét, fejlesszük a felelős döntésképesség és tolerancia, de ezzel együtt a helyes értékrend melletti kiállás személyiségbeli alapjait.

A cél elérését szolgáló legfontosabb feladataink:

- adjunk példát az erkölcsös magatartásra,
- ösztönözzük a tanulókat, hogy minél inkább közösségi emberekké váljanak,
- támogassuk őket abban, hogy megismerhessék és elfogadják önmagukat,
- a diákok önszerveződésének ösztönzése, támogatása,
- az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek iránt, igény kialakítása a közéletben való részvételre,
- a konfliktusokat közösen, a diákokkal együtt oldjuk meg, ezzel is nevelve őket az emberi erkölcsi tartásra, egymás elfogadására, a saját vélemény kulturált előadására és a helyes vitakultúrára,
- a személyiségformálás folyamatában tovább erősítjük a következő személyiségjegyeket:
- egészséges önbizalom, munkaszeretet, igényesség önmagunkra, környezetünkre, humánum, tisztelet, hazaszeretet, tolerancia, alkalmazkodó képesség, segítőkészség, nyitottság, kompromisszumkészség,
- az emberek által végzett munka értékének tudatosítása,
- olyan személyes kapcsolat kialakítása a felnőttek és diákok, diákok és diákok között, amely révén megvalósulhatnak kitűzött céljaink.
- az érdeklődőbb diákok vezető képességeinek fejlesztése, bekapcsolása a konkrét munkába,
- előadások, konferenciák szervezése,

A feladat teljesítésével akkor vagyunk **elégedettek, ha:**

- a diákok részt vesznek a részükre szervezett foglalkozáson,
- önállóan kezdeményezik valamely foglalkozás, program megszervezését,
- a kollégistákban kialakul az igény a közéleti szerepvállalásra,

- kialakulnak azon képességeik, melyek segítségével képviselni tudják elért eredményeiket, munkájukat,
- megbecsülik más ember munkáját,
- szereteten és bizalmon alapuló, alkotó kapcsolat alakul ki a felnőttek és diákok, diákok és diákok között.
- ha sportbeli aktivitásuk a tehetségeiknek megfelel
- ha erkölcsi normáik a református anyaiskola normáihoz igazodnak

A cél elérését szolgáló legfontosabb feladataink:

- tehetség felkutatása, a képességek feltárása, felismerése,
- olyan tevékenységformák szervezése, melyek lehetővé teszik a fejlesztést,
- műsorok, ünnepélyek, rendezvények készítése, előadása,
- a diákok mozgósítása versenyekre, pályázatokra,
- fejlesztő értékelés
- tehetséggondozás.

***Legjelentősebb* tevékenységeink**:

- a diákok érdeklődésének megfelelő foglalkozások szervezése,
- az ünnepségeink megszervezése oly módon, hogy a tehetség több területen is mutatkozzon meg,
- információ nyújtása pályázatokról, versenyekről, a résztvevők anyagi, szellemi támogatása,
- az eredmények közösség előtti értékelése, elismerése.

A feladat teljesítésével akkor vagyunk elégedettek, ha:

- minden kollégistánkban felfedezzük azt a területet, amelyben tehetséges,
- ha tevékenységrendszerünk, műsoraink, ünnepségeink olyan minőségben szerveződnek, hogy diákjaink jelentős számban részt akarjanak venni azokban.
- nő azon diákok száma, akik részt vesznek versenyeken, pályázatokon.
- háziversenyeinken való szereplés rangot jelentsen,
- iskolai aktivitásokon részt vesznek,
- sportedzéseken, sportversenyeken tehetségüknek megfelelő teljesítménnyel részt vesznek

Célunk világossá tenni diákjaink számára az egészség jelentőségét. Fő célunk olyan fiatalok nevelése kollégiumunkban, akik tisztában vannak a testi-lelki egészség fontosságával.

Célunk, hogy aminél többen találják meg a fizikum, az értelem, érzelem harmóniáját.

A cél elérését szolgáló legfontosabb feladataink:

- csoportfoglalkozások, előadások szervezése a témában,
- tudatosítani a különböző egészségkárosító szerekkel történő élés egészségi és jogi kockázatát,
- személyes higiéné elsajátíttatása,
- sporttevékenység megszervezése,
- sportversenyek, sporttalálkozók szervezése.

Legjelentősebb tevékenységeink:

- különböző foglalkozások, előadások szervezése kollégistáinknak,
- egyéni foglalkozások,
- heti rendszerességgel tartott sportprogramok.

A feladat teljesítésével akkor vagyunk elégedettek, ha:

- kollégistáink közül minél többen vesznek részt a foglalkozásokon, előadásokon,
- ha különböző (a fenti tevékenységekhez kapcsolódó) versenyeken rendszeresen részt vesznek diákjaink.
- személyi higiéniájuk megfelel az együttélés szabályainak.

Célunk a hagyományok ápolása.

Kollégiumi hagyományaink őrzése, ápolása és továbbfejlesztése szervesen illeszkedik nevelési elgondolásainkba. A hagyományok ápolásának célja, hogy diákjaink ne csak racionálisan, hanem érzelmileg is kötődjenek kollégiumunkhoz.

Az évente megrendezett ünnepélyeink - aktualitásuk mellett - jó alkalmat teremtenek kulturális céljaink megvalósítására (*március 15-e, október 6-a és október 23-a,* a *tanévnyitó, a ballagás s a tanévzáró),* lehetőséget kínál irodalmi és zenei betétek meghallgatására.

A *nagy ünnepek* megünneplésében a műfaji sokszínűségre törekszünk. Az irodalmi színpados megemlékezés helyett időnként közösen filmet nézünk, emlékhelyeket látogatunk, vetélkedőket szervezünk.

Kollégiumunk (*internátusunk*) kiemelt célja a sportolók támogatása, az élsportolók tevékenységének segítése, tanulásuk összehangolása a sportolással kapcsolatos elfoglaltságaikkal.

A cél elérését szolgáló legfontosabb feladataink, tevékenységeink:

- megismertetjük az új kollégistákkal a kollégiumi hagyományokat, az iskola, az egyház, a város és a megye történetét.

A feladat teljesítésével akkor vagyunk elégedettek, ha:

- hagyományos rendezvényeink éves gyakorisággal lebonyolításra kerülnek
- a rendezvényeken résztvevők aktívak

Célunk tudatossá tenni diákjainkban az ember és környezete, az ember és természet szoros összefüggésrendszerét, az egymástól való függés és a beavatkozás következményeit, felhívni figyelmüket a környezetminőség jelentőségére.

A cél elérését szolgáló legfontosabb feladataink, legjelentősebb tevékenységeink:

- környezettudatos életmód elemeinek szocializációja,
- a lakókörnyezet közös megóvása,
- a kollégiumi környezet esztétikus fejlesztése,
- kirándulások szervezése itthon és külföldön.

A feladat teljesítésével akkor vagyunk elégedettek, ha:

- a környezettudatos életmód megismerése érdekében szervezett foglalkozásokon a diákok részt vesznek, és az ismereteiket megpróbálják alkalmazni,
- minden diákunk odafigyel a lakókörnyezet állapotára, annak állaga nem romlik gondatlanság következtében,

- a diákok saját munkáikkal is hozzájárulnak a kollégium környezetének esztétikájához,
- a kollégium által szervezett kirándulásokon a fiatalok nagy számban részt vesznek,
- a kirándulások megszervezéséhez a feltételeket biztosítani tudjuk.

A tanulók életrendje, tanulása, szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

A tanulók tanulása szervezésének pedagógiai elvei

Minden diákunk számára megfelelő környezetet, a különböző tanulási szokások figyelembe vételével megfelelő, nyugodt tanulási körülményeket biztosítsunk.

Egyéni képességekhez, eredményekhez igazodva biztosítjuk az önálló időbeosztás lehetőségét.

Folyamatos ellenőrzés biztosítása a hatékony tanulás érdekében.

Az iskolai munkára, továbbtanulásra való felkészüléshez mindenki számára megfelelő személyi, tárgyi feltételek álljanak rendelkezésre.

Minden gyerek számára biztosítva legyen a tanári segítség.

A humán erőforrás fejlesztésénél fontosnak tartjuk az igényeknek leginkább megfelelő végzettségű pedagógusok alkalmazását, hogy a különböző előképzettségű, képességű diákunk hátrányai leküzdéséhez a számára szükséges megfelelő segítséget megkapja.

A nevelőtestület elkötelezett, módszereiben, eszközeiben felkészült az egész életen át tartó tanulás igényének kialakítására.

A tanulók életrendje, életvitele szervezésének pedagógiai elvei

A kollégium külső és belső környezetét úgy alakítjuk ki, hogy családias, otthonos és esztétikus legyen.

Minden berendezési tárgy, eszköz, díszítő elem azt szolgálja, hogy a fiatalok otthon érezzék magukat, és a kollégiumot sajátjuknak tekintsék.

A különböző szabályozók létrehozásánál figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat.

A kollégium tevékenységrendszer kialakításánál figyelembe vesszük az iskolai munkarendet.

Az egyéni és közösségi érdekek összehangolásával a munka, az aktív pihenés és a pihenés egyensúlyát biztosítjuk, szem előtt tartva az egészséges életmód, életritmus követelményeit.

A tanulók szabadideje szervezésének pedagógiai elvei

A szabadidejével a jogi normák betartása mellett minden tanuló maga rendelkezik.

Kollégiumunk biztosítja a feltételeket a szabadidő kulturált eltöltéséhez. A tárgyi feltételeket a kellő időben biztosítjuk számukra.

A szabadidős programokat a tanulók igényei szerint szervezzük.

A szabadidős foglalkozások szervezésében meghatározó szerepet kap az egészséges és kulturált életmódra nevelés, az önkiszolgáló képességek fejlesztése, a sport, a környezet megóvása, ápolása. Hangsúlyt fektetünk a fiatalok irodalmi, kulturális képességeinek, valamint hitéletük fejlesztésére.

A diákkörök továbbfejlődését személyi és tárgyi feltételek biztosításával támogatjuk.

Megkeressük a lehetőségeket kirándulások szervezésére.

A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, középiskolai kollégiumok esetén az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek elvei

A tanulók tehetséggondozását segítő tevékenység elvei

Minden fiatal tehetséges valamiben. Ennek felszínre hozása érdekében vállaljuk a segítő pedagógus szerepet.

A kollégium tevékenységrendszerét úgy alakítjuk, hogy ingergazdag környezetben, különböző területeken minden diákunknak lehetősége legyen tehetsége kibontakoztatására, a megmutatkozásra.

Lehetőséget és segítséget nyújtunk ahhoz, hogy a tudatos önfejlesztés igénye minden fiatalban kialakuljon.

A tehetséggondozásban az iskolával, családdal együttműködve az egész személyiség fejlesztésére figyelünk.

A tanulók felzárkóztatását elősegítő tevékenység elvei

A felzárkóztatást segítő tevékenységek valós igényekhez igazodnak. A lemaradás mértékének megállapításául az egyén képességei adnak alapot.

A kollégium olyan támogató környezetet hoz létre, olyan módszerbeli megoldásokat alkalmaz, hogy a tanulók motiváltakká váljanak, a felzárkózás belső igényből fakadjon. Így biztosítjuk annak esélyét, hogy diákjaink választott iskolájukban eredményesen végezzék tanulmányaikat.

A felzárkóztatás egyénileg, illetve kiscsoportokban történik a hatékonyság érdekében.

A pedagógusok az - igényeknek megfelelően - mindig a diákok rendelkezésére állnak.

A tanulók önálló életkezdését, pályaválasztását elősegítő tevékenység elvei

A fiatalokban tudatosítjuk, hogy a társadalmi pozíciók mindenki számára nyitottak, és saját szerepében minden egyes ember hasznos lehet.

Az intézményen belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével a kollégium elősegíti, hogy kialakuljon a reális önismeret, énkép, ezáltal a belső motiváltság.

Személyiségfejlesztés során hangsúlyt kap a sikerorientáltságra, önmenedzselésre nevelés.

Olyan hiteles információkat nyújt a kollégium, amely segíti a fiatalokat egy ilyen fontos stratégiai döntés meghozatalában.

A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei, a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei

A tanulók sportolási tevékenysége szervezésének elvei

Minden kollégista számára biztosítjuk a szabadidősport feltételrendszerét, pedagógus nyújtotta segítséget, felügyeletet.

Figyelembe vesszük a diákok érdeklődését, igényeit, életkori sajátosságaikat.

A rendszeres foglalkozások segítik az egészséges életmód állandó elemmé válását.

A sportiskolai és tehetséges diákok versenyeken való részvételét segítjük és támogatjuk.

A tanulók művelődési tevékenysége szervezésének elvei

Minden kollégistánk számára megfelelő információkat nyújtunk az őket körülvevő lehetőségekről. A kollégium olyan támogató környezetet hoz létre, olyan módszerbeli megoldásokat alkalmaz, hogy a tanulók motiváltakká váljanak, a művelődés iránti igény belső indíttatásból fakadjon.

A tehetséges diákok pályázatokon való részvételét segítjük.

A pedagógiai tevékenység szerkezete

A kötelezően biztosítandó foglalkozások rendszere és szerkezete

Felkészítő foglalkozások:

Felkészítő, fejlesztő foglalkozások, amelyek megszervezése során a kollégium figyelmet fordít a pozitív tanulási attitűd kialakítására és megerősítésére, a kreativitás fejlesztésére, e téren is feltárja és figyelembe veszi a tanulók személyiségének az egyéni sajátosságait

Tanulást segítő foglalkozások, amelyek az alábbiak lehetnek:

A tanulószobai foglalkozás a napi felkészülést szolgáló tevékenység, közvetlen tanári irányítással, mely meghatározott időkeretben és nyugodt felkészülést biztosító tárgyi környezetben, csoportos illetve egyéni foglalkozás keretében zajlik. A tanulószobai foglalkozáson való részvétel minden kollégista diák számára kötelező.

A kollégiumba bekerült diákok különböző alapismeretekkel rendelkeznek, hiszen az iskolák változó színvonalon oktatnak. A beérkező diákok tudásszintjét felmérve differenciáltan kell a szilenciumokat megszervezni.

Úgy az egyéni tanulás, mint a közös szervezésű szilenciumok során biztosítani kell a megfelelően nyugodt körülményeket. A szilenciumra a nevelőnek és a diákoknak is rá kell hangolódnia, oly módon, hogy egyéni problémáikat és iskolai élményeiket még szilencium előtt meg tudják beszélni.

Segíteni kell a diákokat a helyes időbeosztás kialakításában a hatékony tanulás érdekében.

A tanulószobai munka során fokozottan kell figyelni a gyengén teljesítő diákokra. A valamilyen okból lemaradt tanulók fejlesztése, felzárkóztatása, szervezett keretben, tanári tervezéssel folyik. Érdemes kihasználni a közösségben rejlő segítési módokat is, esetenként például tanulópárok kialakításával.

A szilenciumi munka segítése és ellenőrzése frontálisan, kiscsoportos formában, valamint egyénileg történhet.

A hatékony szilenciumi munkát biztosító módszerek:

- a foglalkozások pontos és következetes kezdése, szilenciumi fegyelem biztosítása;

- a tanulmányi eredmények nyilvántartása;

- a képességekhez viszonyított tanulmányi munka és fegyelem rendszeres értékelése.

A kiemelkedő képességű tanulók tehetséggondozása a speciális szakképesítéssel rendelkező pedagógus vezetésével, egyéni foglalkozás formájában történik.

Az iskolában szerzett ismeretek bővítése, a pályaválasztás segítése érdekében a kollégium egyéni fejlesztést megvalósító csoportos foglalkozásokat szervez a felmerülő tanulói igényeknek megfelelően. A tematika összeállításánál az alábbi szempontokat kell figyelembe venni:

- az iskolai tanulmányok kiegészítését szolgálja,
- segítse a tanulók pályaválasztását,
- tanulói és szülői elvárásokra épüljön,
- vegye figyelembe az eltérő tudásszinteket, ugyanakkor adjon lehetőséget a differenciált haladásra
- figyelmet kell fordítani a tanulók irodalmi, képzőművészeti, zenei képességeinek fejlesztésére, így nyújtva lehetőséget arra, hogy érzelmileg gazdagabbá, kiegyensúlyozottabbá váljanak.
- segítse elő a diákok erkölcsi értékrendjét
- segítse elő a keresztyén értékek megismerését, megértését, elsajátítását

Csoportfoglalkozások

Heti rendszerességgel zajlanak hétfőtől csütörtökig a nevelőtanárok választása szerinti napon.

Ilyenkor kerül sor a kollégium életével kapcsolatos dolgok megbeszélésére, a végzett munka értékelésére, valamint a Kollégiumi Nevelés Alapprogramjában szereplő témák feldolgozására. Ezek a foglalkozások alkalmat kínálnak tanulóink beszédkultúrájának fejlesztésére, viselkedéskultúrájának az alakítására, az együttélés szabályainak a megvitatására és a tanulóink erkölcsi magatartásának formálására.

Fontosnak tartjuk a nevelőtanárok életviteli példamutatását.

Szeretnénk elérni, hogy igénnyé váljék az igazmondás, a fegyelmezettség, a pontosság és a felnőttek, valamint a hagyományok (ebben foglaltatva a keresztény, keresztyén magyarság) iránti tisztelet. A csoportfoglalkozásokat tervezzük, ezek az éves munkaterv részét képezik.

Szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások

A kollégium diákjai szabadon választhatnak a kollégium által szervezett, a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló foglalkozást. A szabadidő eltöltését biztosító foglalkozásokon meghatározó szerepet kap az egészséges életmódra nevelés jegyében a sportköri foglalkozás.

A szabadidős foglalkozásokon meghatározó szerepet kap az egészség és kulturált életmódra nevelés, az önkiszolgáló képességek fejlesztése, a diáksport, a természeti környezet megóvása, ápolása.

A foglalkozások során hangsúlyt kap a gyermekek irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességeinek fejlesztése. A kollégium által szervezett kirándulások során a tanulók megismerik történelmi, kulturális és természeti értékeinket; a különböző rendezvények erősítik a kollégiumi közösséget;

A kollégiumi diákok számára a fentieken kívül egyéb, szabadon látogatható foglalkozásokat is szervezünk. Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink kollégiumi éveik alatt eljussanak színházba, hangversenyekre. Olyan előadásokat igyekszünk megszervezni, amelyek a tanulók általános műveltségét emelik, illetve az iskolai tanulmányokat segítik, kiegészítik.

A kollégisták rendszeresen részt vesznek a városi rendezvényeken.

Egyéni törődést biztosító foglalkozások

Az egyéni foglalkozások a személyes törődést biztosítják. Jó lehetőséget biztosítanak arra, hogy tanulóink feltárják egyéni gondjaikat, problémáikat. Ha a diák igényli és kéri, megszervezzük a segítségnyújtást.

Ezek csak részben tervezhetők, illetve folyamatosan kezelhetők napi aktualitással.

Az egyéni foglalkozások keretében szorgalmazzuk a tanuló közvetlen környezetének a megismerését, mert csak így segíthetünk egyéni problémáik leküzdésében, szorongásaik feloldásában.

Feladatok, tevékenységkategóriák

Szociális kompetenciák fejlesztése

A kollégiumi nevelés segíti a mindenkori szociális környezetbe történő sikeres beilleszkedést. Fejleszti a szociális tájékozódás készségét, alkalmat és közeget teremt a közösségi értékrend és normarendszer fejlesztéséhez, segíti az egyensúly megteremtését a közösségi és az egyéni érdekek között.

A kollégiumon belüli kapcsolat- és tevékenységrendszer szervezésével, ismeretek nyújtásával a nevelés elősegíti, hogy kialakuljanak az önismeret gazdag és szilárd elméleti és tapasztalati alapjai.

A kollégium a nevelési folyamatban figyelmet fordít a társadalmilag elfogadott közösségi szokások és minták közvetítésére, a szociális készségek - empátia, tolerancia, kooperáció, konfliktuskezelés, kommunikációs és vitakultúra, szervezőkészség - fejlesztésére. Segíti a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, az egyén, a csoport, a társadalom kölcsönhatásainak megértését, különös figyelemmel a nemzeti, etnikai kisebbségi és vallási sajátosságokra.

E feladatok megvalósításában kiemelt szerepet és megfelelő teret kap a kollégiumi diák-önkormányzati rendszer.

Önálló életkezdés támogatása, pályaorientáció

A kulturált életmódra nevelés és a világkép kialakulásának segítése

A kollégiumi nevelés bővíti a diákok ismereteit az egyetemes emberi civilizációról, annak legnagyobb hatású eredményeiről. Felkelti az érdeklődést a kultúra, a tudományok, a

művészetek iránt, továbbá az emberiség globális problémáival kapcsolatban. Természeti és társadalmi ismeretek átadásával, művészeti élményekkel segíti a világban való tájékozottság, a személyes és szociális azonosságtudat fejlődését. Motivál és helyzeteket biztosít az önkifejezési lehetőségek megtalálásához. Elősegíti az esztétikai-művészeti tudatosság megjelenését, az érzelemvilág gazdagodását. Fejleszti az idegen nyelvi kommunikációt.

A kollégium kiteljesíti a nemzet, valamint a nemzeti és etnikai kisebbségek kultúrájának, értékeinek tiszteletét, a nemzeti, történelmi és vallási hagyományok megismerését és ápolását, ezzel is erősítve a tanulók hazaszeretetét.

A kollégium változatos, sokrétű kulturális tevékenységével hozzájárul a magyar, az európai és az egyetemes kultúra értékeinek megismeréséhez, elsajátításához és értékeléséhez. Ugyanakkor legfontosabbnak tekinti a magyar életközösséghez és annak hagyományaihoz való tartozást, az ahhoz való hűséget, az ezen keresztül tekintő világhoz való tartozást.

Az egészséges életmód, a környezettudatos magatartás kialakításának segítése

A testi és mentális képességek folyamatos megőrzéséhez és fejlesztéséhez szükséges a megfelelő életritmus kialakítása, az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, a rendszeretet belső igénnyé válása, az ehhez kapcsolódó szokásrendszer megalapozása. A tanulók olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátítanak el, szokásokat tanulnak meg, amelyek segítik őket testi és lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulásának megelőzésében.

A kollégium a diákok számára otthonos, kulturált, esztétikus közeget biztosít, ahol a tanulók jól érzik magukat, és amely egyúttal fejleszti is ízlésüket, igényességüket. Környezeti adottságai révén hozzájárul az egészséges életvitel, a helyes életmód iránti igény kialakulásához.

A kollégiumban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése során kiemelt figyelmet kap a saját állapot pontos megértése, szükség esetén a gyógyászati, illetve az egyéb speciális eszközök használata.

A kollégium környezettudatos magatartásra neveli a tanulókat, hogy érzékennyé váljanak a környezetük állapota iránt.

A kollégiumnak feladata a családi életre, a családtagi szerepekre, a párkapcsolatok kulturált kialakítására, a takarékos és ésszerű gazdálkodásra és az öngondoskodásra nevelés. A

szeretetteljes, bizalmi viszonyra alapozva segít a harmonikus nemi szerep kialakulásában, támaszt nyújt a szexuális életben való tájékozódáshoz.

Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái

Célunk, hogy együttműködve a szülői házzal, iskolával segítsük elő a pedagógiai programunkban megfogalmazott céljaink sikeres megvalósítását.

A kollégium nevelőtestülete egyet ért abban, hogy

- a nevelés-oktatás folyamatában egyenrangú kapcsolatra törekszünk a szülőkkel
- az egyenrangú kapcsolatban vezető szerep a pedagógusé, a szakmaiságot ő képviseli
- egyetértés szükséges a legfontosabb alapértékekben
- a kölcsönös információcserére, az együttműködésre törekszünk
- a nevelés nem a kollégium kizárólagos feladata, szülői közreműködés nélkül nem lehet eredményesen nevelni, oktatni
- a gyermekek érdeke az együttműködés
- az együttműködés nemcsak pedagógiai belátás és mérlegelés kérdése, hanem az oktatási törvény által előírt jogi kötelezettsége szülőknek és pedagógusoknak egyaránt, a jogszabályok, lehetőségek megismerésére kölcsönösen törekedni kell
- a jól működő kollégium közös érdekünk, amely a tanár- diák- szülő- iskola együttműködésén alapul.

Az együttműködés tartalmi elemei

- együttműködés alapvető nevelési-oktatási kérdésekben, egymás nevelési elveinek megismerése és közös álláspont kialakítása
- tanulásirányítás
- a szabadidő irányítása, szervezése
- egészséges életre nevelés
- a családi életre nevelés, felkészítés
- hátrányos helyzetű tanulók segítése
- tehetséggondozás
- továbbtanulás, pályairányítás
- diák-önkormányzati munka segítése
- gyermek-és ifjúságvédelem

- viselkedés és a magatartás formálása

Az együttműködés fórumai, a kapcsolattartás formái, tevékenységek

- szülői értekezlet félévente egyszer
- telefonon keresztül
- levélben, elektronikus levélben
- szülők, osztályfőnökök, szaktanárok fogadása előzetes egyeztetés alapján, vagy a nélkül bármikor
- szükség szerinti családlátogatás
- Folyamatos iskolai tájékozódás, szükség esetén személyes kapcsolattartás osztályfőnökkel, szaktanárokkal

Az eredményes együttműködés feltételei

- a rendszeres és folyamatos kapcsolattartás
- a kölcsönös bizalom és őszinteség megléte
- a kölcsönös és korrekt tájékoztatásra épül
- fokozott empátia érvényesül a kapcsolatban
- nyitott a szülő és a pedagógus egyaránt

IV. Óvodai pedagógiai program

„Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket”

(MK. 10. 14.)

Óvodánk adatai

Az óvodai csoportok száma: 4

Az óvoda munkarendje:

Az óvodai nevelési év szeptember 1.-től a következő év augusztus 31.-ig tart.

Az óvoda a Fenntartóval és a Békési Kistérségi Óvodával egyeztetett időpontokban tart zárva, melyről a szülők időben értesítést kapnak.

Az óvoda nyitva tartása:

Hétfőtől-péntekig: 6: 30-17: 30-ig.

06. 30-17. 30-ig reggeli ügyelet az ügyeletes óvónővel.

16. 30-17. 30-ig ügyelet az ügyeletes óvónővel.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekkel történő foglalkozások, tevékenységek mindegyikét kizárólag óvodapedagógus irányítja.

Az óvónők és a dajkák váltott műszakban, heti váltásban végzik el feladataikat.

Helyzetkép

Óvodánk Békés város központjában az Élővíz-csatorna bal partján helyezkedik el a Jantyik Mátyás utcában. Sok műemlék jellegű épület található itt, mint maga az óvoda is, mely 1868-ban épült. Óvodaként 1889 óta működik. Beépített területe 557m2, udvara 780 m2, hatalmas fákkal árnyékolt, emiatt nehezen füvesíthető. Udvarunk területe kicsi, a gyermeklétszámhoz viszonyítva zsúfolt. Udvari játékaink elavultak, ezért fokozatosan korszerűsítjük szülői segítséggel. Az óvoda előtti teret próbáljuk hasznosítani, udvarunk szűkössége miatt.

Férőhelyünk 70 gyermek számára lenne optimális, de kihasználtságunk 120 %-nál is magasabb több évre visszamenőleg. Óvodánk belső felszereltsége régi, kopott a mai igényeknek nem megfelelő, korszerűtlen. Anyagi fedezet hiányában elsősorban a szülők önzetlen segítségére számíthatunk. Nagyon sok eszközt mi magunk készítünk, a meglévők elavultak, nem elegendőek. Játék állományunkat csak a szülők segítségével tudjuk gyarapítani vagy az óvodai rendezvényeink bevételéből. Könyvtárunkat folyamatosan bővítjük szakmai és gyermekkönyvekkel, cd-kel.

Nevelési alapelveink kialakításánál meghatározó körülmény, hogy a gyermekek milyen társadalmi környezetből érkeznek hozzánk. A város központjában van az óvodánk, de járnak ide a város minden részéből.

Óvodánkban évről-évre növekszik a hátrányos helyzetű és etnikai gyermekek száma.

Óvodánk személyi feltételeinek biztosítása

- A törvényességnek megfelelő végzettségű, megbízható szaktudással rendelkező óvodapedagógusok, dajkák, technikai dolgozók és szakemberek (fejlesztőpedagógus, logopédus, gyógypedagógus és mozgásfejlesztő pedagógus) alkalmazása, célszerű beosztása, kölcsönösen együttműködő, lelkiismeretes munkája, elfogadó, segítő, támogató attitűdje a gyermekekkel való kapcsolatában.
- A korszerű pedagógiai és szakmai tudással felvértezett, református hitben elkötelezett, hivatástudattól vezérelt pedagógusok, munkatársak megbecsülése, lehetőség szerinti megtartása.

Óvodai nevelésünk alapelvei

Küldetésünk

Óvodánk boldog kiegyensúlyozott gyermekeket kíván nevelni, úgy hogy figyelembe veszi az eltérő fejlettségű gyermekek igényeit.

Nevelői munkánkban az állandó megújulásra törekszünk, teret adva a különböző innovatív pedagógiai törekvéseknek.

Nagy gondot fordítunk a gyermek és családja megismerésére

Valljuk: „csak a megismert gyermek nevelhető”

Pedagógiai súlypontja, a szeretetre való képesség kialakítása valamint továbbfejlesztése és azok helyes kifejezési formáinak megtanítása:

Értelmes rendre nevelés (Isten teremtette a világban)

Önuralomra nevelés (olyan attitűd, mely során a gyermek tiszteletben tartja a másik ember személyiségét és a környezetét)

Személyes hitre nevelés

Feladataink:

- Megtanítani, hogy Isten milyennek látja az embert, azon belül is a 3-7 éves korosztályú gyermeket.
- Szociálisan, mentálisan fizikálisan felkészíteni a gyermekeinket az iskolai életmódra.

Gyermekképünk

„Mindennek rendelt ideje van…" (Prédikátor 3, 1)

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó szemléletű. Szem előtt tartjuk a gyermeki személyiség kibontakozását és az egyéni hozzáférés lehetőségének biztosítását.

Valljuk, hogy a gyermekkor Isten rendelése.

Gyermekképünket a következőképpen tudjuk összegezni:

Feltételezzük, hogy minden gyermek vonzódik az élményekhez, a meséhez, a zenéhez és az alkotó tevékenységekhez. Ha mindezt az óvodában megkapja, kialakul az óvodás tartása, önállóvá, nyugodttá és kiegyensúlyozottá válik. Tud nevetni, felfedezni, csodálkozni.

Gyermekeink:

Tudják, hogy ők Isten egyszeri és megismételhetetlen teremtményei,

Szociális képességeik nyilvánuljanak meg kapcsolataikban, a családban, közösségekben, baráti körben,

Álljanak helyt fizikailag, érzelmileg, a feladataikban,

Tudjanak és merjenek dönteni,

Legyenek nyitottak a teremtett világ dolgai felé

Óvodaképünk

Az Óvodai Nevelés Országos alapprogramjában és a Református Óvodák keretprogramjában foglaltakkal összhangban, a helyi nevelési programunk elkészítésénél a keresztyén világkép kialakítását, a keresztyén erkölcs megalapozását tartjuk szem előtt. A hitéleti nevelés és az a tény, hogy az egész napot áthatja ez a légkör, a gyermekek pozitív személyiségének kialakítását segítik elő.

A közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézményként kívánja kiegészíteni a családi nevelést, biztosítani a gyermeki szükséglet kielégítését. Figyelembe3 véve és tiszteletben tartva az életkori sajátosságokat, a gyermek mind teljesebb, egyéni képességeinek kibontakoztatását.

A nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseket a gyermekek személyiségéhez igazítjuk. Pedagógiai tevékenységrendszerünkkel és tárgyi környezetünkkel segítjük a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakítását

Biztosítjuk a gyermekek számára a nyugodt, békességes, szeretetteljes légkört, ahol a Krisztusi példa él előttünk. A gyermekek személyiségéhez, a legfőbb tevékenységén a – játékon- keresztül kívánunk eljutni és átadni neki mindazt a személyiségformáló műveltségtartalmat, amely az egészséges fejlődéshez szükséges.

Pedagógusképünk

Gyermekeinkben szeretettel, szakértelemmel (életkoruknak megfelelő módon) kívánjuk elültetni az „Ige magot”, mely igazán értékes emberré, személyiséggé formálja Őket.

Valljuk: hitre segíteni Őket, egyet jelent az életre segítéssel.

Kollegáink legyenek:

a gyermeki méltóságot tiszteletben tartó

- felelősségteljes
- konfliktus feloldó
- korszerű ismeretekkel rendelkező
- saját és mások munkáját megbecsülni tudó
- kapcsolatteremtő
- életvidám
- emberszerető
- pontos
- mindig megújulni tudó kész egyéniségek.

Legfontosabb alapelveink

Keresztyén nevelésünk célja a harmonikusan fejlődő személyiség kialakítása, valamint a keresztyén értékrend átadása, mely elsősorban a gyermek lelki életére irányul, de átszövi az általános nevelési feladatokat és a közösségi nevelést is.

Gyermekeinket szeretnénk elindítani azon az úton, ahol az evangélium megismerése által életük egy bizonyos pontján Jézus Krisztus követőjévé válnak.

A nevelést teljesen átvenni a családoktól nem lehet, de velük együtt közös célra tekintve óvodánk és a család betöltheti a feladatát.

Nem minden szülő tudja felvállalni otthon a keresztyén hitben való nevelést, ezért az evangélium hirdetésének első lépcsőfoka óvodánk lehet.

A 3-7 éves korú gyermekeknek egyénenként változó testi és lelki szükségleteik vannak, ezért a differenciált személyiségfejlesztés nevelésük alapvető kritériuma.

A társas együttélés és a közös tevékenységek megkívánják a következő magatartásformák hangsúlyos megalapozását:

- önfegyelem,
- másokat toleráló magatartás,
- segítőkészség, együttérzés,
- őszinteség,
- az egyéni szükségletek érvényesítését szolgáló megegyezések mikéntje és formái komplex élmények biztosításával, művészetek eszközeivel gazdagítsuk gyermekeink belső élményvilágát és önkifejező képességeiket.

Helyi nevelési értékeink

Magyarság tudatunk megalapozása érdekében a nevelés szerves részeként jelenik meg a hagyományápolás. A modern világgal ötvöződve tovább él népünk kulturális gyökere, és a mai gyermekek is megismerhetik szépségét és értékét. Az óvodapedagógus tudja a népszokások eredetét, ismeri azok lényegét, hiedelemvilágát és jelképeit. Nagyon fontos, hogy a lakóhelyünk hagyománya szerint tervezze meg e feladatát.

Az óvodánk nevelési céljai

- Bontakozzék ki a környezetükben jól eligazodó, sokoldalú, boldog, harmonikus személyiség.
- Alakuljon ki bennük helyes önértékelés, értékrend.
- A gyermekek a világot, mit a teremtő Isten csodálatos művét ismerjék meg.
- Alakuljon ki a gyermekekben a természet iránti pozitív érzelmi kötődés.
- Egyéni komplex képességfejlesztéssel alkalmassá váljanak az iskolai életre.
- A megismert bibliai családmodell értékként épüljön be az életükbe.
- Találjanak rá az útra, mely az Úr Jézushoz vezet.
- Szeretetre nevelés mely az önuralomra-, szolgálatkészségre-és, személyes hitre nevelésben valósul meg.

Beszoktatási rendszerünk

Óvodánkba sajátos beszoktatási program működik, mely szerint a beszoktatást olyan folyamatnak tekintjük melyben egy más működő rendszer (óvoda) más rendszerekkel kapcsolatba kerülve (szülők, család) megújulva és kibővülve folytatja tevékenységét.

A beszoktatási idő alatt a rendszer minden résztvevőjének együtt kell működnie a sikerhez. Az óvodába kerülés az első komolyabb szeparáció (elszakadás) a családtól. Az elválás egyaránt megviseli a szülőket, testvéreket és az óvodába kerülő gyermeket. A gyermek általában a következőt érzi: félelem, bizonytalanság, magány, szorongás.

Beszoktatásunk alapelve a fokozatosság elve. beszoktatás megkönnyítése érdekében javasoljuk a következő előkészítő munkát:

- Beszélgetés arról, hogy mi történik egy óvodában, kik lesznek ott, hol van az óvoda.
- Csak pozitív hangsúllyal kerüljön elő az óvodáztatás, soha ne fenyegetőleg.
- Próbálják a gyermek bioritmusát az óvodai napirendhez igazítani.
- Augusztusban az előre megadott napokon használják ki az óvodai játszóterezés lehetőségét, töltsék az udvaron a délelőttöt.
- A nyári szülői értekezleten válasszák ki gyermekük jelét, rajzolják, varrják fel az óvodai ruhákra, cipőkre.
- Előre egyeztetett időpontban érkezzenek meg szeptemberben, amikor az óvónők egyénenként fogadnak minden kiscsoportost és kísérőjét.
- Legyen határozott, de megértő a gyermekével, ha tiltakozik az óvoda ellen.
- Soha ne hagyja az óvodában búcsú nélkül a gyermekét.
- tartsa meg ígéretét, hogy mikor jön a gyermekért,
- Kérje ki az óvónők véleményét és kérjen tájékoztatást a gyermekéről.

Sikeresnek tekinthető az a folyamat melyben a rendszer szereplői a lehető legjobban együttműködnek és ennek eredményeképpen:

- A beszoktatási folyamat végén a felek megismerik és elfogadják, reményeink szerint megszeretik egymást.
- A gyerekek és szüleik beilleszkednek az óvodai rendbe, elfogadják a közösen megbeszélt szabályokat.
- Az óvoda dolgozói elfogadják a gyermekeket (és szüleiket), egyéni képességeikkel, érzelmeikkel és nehézségeikkel együtt.
- Szabad az információáramlás a felek között.
- Az esetlegesen felmerülő problémák felszínre kerülnek, és konstruktív megoldás születik a cél érdekében.
- Kialakul-rögzül a napirend, a Házirend rutinszerűen működik.

- A rendszermegújulásra és önreflexióra képes.
- A felek elégedettek.

Általános feladataink

Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életvitel igényének kialakítása a fizikai állapot védelme, edzése az óvodai nevelés egyik alapvető tevékenysége, amely segíti a gyermek szükségleteinek kielégítését. Elősegíti növekedését, fejlődését.

Ezek mellett hozzájárul egészségének megőrzéséhez, jó közérzetéhez, és megteremeti a nevelési hatások érvényesülésének feltételeit.

A gyermek megismerése nélkülözhetetlen, ezért fontos, hogy ismerjük igényeiket, egyéni jelzéseiket, otthonról hozott szokásaikat.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Folyamatosan figyelje a gyermek fejlődését mind testileg mind lelkileg és működjön együtt a megfelelő szakemberekkel (védőnővel, gyermekorvossal, pszichológussal).
- Ismerje meg a családbeli szokásokat, tapintatosan változtasson a helytelen gyakorlatokon.
- A gyermek számára elérhető magasságban biztosítson lehetőséget a víz ivására.
- Segítse és teremtse meg az önállósodáshoz vezető utat.
- Egészségkárosító hatásokra hívja fel a figyelmet.
- Gondozási feladatok sorrendiségét türelemmel gyakoroltassa.
- A tevékenységek gyakorlásának pontos menetét a csoportban dolgozó dajkák bevonásával végezze a rögzülés érdekében.
- Az egészséges életmód megalapozása érdekében szervezze meg a gyerekek napirendjét.

A gondozás alapja az óvónő és a kisgyermek közötti meghitt viszony, természetes testközelség.

A gyermekek fokozatosan válnak képessé szükségleteik önálló kielégítésére, ezért az óvodába lépéskor az önkiszolgálásban fejlettségi fokuknak megfelelően eltérő ütemben fejlődhetnek. Az önálló étkezés. Testápolás, öltözködés szervezettségét az óvodába lépéstől biztosítja az óvónő. Azért, hogy a gyermekek megismerjék a szokásokat, az önkiszolgálás

bizonyos fázisait, a beszoktatásánál óvónő-dajka minden gyermekkel együtt végzi a teendőket.

Az öltözködésénél az önállóságra nevelés fokozatosságát szem előtt tartva az óvónő segítse elő a fűzés, kötés, gombolás, és cipzárhúzás gyakorlását és tanulását.

A táplálkozás a növekedés és fejlődés egyik legfontosabb feltététele, melynek során nemcsak az energiát pótolják, hanem a testépítéshez is nélkülözhetetlen.

Az óvónő ismerje meg az egyes gyermekek étkezési szokásait. Az eddig ismeretlen ételféleségeket ismertesse meg a gyermekekkel, majd nagy tapintattal szoktassa őket a kívánt táplálkozási követelményekhez. Igényessége terjedjen ki az esztétikus terítésre.

A gyermekek ismerjék meg és sajátítsák el a kulturált étkezés szokásait. Egyéni kép szerint tanulják meg az evőeszközök helyes használatát.

Váljon természetessé az étkezés előtti és utáni hálaadó imádság.

A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását rendszeres, szükségszerinti tisztálkodásukat és tisztaság igényük kialakulását szolgálja. Törekednünk kell a családi és óvodai gondozása, szokások összehangolására, a gyermekekkel való bensőséges kapcsolat kialakítására, hogy az óvónői modell személyes értékűvé váljék.

Megteremetjük a hajápoláshoz, a fogmosásához, a WC használatához a feltételeket úgy, hogy a gyermekek fokozatosan, önállóan és kellő intimitással végezhessék ezeket, a tevékenységeket.

A mozgás nemcsak a gyermek szervezetére, hanem az egész személyiségének fejlődésére pozitív hatással van, ami nem korlátozódik a foglalkozásokra, hanem az egész napi tevékenységéhez szervesen illeszkedik.

Fejleszti az általános testi képességeket, a téri tájékozódást, a testséma kialakulását, elősegíti a koordinált mozgást, valamint a prevenciónak is eszköze. A mindennapos szabad mozgás során-teremben és udvaron egyaránt-egyénileg gyakorolhatják a természetes nagymozgásokat, mozgáselemeket. Fontosnak tartjuk a mindennapi levegőzést (télen is), séták, kirándulások szervezését.

A pihenés, az alvás nagy jelentőségű ebben a korban, ezért a helyes életritmus kialakítása első pillanattól kezdve elengedhetetlen. Ezt az óvónő egyrészt a rugalmas napirenddel,

másrészt az adott intervallumban ismétlődő tevékenységek sorozatával alakíthatja ki. Feltételeit a rendszeres szellőztetéssel teremtse meg.

Egészségvédelem: a gyermek testi épségének védelme

A gondozási, a testi nevelés és a mozgás fejlesztési feladatok megfelelő ellátása elősegíti a gyermekek egészségének megóvását:

- Hangsúlyos a környezet tisztántartása, portalanítás, fertőtlenítés időjárásnak megfelelő réteges öltözködés, folyamatos levegőcsere, minél több zöld növény ápolása, párásítás.
- A napközben megbetegedett gyermeket az óvónő elkülönítve gondozza, amíg a szülei az értesítés alapján meg nem érkeznek. Ezek a gyermekek fokozottabb gondozást, türelmet és figyelmet igénylenek. A személyes higiénia betartása-külön törölköző, pohár, fésű, ágynemű, ruha, stb. használata elengedhetetlen.
- Figyelünk a különleges betegségekre (reflux, asztma, ételallergia, bőrallergia, stb.).

Az óvodapedagógus feladati:

- Kísérje figyelemmel a gyerek egészségi állapotát.
- Tájékoztassa a szülőket az esetleges változásokról.
- Segítse a rendszeres (évente egyszeri) szűrések zökkenőmentes lebonyolítását (látás, hallás, ortopédiai, fogászati, stb.).
- Folyamatosan kísérje figyelemmel a gyermekek tevékenységét.
- A balesetek megelőzése érdekében jelezze az eszközök, használati tárgyak meghibásodását.
- Alakítsa ki a gyermekekben saját testi épségük megőrzését, társai testi épségének védelmét.

A gyermekek fejlődéséhez, fejlesztéséhez szükséges egészséges környezet biztosítása

Az óvodai környezet feltételei nagymértékben befolyásolják a gondozás hatékonyságát a gyerekek egészséges életmódjának szintjén. Nélkülözhetetlen az egészségügyi előírásoknak megfelelő, nyugalmat árasztó, a gyermekek számára biztonságos esztétikus környezet.

A gyermeke testmagasságához illő asztalok és székek, megfelelő méretű ágyak. Az óvoda udvarának kialakítása a gyermekeke tevékenységének sokféleségét szolgálják. Az öltözők

berendezés, világítása, fűtése a gyermekek kényelmes öltözését – vetkőzését biztosítja, külön ruha-cipő tartó polccal.

A csoportszoba több funkciót tölt be: játék, különböző tevékenységek, étkezés, alvás, pihenés, minden itt történik. Így naponta többször szükség van levegőcserére és fűtési idényben folyamatos párologtatásra. Minden csoportban van mesesarok ahol lehetőség nyílik a napi mesélésre, dramatizálásra és meghitt beszélgetésekre.

A kuckók, sarkok létrehozása szintén az intimitást, az egyéni tevékenységet szolgálják.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Önállóan mosakodnak, törölköznek, figyelmeztetés nélkül szükség szerint tisztálkodnak.
- Belső igényükké válik a fogmosás és a fogápolási eszközök tisztántartása.
- Hajukat rendben tartják.
- Teljes önállósággal végzik az önkiszolgálást, és természetes teendőként látják el.
- Tudnak helyesen teríteni.
- Étkezéskor eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak annak megfelelően, merítenek, öntenek.
- Evőeszközöket megfelelően használják, gyakorolják a kulturált étkezés szabályait.
- Önállóan öltöznek-vetkőznek, cipőjüket befűzik-bekötik, becsatolják, ruhájukat ki-be gombolják, cipzárazzák.
- Tudják a zsebkendőt helyesen használni.
- Ruhájukat, ágyneműjüket hajtogatva teszik helyre.
- Maguk és környezetük rendjére ügyelnek a körülöttük lévő rendetlenséget belső igény alapján megszüntetik.

Az érzelmi nevelés és a szocializáció

Az óvodás korú gyermek jellemző sajátossága, hogy magatartása érzelmektől vezérelt. Ezért alapvető feladata a kiegyensúlyozott, szeretetteljes, biztonságot nyújtó légkör és az otthonos körülmények megteremtése.

A tárgyi feltételeken túl óriási felelőssége van az óvodapedagógusnak, hiszen az ő példáján keresztül tanulják meg a gyermeke a társas viselkedés normáit.

Az **óvónő/ dajka/ vezető óvónő - gyermek** kapcsolatában ki kell alakítani a pozitív attitűdöt a szereteten és kötődésen alapuló együttműködést. E szoros érzelmi kapcsolat a **beszoktatással** kezdődik. Ennek nélkülözhetetlen eleme az empátiakészség, valamint a pozitív élmények.

Kiemelten kezeljük:

- Az együtt ünneplést
- Jeles napokat
- Közös készülődéseket

A **gyermek- gyermek** kapcsolat során alakul ki az alkalmazkodás, a társas kapcsolat erkölcsi normái, az érzelmi alapon létrejövő kooperáció és kommunikáció. Az életkori sajátosságokat tükröző társas együttélés és az „én-kép" alakulása folyamatos fejlődésen megy keresztül:

- Mások akaratának tudomásul vétele
- Konfliktus helyzetek kivédése, megoldása
- A csoportban kialakult helyzet reális felmérése

A gyermek érzelemvilágát három fő színtéren fejleszthetjük:

a.) **szociális érzelmek** (együttérzés, bizalom, segítőkészség, bánat, örömszerzés)

b.) **esztétikai érzelmek** (szép iránti fogékonyság, a művészeti élmény befogadására való igény és képességfejlesztése)

c**.) erkölcsi érzelmek** (igazságosság, lelkiismeretesség, őszinteség, felelősség, igazmondás)

Mindezek megvalósításához elengedhetetlen a jól kidolgozott napirend, szokás és szabályrendszer kialakítása. Az értelmes fegyelem, a közösségben megélt örömök és a csoportban szerzett élmények gördülékennyé teszik a napot. Az interakciók (párbeszéd, játék) közben a gyermek „én-képe" erősödik, szocializációjuk nagymértékben változik.

Fontos, hogy a gyermekek tudják milyen magatartást várunk el tőlük az adott helyzetben.

Ismerniük kell, hogy mi a helyes és mi helytelen. A szocializáció eredménye a gyermek magatartásában az egyezkedés, a meggyőződés, megegyezésre való törekvés.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A gyermek szabadon, gátlásoktól mentesen, biztonságosan gyakorolja a társas együttélés szabályait,
- Kapcsolataikban (felnőtt – gyermek, gyermek- gyermek) váljanak kooperációra alkalmassá,
- Tudjanak jó és rossz között különbséget tenni, ennek mércéje legyen a megismert Bibliai történetekben rejlő értékek
- Ismerjék szűkebb és tágabb környezetüket, amely a szülőföldhöz kötődés alapja
- Legyenek képesek megoldani a konfliktus helyzeteket
- Érzékeljék az alá - fölé rendeltségi viszonyokat, tudják azokat elfogadni is
- Igyekezzenek legyőzni az előttük álló akadályokat
- Érzelmileg álljanak készen egy új közösségi forma elvárásainak teljesítésére

Az anyanyelvi, értelmi nevelés megvalósítása

A nevelés e területe szorosan átszövi a gyermek egész óvodai tevékenységét. Az óvodába lépéstől kezdve építünk a gyermek természetes kíváncsiságára, érdeklődésére.

Emellett segítjük a tanulási vágyának kialakulását. Az óvónőknek gondoskodniuk kell a változatos tevékenységekről, mely során a gyermek pozitív érzelmi hatás alá kerül és ez motiválja a cselekvés ismétlésére is. Fontosak a meghitt beszélgetések, amelyek erősítik a gyermek aktív kommunikációját. Segítsük elő, hogy érzelmeiket, érzéseiket és gondolataikat szóval, mozgással illetve vizuális eszközökkel kifejezhessék. Amennyiben a tevékenységi vágy fennáll, úgy elindul a tanulási folyamat. A mindennapos tevékenységek sorozatán keresztül egyénileg, a gyermek fejlettségének függvényében fejlesztjük kognitív képességeit.

<u>Ennek elősegítése érdekében szükséges:</u>

- Játékos helyzetek, tanulási alkalmak teremtése, amelyek fejlettségi szintjüknek megfelelően kötik le a gyermekek érdeklődését, aktív szellemi energiáját,
- Szükséges a modell értékű beszélő környezet megteremtése, az anyanyelv helyes közvetítésével. Valamint a magyar nyelv becsülése, megszerettetése, és a gyermek beszédkedvének felkeltése,
- Kézből szerezhetnek tapasztalatokat, s így válik a tanulás élménnyé, teljes személyiséget aktivizáló folyamattá,

- Olyan attitűdök, motiváció és természetes tudás kialakítása, amelyek képessé teszik a gyermeket váratlan vagy komplex élethelyzetek megoldására és egyre több örömöt, lelnek a kihívások legyőzésében, az önfejlesztő tanulásban,
- Hogy az ismeretek ne egymástól elszigetelten jelenjenek meg, mivel a gyermek világlátása komplex,
- Időt és lehetőséget teremteni az együttműködésre, próbálkozásra, gyakorlásra, tévedésre és az elhibázott dolgok újrakezdésére!

A fejlődés várhatóeredménye az óvodáskor végére

- legyen önálló gondolata és tudjon dönteni különböző helyzetekben
- ismerje föl a problémákat, kreatív módon oldja meg
- aktívan vegyen részt a különböző tevékenységekben
- a szerzett ismereteket legyen képes megfelelő formában rendszerezni, gyakorlatban alkalmazni és közölni azokat,
- a hibákat vegye észre, rávezetéssel vagy önállóan tudja azokat kijavítani,
- rendelkezzen a pozitív „én - képpel”,
- ismerje a Bibliai történeteket, azok tanulságait

Hitéleti nevelés

„ A hit, hallásból van, a hallás Isten Igéje által.” (Róma 10,17)

A történetek elmondásának célja ebben az életkorban alapvetően nem az ismeretek elsajátítása, hanem a mindenható Isten szeretetének, kegyelmének és jóságának megéreztetése. Az óvodáskor az a legfogékonyabb időszak, amikor egy egész életre meghatározó lehet Isten közelségének élménye.

Az óvodai hittanoktatás távlati célja:

- A gyermekek hitre juttatása korának megfelelő módon és ez által későbbi Jézus Krisztus melletti döntéséhez való segítése.
- Majdan hívő református gyülekezeti tagokká nevelés.

Ennek érdekében az óvónő:

- alakítson ki a gyermekekben olyan Isten – képet, aki szeret, aki gondoskodik rólunk, s mint egy védő ernyő alatt megőriz minket minden körülmények között, akinek minden döntése javunkat szolgálja. Legnagyobb ajándék számunkra Jézus Krisztus, aki meghallgat. Aki mindig velünk van és úgy fogad el, amint vagyunk,
- támaszkodjon spontán gyermeki érdeklődésre,
- plántáljon el keresztyén erkölcsi tartalmakat pl.: személyválogatás nélküli szeretet, megbocsátás, önzetlenség, türelem, segítőkészség, ragaszkodás,
- adjon lehetőséget arra, hogy a történeteket dramatizálhassák és rajzaikban, vizuális tevékenységükben, játékaikban élményeiket újra átélhessék,

- nevelőmunkájában a keresztyéntanítás terjedjen ki az érzelmi, értelmi,- és közösségi életre,
- az imádságok elfogadó légkörében éreztesse meg isten jelenlétét, közelségét,
- az énekkel a bibliai tanítás elmélyülését valamint esztétikai élmények erősödését szolgálja,

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- a gyermekekben alakuljon ki a 3-7 éves gyermek szintjének megfelelő Istenkép,
- tudják, hogy a Biblia szent könyv, mely Isten igéjét (tanácsait, útmutatását, parancsait) tartalmazza,
- ismerjenek és szeressenek bibliai történeteket,
- ismerjenek egyházi énekeket, tudják, hogy az ének Isten dicséretére történik,
- tudják, hogy a templom Isten háza és annak megfelelően kell ott viselkedni,
- tudják, hogy ezt a világot Isten teremtette és minket is Ő alkotott,
- alakuljon ki bennük Jézus Krisztussal való kapcsolatteremtés igénye- az imádság,
- jelenjen meg az életükben a keresztyén erkölcsi magatartás néhány jellemzője.

A gyermekek tevékenységformái

A játék

A játék a 3-7 éves gyermek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A gyermek elemi, pszichikus szükséglete, mindennapos, önkéntes, önmagáért való, szabad, élményeken alapuló személyiségét fejlesztő örömforrás.

A gyermek több síkon így érzékeléssel, észleléssel, mozgással, emocionálisan és intellektuálisan tapasztalja meg az őt, körülvevő világot. A benyomásait, személyiségén átszűrve, játékban spontán adja vissza. Eközben formálódik a gyermeki pszichikum valamennyi funkciója. Fejlődik a gyermek megismerő képessége, kézügyessége, motorikuma, mozgása, testi erőnléte, képzelőereje, nyelvi kommunikációja.

Megtanulja a társakhoz való alkalmazkodást, az érzelmi odafordulást, a közösségi élet alapformáit, gyakorolja a keresztyén erkölcs jellemzőit. Fejlődik értelme, gondolkodása. Gazdagodik ismerete, tapasztalata, érdeklődési köre, integrálja a külső és belső világot. Mindezek által az óvodai nevelésünk leghatékonyabb eszköze a játék. Így válik a játék kiemelt jelentőségű, tájékozódásukat, kreativitásukat fejlesztő és erősítő, élményt adó tevékenységgé.

Az óvodapedagógus feladata a játék feltételeinek biztosítására:

a.) élményszerzési lehetőségek
b.) többfajta játékhoz megfelelő hely
c.) elegendő, zavartalan, összefüggő játékidő
d.) a játék tartalmának megfelelő játékeszköz és játékszer
e.) biztonságot nyújtó, érzelmekben gazdag nevelő légkör biztosítása.

A játék feltételei:

a.) Élményszerzési lehetőség biztosítása

- A gyermek játékának tartalma mindig összefügg az általa átélt élményekkel, azok alkalmával szerzett tapasztalatokkal.
- A megváltozott társadalmi viszonyok miatt a gyermekek családból hozott élményei erősen különböznek. Ezek az egyéni tapasztalatok az óvodában, a közös játékban megelevenednek, új közös játék forrásává válnak.
- A szeretetet, megértést, igazságosságot, alkalmazkodást, rendet, az átélt pozitív vagy negatív élményeket dolgozza fel a gyermek a játékában.
- Az agresszió keltette feszültségoldás, a negatív élmények feldolgozása az óvónőtől kellő tapintatot igényel. Engedje ezek kijátszását, de úgy, hogy a többi gyermeknek védelmet nyújtson velük szemben.
- Az óvodán kívül és belül közösen átélt élmények: séták, kirándulások, kulturális programok alkalmával is szerezzenek tapasztalatokat a gyerekek. Ezek majd egyedi módon gazdagítják a játék tartalmát, kihatnak az óvodán kívüli játékéletre is.
- A bibliai történetek megismerése során, gyakran azonosulnak a szereplőkkel és átélik újra a „szeretet győzelmét”. A keresztyén szellemiség kialakulásához szükséges az élményszerű átélés.

b.) Több fajta játékhoz megfelelő hely biztosítása

Az óvodai játék színtere: a csoportszoba és az óvoda udvara.

Az óvónő minden esetben sajátos körülményeket teremtsen a gyermekek életkorának és tevékenységének megfelelően: a gyakorló játékokhoz (pl. mozgásos játék), a szimbolikus szerepjátékokhoz (dramatikus játék, bábozás), konstruáló és a szabályjátékokhoz létesítsen állandó, illetve ideiglenes játszóhelyet. Emellett a gyermekek önállóan, akár a

bútorok mozgatásával is kialakíthassák a nekik megfelelő körülményeket. Fontos szempont, hogy egymást ne zavarják. A gyakorló játékokhoz bővebb helyre, a szerepjátékokhoz több, kisebb zugra van szükség. A mese, a báb, a hangszer, a kellékes kosár helye elérhető és tevékenységre ösztönző legyen.

Az udvaron biztosítjuk a nagymozgásos, labda-, énekes- és szerepjáték feltételeit, valamint az időjárásnak megfelelően a vizuális tevékenységet, az építést és a konstruálást. Az óvónő segítse a gyermeket elképzeléseinek megvalósításában, a komplex játékok kibontakozásában és biztosítsa szükséges feltételeket.

c.) Elegendő, zavartalan játékidő biztosítása

Az óvoda nyitvatartási idejében fontos a szabad játék túlsúlyának érvényesülése. A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja a direkt és indirekt irányítás felelősségét. Az elkezdett játék tevékenység több napon áttarthat, különösen akkor, ha a hozzávaló eszközök barkácsolással készülnek, vagy a játék még nem „futotta ki" magát.

Az óvónő támogassa a törekvéseket, hogy a játék gazdag, tartalmas, sokrétű és hosszan tartó lehessen. Nyújtson lehetőséget egyaránt a motorikus és kommunikációs képességek fejlődésére.

d.*) A játék tartalmának megfelelő játékeszköz és játékrendszer biztosítása*

A jó játékeszköz motiválja a cselekvést, kibontakoztatja a fantáziát, a játék során életre kel, emóciókkal itatódik át és annak szerves részévé válik. A világ szimbolikus újrateremtésére ösztönöz.

Minden gyermek számára az ő adott fejlettségi fokán gondoskodjunk a különféle játékokhoz szükséges félkész- kész, cselekvésre inspiráló játékeszközről, játékszerről. Szükség van a környezetünkben és a természetben megtalálható kellékekre, melyek a gyermek szimbolizmusát, kreativitását, a környezetből vett élmények megelevenítését, érzelmi kötődését teszik lehetővé.

A kisebb korosztály számára több, egyforma játékra van szükség. A szerepjáték eszközkészlete mellett gondoskodjunk a képességfejlesztő játékokról, bábozás, dramatizálás kellékeiről is.

A gyermekek sajátítsák el a játékeszközök megosztását, megszervezésének módját, közben átélik milyen nehéz megválni attól, s valóban köszönet jár annak, aki megteszi. Mindez a hálaadás érzését alakítja ki bennük.

A társadalmi változások magukkal hozták a modern, sokszor értéktelen játékszereket, melyet egészítsünk ki természetes anyagból, saját magunk és a gyermekekkel együtt készített eszközökkel.

f.) ***Biztonságot nyújtó, érzelmekben gazdag nevelői légkör biztosítása***

Az óvónő olyan tulajdonságokkal rendelkezzék, ami által utánozható mintát ad a játékban a gyermek számára. Fogadja el és szeresse a gyermeket, mély empátiás készséggel, toleranciával, pedagógiai érzékenységgel, kritikai érzékkel, következetességgel és játékossággal bírjon.

Derűs, szeretetteljes, biztonságot, nyújtó légkört alakítson ki. Kezdeményezze, segítse a játékot, ha elakad. Támogassa a gyermekek közötti baráti kapcsolatok alakulását. Építsen a gyermek képességeire. Tartsa tiszteletben a gyermeki játékot, s engedje, hogy a gyermekek szabadon szervezhessék a helyét, eszközét, társaikat önállóan választhassák meg. Nyugodt játék esetén hagyja, hogy a gyermekek szabadon tevékenykedjenek, ilyenkor a játék szemlélője, követője maradjon. A nyugodt játék feltétele a jól kialakított szokás-, szabályrendszer.

Az óvónő szituációérzékenységével figyeljen fel és reagáljon a gyermekek spontán szerzett élményeire, tapasztalatait építse be a további nevelési- tanulási feladatai közé.

A játék és a matematika összefüggése

A matematikai ismeretek megalapozásában, megszerettetésében nagy szerepe van a játéknak, a játékba való beépítésnek.

A témakörök feldolgozásához társasjátékokat, szabályjátékokat alkalmazhatunk. Szükséges a játék során adódó lehetőségek kihasználása

Pl.: számlálás, válogatás, csoportosítás, halmazképzés, sorakoztatás, párosítás, névutók, relációk gyakorlása, térfogatmérés, ellentét párok, nyitott- zárt vonalak, stb.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- társaik iránt pozitív megnyilvánulásaik alakulnak ki,

- önállóan kezdeményeznek, vagy bekapcsolódnak a közös játéktevékenységekbe,
- játékszabályokat felállítanak és betartanak, vagy bekapcsolódnak a közös játéktevékenységekbe,
- erőfeszítéseket tesznek mozgásos, ügyességet igénylő játékokban,
- képesek végig hallgatni, elfogadni társaik javaslatait is,
- képesek lemondani egy-egy játékeszközről,
- nyugodt tevékenységekhez önállóan megkeresik az eszközöket,
- kedvezőtlen szerepeket is tudnak vállalni
- kudarc élményt elviselnek.

Munka jellegű tevékenységek

A munkatevékenysége az óvodáskorú gyermek számára játékos jellegű, mégis a szükség motiválja.

A játékkal és a cselekvő tanulással egybeeső munka és munkajellegű tevékenység a személyiségfejlesztés fontos eszköze. A környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök, képességek és tulajdonságok (kitartás, céltudatosság, felelősség, fegyelem, önállóság) alakításának fontos eszköze.

A csoporttársakkal együtt és értük végzett munka során alakulnak a közösségi kapcsolatok, pozitív élmények átélésére ad lehetőséget, melyek újabb motivációként hatnak. Törekedjünk arra, hogy a gyermek számára önként- örömmel és szívesen végzett, aktív tevékenység legyen a munka. Nem zárható ki azonban, hogy a gyermek tettei következményeiként, nevelői célzattal munkajellegű feladatot kapjon. Ez esetben is fontos az óvónői példaadás, a megfelelő segítségnyújtás, irányítás.

Az óvónő feladata:

az életkornak megfelelő feladatok adása,

- biztosítsa a munka feltételeit, eszközeit,
- tanítsa meg a gyermekeket a munka helyes menetére, a balesetveszély elkerülésére, a munkaeszközök helyes használatára, gyermekekkel való együttműködésre,
- segítse a feladattudat kialakulását,
- segítse a gyermeket az önkiszolgálásban (jártasság kialakulásában, munkafogások megtanulásában, egyre önállóbb munkavégzésben),
- biztassa a gyermeket az alkalomszerű munkák vállalására,
- nevelje a gyermeket a teremtett világ tiszteletére és a hozzá kapcsolódó feladatok elvégzésére, saját és mások elismerésére, megbecsülésére,
- tanítsa meg a gyermeket a hálaadás szóban történő kifejezésére,
- a néphagyományokhoz kötődő ünnepekre való készülődés során ismerkedjenek meg olyan munkatevékenységekkel, mint pl. mézeskalácssütés, tojásfestés, termések gyűjtése stb.,
- az óvónő álljon mindig modellként a gyermek előtt. Értékelése legyen mindig konkrét, reális, vagyis saját magához mérten fejlesztő.

Munka jellegű tevékenységek az óvodában:

Önkiszolgálás: testápolás (egészségvédelem)

terítés

étkezés (kulturált)

öltözködés (rendezett külső megjelenése)

Környezet rendjének megőrzése:

rendrakás, teremrendezés

Alkalomszerű munkák:

kisebb egyéni megbízatások teljesítése

szelektív hulladék gyűjtése

Egyéb, környezet- növénygondozás:

a csoportszobában lévő növények gondozása, ápolása

az óvoda udvarának gondozásában való segédkezés (levélsöprés, takarítás)

udvarunk fáinak, bokrainak védelme (virágok öntözése)

A fejlődés várható eredménye:

- a gyermekek végezzék el az önmagukkal kapcsolatos, önkiszolgáló feladatokat,
- vállaljanak a társuk érdekében is munkatevékenységet, azt örömmel és önként tegyék,
- teljesítsék a számukra adott feladatokat, ismerjék a munka menetét,
- becsüljék meg a mások munkáját,
- érezzék a környezet és az ember kölcsönhatását,
- ismerjék a munkaeszközök helyes használatát.

A tevékenységekben megvalósuló tanulás

„ A hit mellé ragasszatok tudományt”

(II. Péter 1,5)

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek kompetenciáinak fejlesztése, attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése.

Az óvodáskorú gyermekek természetes tevékenységi vágya utánzásra, cselekvésre ösztönzi. Eközben hasznos tapasztalatokra tesz szert, tanul, fejlődik.

A kíváncsiság, a felfedezés, a megtapasztalás élménye teszi érdeklődővé, nyitottá, probléma érzékennyé a gyermeket. A tanulási folyamat során a gyermekeknek lehetőségük van a próbálkozásra, tévedések utáni újrakezdésre, a hibák javítására minden következmény nélkül. Így olyan attitűdöket alakítunk, amelyek képessé teszik a gyermeket arra, hogy váratlan élethelyzetekkel megbirkózzanak és egyre több örömöt, leljenek az önfejlesztő tanulásban.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiségfejlődését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, hanem az egész nap folyamán adódó spontán helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulások, séták, valamint az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban valósul meg.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervi foglalkoztató tapasztalatszerzés-, felfedezés lehetőségének biztosítása.

A gyermekkor az életnek az a szakasza, amikor a legnyitottabbak a gyerekek az őket érő benyomásokra. A tanulás a gyermek világképének alakulását is befolyásolja, ezt felismerve ki kell használni a tanulásban rejlő összes lehetőséget.

Formái:

- az óvónő által irányított megfigyelés, felfedezés,
- spontán, játékos tapasztalatszerzés,
- a gyermekek kérdéseire, válaszaira épülő ismeretszerzés,
- modellkövetés,
- cselekvéses tanulás,
- gyakorlati probléma megoldások,
- az óvoda által kezdeményezett
    - **kötelező foglalkozások**: testnevelés, hitoktatás,

- **közvetve kötelező:** ének-zene, mese-vers, dramatikus játék, környezet megismerése és megszerettetése, ábrázolás.

Az óvodapedagógusnak törekednie kell, a komplexitásra, mert a gyermek a világot komplex módon ismeri meg és fogadja be. Lényeges, hogy az óvónő helyesen mérje fel a gyermek képességeit és személyre szabottan fejlesztve a gyermek érzékelését, észlelését, emlékezését, figyelmét, képzeletét és gondolkodását.

Ezen kívül a beszéd fontos eleme a tanulási folyamatnak. A megfelelő kommunikáció serkenti a gondolkodást, a gondolkodás fejlődésével eredményesebb lesz a tanulás.

A **3-7 éves gyermekek** életkori sajátosságaiknak megfelelően egyre jobban igénylik a magyarázatokkal, cselekedtetéssel, mélyebb összefüggések feltárásával szerzett ismeretek feldolgozását, a tanultak rögzítését.

A kötött tanulásra szánható optimális időkeret:

- Kiscsoport: 10-15 perc
- Középső csoport: 20-25 perc
- Nagycsoport: 30-35 perc

Az óvodapedagógus feladatai:

- Építsen a gyermekek előzetes ismereteire,
- Segítse a gyermekek ismereteinek megalapozását,
- Teremtsen tanulást, támogató környezetet,
- Segítse a jártasságainak, készségeinek, képességeinek kialakulását és fejlesztését,
- Segítse a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak rendszerezését, bővítését,
- Engedje a spontán játékos tapasztalatszerzést,
- Irányítsa és szervezze a megfigyelést, tapasztalatszerzést,
- Segítse a cselekvő, szemléletes képi gondolkodás mellett az absztrakt gondolkodás kialakulását,
- Biztosítson a gyermek igényeihez, egyéniségéhez, teherbíró képességeihez igazodó tanulási kereteket és formákat,
- Tervezzen olyan feladatokat, melyek a gyermek lelki fejlődését elősegítik,

- Személyre szabott, pozitív értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakozását.

A fejlesztés várható eredménye óvodáskor végére:

- legyen képes a különböző gondolkodási műveletekre- következtetés, ítéletalkotás, összehasonlítás,
- ismerje fel az egyszerűbb ok-okozati összefüggéseket,
- tevékenység végzésekor legyen kreatív, keressen többféle megoldást,
- szándékos figyelmét tudja irányítani, legyen tartós,
- ismert feladatvégzésnél legyen önálló,
- szókincs, beszéde legyen változatos, gondolatait érthetően, mondatot alkotva legyen képes közölni.

A külső világ tevékeny megismerése (természeti, társadalmi, tárgyi)

Tevékenységünk célja:

A közvetlen és tágabb környezet felfedezése, melynek során a gyermekek pozitív érzelmi viszonya kialakul a természeti, társadalmi, tárgyi világ értékei iránt. A környezet megismerése közben a gyermekek felfedezik, megszeretik Isten csodálatos teremtésének szépségeit. Megismerik a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, a keresztyén értékekkel egyező néphagyományok és szokások, a családi-, a tárgyi kultúra értékeit, megtanulják ezek szeretetét, védelmét is.

A néphagyomány tartalma az egye tevékenységformákban

Vers, mese, dramatikus játék: Népmesék, mondókák, közmondások, rigmusok, időjóslások, névcsúfolók, találós kérdések

Ének, énekes játékok, zenehallgatás:

Mondókák, énekes gyermekjátékok, népdalok, hangszeres népzene

Rajz, mintázás, kézimunka:

- Tárgykészítő népi játékok, szövések, gyöngy-fűzés, agyagozás, korongozás, kosárfonás, mézeskalácssütés, nemezelés

A külső világ tevékeny megismerése:

- Találós kérdések, népi jóslások, jeles napok, népszokások

Mozgás, mozgásos játékok:

- Ügyességi és sport játékok

A gyermekek minél több tapasztalatot szerezzenek (mozgásos, érzékszervi) az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetből életkoruknak megfelelő szinten. Biztonsággal igazodjanak el környezetükben érezve azt a felelősséget, hogy a természet és a környezet megóvásában nekik is fontos feladatuk van.

A tapasztalatszerzés a valódi környezetükben történik: a csoportszobában, a szabad természetben. A növények, állatok életének megismerésekor ismereteket szerezhetnek:

- melyik fajnak milyen segítséget kell nyújtani a fennmaradáshoz
- az őszi erdő varázsáról, termésekről, szüretelhető gyümölcsökről,
- esőről, időjárásról
- a ragyogó színekben pompázó virágoskertekről,
- az óvoda udvarán előforduló állatokról,
- házi-és állatkerti állatokról.

Megemlékezünk. Az Állatok napjáról (október 4.), a Víz világnapjáról (március 22.), a Föld napjáról (április 22.), a Madarak és Fák napjáról (május 10.).

Megtanítjuk őket szépnek látni, értékelni és megbecsülni a természetet. Ezáltal alakul viselkedés kultúrájuk és a természethez való viszonyuk. A természetvédelem, a környezetvédelem hitünkből fakadó feladatunk.

Globálisan gondolkodni- lokálisan cselekedni alapelv érvényesülését és szokássá válását kisgyermekkorban kell elkezdeni.

Társadalmi környezet megismertetése

A gyermekhez legközelebb álló közösség a család. Isten szeretete abban is megmutatkozik, hogy nem kell egyedül élnünk, mert szülőket adott nekünk, akik gondoskodnak rólunk, szeretettel vesznek körül.

A gyermeknek segítünk abban, hogy a családi környezet zárt világából kikerülve, az óvodába, új környezetükbe beilleszkedhessenek.

Fontos tehát:

- Hogy megismerjék, kötődjenek, biztonságban mozogjanak az őket körülvevő társadalmi környezetben,
- A családról egészséges kép alakuljon ki bennük, tudatosodjon a családtagok egymáshoz fűződő viszonya, a gyermekek tiszteletadása szüleik felé,
- Ismerjék meg óvodájukat (különböző helységeket és azok rendeltetését),
- Tudják csoporttársaik nevét, jelét, az óvodában dolgozó felnőttek nevét,
- Aktívan alakítsák környezetüket, érezve, hogy annak szépítése esztétikai hatással bír,
- Alakuljon ki bennük az érték féltése, megóvása,
- Ismerjék a viselkedés szabályait, a közösségi élet szabályait,
- Tudják a hét napjait, ismerjék a napszakokat és az évszakokat,
- Ismerjék a közlekedési alapszabályokat, a gyakorlatban alkalmazzák azt,
- Találkozzanak saját fejlődésük jellemzőivel (növekedés, érés, stb.)
- Ismerjék az őket körülvevő környezeti világot és a szolgáltatásokat.

A külső világ tevékeny megismerése és a matematika

A gyermek a környezet megismerése során gyakran találkozik matematikai jelenségekkel. A változások észlelése, tovább gondolása és befolyásolása elképzelhetetlen matematikai alapismeretek nélkül. Az óvodapedagógus feladata, hogy kihasználjon minden spontán lehetőséget a gyermek fejlesztésére:

- megfigyeltetésre, csoportosításra, halmazképzésre
- számlálásra, mennyiségi összefüggésekre,
- irányok megkülönböztetésére, névutók használására,
- hasonlításra, viszonyításra, logikus gondolkodásra,
- térbeli formák érzékeltetésére.

Az óvodapedagógus irányításával szerzett ismeretek formáját minden esetben a gyermek érettsége és az adott téma határozza meg.

Az óvodapedagógus feladatai.

- tanítsa meg a gyermekeket rácsodálkozni a teremtett világ szépségeire,
- minél több alkalmat biztosítson az élményszerű megtapasztalásra,
- láttassa meg a gyerekekkel, hogy amit Isten teremtett, az jó és szép,
- ébressze fel a gyerekekben a feladattudatot,
- biztosítson időt, alkalmat, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre,
- biztosítsa a tartós, változatos, biztonságos tárgyakat, melyeket önállóan használhatnak,
- a nyugalom érdekében fokozatosan segítse az óvatosságot igénylő cselekvések és tárgyak helyének szokásszintű, önálló megválasztását,
- segítse elő a képességfejlesztést: a verbális kifejezőképesség fejlesztését és a problémamegoldó gondolkodást,
- figyeljen a matematikai vonatkozásokra,
- érzékszervek cselekvéssel, való bekapcsolásával, irányított ismeretszerzést, megtapasztalást nyújtson, mely végig kíséri óvodás éveit, és pozitív hangsúlyt eredményez,
- segítse elő a gyermek önálló vélemény alkotását, döntési képességeinek fejlődését, a környezet alakításában.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- a gyermekek tudják pontosan a lakcímüket, testvéreik nevét, szüleik nevét, foglalkozását, munkahelyét és óvodájuk nevét,
- ismerjék az évszakokat és annak jellegzetességeit, tudják, hogy a növények fejlődése és az időjárás között összefüggés van,
- önállóan gyakorolják a növénygondozás legegyszerűbb műveleteit,
- meg tudják nevezni a napokat, felismerik a napszakokat,
- az általuk ismert állatokat csoportosítják aszerint, hogy hol élnek, összehasonlítanak, ismerik a hasznukat,
- ismerik a közlekedési eszközöket, gyakorlottak elemi közlekedési szabályok betartásában,
- megnevezik saját testrészeiket, érzékszerveiket,
- ismerik a színeket,
- ismerik a környezetükben működő intézmények rendeltetését,
- részt vesznek elemi természetvédelmi tevékenységekben,
- környezetükben lévő matematikai összefüggéseket felismernek, matematikai fogalmaik alapszinten a számosság tekintetében kialakultak (10-es számkörben számlálnak, összehasonlítanak mennyiség, nagyság, forma, szín szerint),
- megkülönböztetnek irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat.

Mese, vers, dramatikus játék – anyanyelvi nevelés

Az érzelmek fejlesztésének és átélhetőségének, asz erkölcsi-, szociális-, személyiségfejlődésnek egyik alapvető eszköze a gyermekirodalom. Az óvodáskorú gyermekek fogékonyak az esztétikumra, ezt a vershez és a meséhez való viszonyuk is mutatja. A szeretet, a jóság, a gyűlölet, a nagyravágyás, szerénység, összefogás, részvét elvont fogalmait az emberi érzések tükrében, konkrét belső képi formában ismerik meg a gyerekek. A tárgyi világot is megelevenítő, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világkép, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszti a gyermekeket a pszichikus realitásra.

E tevékenység mindennap megjelenik az óvodában. Az óvodapedagógus közvetett módon, zenei szignállal mesepárnák előkészítésével, gyertyagyújtással csalogatja a gyermekeket a mesesarokba. Amikor minden gyermek megérkezik, akkor kezdi el a mesét gyertyafénynél. Egy héten keresztül ugyanazt a mesét hallják a gyermekek, hogy a rákövetkező héten

eljátszhassák, megjeleníthessék a különböző mesealakokat. A tevékenység befejezését jelzi a gyertya elfújása vagy az óvodapedagógus éneke, ami stílusosan kapcsolódik a meséhez.

Az irodalmi nevelést megalapozó nevelés, a mesélés és mondókázás sokféle tevékenységhez spontán kapcsolódik, így automatikusan a mindennapok szerves részét képezik.

A gyermekek fejlődése szempontjából több funkciót is betölt:

a gyermek átéli a mesehallgatás intimitását,

- a belső képalkotás feszültségét és feszültségoldó hatását,
- a mesealkotás és mesemondás örömszerző élményét,
- a nyelv játékából, sokszínűségéből fakadó ritmust és hangzás élményét.

A népmesék, népköltészeti alkotások, magyar költők versei, elbeszélései által megismertetjük a népi kultúra kincseit. A ritmikus és humoros versek, népi mondókák, közmondások, nyelvtörők az anyanyelvi nevelés legfontosabb eszközei.

Fontos, hogy az életkori sajátosságokat figyelembe véve a beszédértésük, kifejezőkészségük (szókincs), kommunikációs készségük gazdagodjon. Célunk, hogy a gyermekek értsék a beszédet és szeressenek beszélni.

Az anyanyelv használata az óvodai élet minden mozzanatában jelen van, része a nevelés teljes folyamatának. A beszéd a gyermek környezetével való érintkezésnek, önkifejezésnek, gondolkodásnak legfőbb eszköze. A beszéd által erősödik a gyermek biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei.

Az irodalommal kapcsolatos gyermeki tevékenység lehet:

- Irodalmat befogadó
- Irodalmat mondó
- Irodalmat önállóan alkotó.

Az irodalmi nevelés szerves része a bábozás és a dramatikus játék.

Ezekkel, a játékokkal segítjük elő a tér- időérzék, verbális emlékezet, beszédszervek fejlesztését, az összefüggő szövegmondást pl. mesefolytatást, saját mese kitalálását. Célunk, hogy újabb tapasztalatokra tegyen szert mesék, történetek eljátszásával, színházi élmények nyújtásával, dramatikus népszokások megismertetésével.

Az óvodapedagógus feladatai:

- fejlessze anyanyelvi kultúráját,
- beszéde legyen követésre méltó, kifogástalan,
- törekedjen szemléletességre,
- kérdéseivel gondolkodásra ösztönözzön,
- az anyag kiválasztásánál vegye figyelembe csoportja összetételét,
- folyamatosan bővítse az irodalmi anyagot, amelyek az évszakokhoz, ünnepekhez, az adódó témákhoz kapcsolódnak. (versek, mondókák)
- végezzen gyűjtőmunkát népi mondókákból, elbeszélésekből, melyet folyamatosan bővítsen,
- alakítson ki szokásokat a mese kezdeményezésére,
- fektessen hangsúlyt, a meseélmény feldolgozását, (bábjáték, dramatizálás),
- segítse a fejlődést (anyanyelvi játékok, helyes beszédlégzés).

Mese, vers, dramatikus játék kapcsolata a matematikával

- Számlálás (3 kívánság, 7 fejű sárkány)
- Kisebb- nagyobb, középső fogalmának ismerete (legkisebb fiú)
- Névutók alkalmazása (elbújt a fa mögé)
- Párosítás (dramatikus játékoknál)
- Ok-okozati összefüggések megértését segítő kommunikációs játékok.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- szívesen ismétlik a verseket, rigmusokat,
- képesek végighallgatni türelmesen a mesét, várják a mesehallgatást,
- igényük van a hallott mű újrahallgatására,
- képesek magukat önállóan, összefüggően kifejezni,
- tudnak mesét, történetet kitalálni, elkezdett történetet befejezni, azt mozgással megjeleníteni, dramatizálni, bábozni, az előadáshoz kreatív módon eszközt készíteni,
- az élmények hatására kialakul a népköltészeti kötődés,
- meg tudják különböztetni a bibliai történeteket a meséktől,
- kialakul a beszédfegyelmük, érdeklődnek a betűk iránt,
- vigyáznak a mesekönyvekre.

Vizuális nevelés –rajz, mintázás, kézimunka

A gyermekeket körülvevő esztétikai környezeten túl a vizuális nevelés magában foglalja az építés, képalakítás, plasztikai munkák és ezen technikák tanulási folyamatát. A programunk jellege megköveteli, hogy ezeket, a tevékenységeket az óvónő a nap folyamán bármikor felkínálja a gyerekeknek.

Célunk a kisgyermekekben rejlő szépség, tenni akarás, az alkotás vágyának felébresztése, spontán alkotás örömének megélése vagy újraélésének elősegítése, valamint az esztétikai élmény befogadó készségének kialakítása a gyermekekben.

Az óvodapedagógus feladatai:

- ébresszen a gyermekekben kedvet az ábrázoláshoz, éljen át velük élményeket,
- ismerje jól azt a technikát, amelyet felkínál,
- teremtsen nyugodt és elegendő időt egy-egy tevékenységhez,
- a gyermekek munkáiban technikai segítséget adjon,
- pontosítsa a szokásokat, szabályokat, de ne szűkítse le a gyermekek lehetőségeit,
- tartsa tiszteletben a gyermekek alkotásait, gyűjtésükről gondoskodjon,
- ismerje a gyermekrajz fejlődésének fokozatait,
- a szabad alkotás örömén kívül esztétikai érzékeiket fejlessze,
- vonja be a gyermekeket a terem rendezésébe, esztétikus megoldásokat keressen,
- ismertesse meg a gyermekeket műalkotásokkal,
- a környezet esztétikumára hívja fel a figyelmet,
- az ábrázolás előzze meg élménynyújtás, Isten csodálatos alkotásai, a teremtett világ, természeti szépségekre való rácsodálkozás,
- mindig nagymozgásból indítson, és fokozatosan juttassa el a gyermeket a finommotorikus mozgásig,
- a gyermek aktuális érzelmi állapotának megjelenítését segítse elő változatos színkompozíciók felkínálásával
- alakítson ki vizuális sarkot,
- segítse a gyermek kíváncsiságából fakadó önálló tevékenységet.

A gyermek tevékenységei:

- a különböző tevékenységek során tapasztalatokat szerez saját magáról és a külvilágról,
- megismerkedik sokféle anyaggal, színnel, formával,
- saját testéhez viszonyítva alakul ki téri tájékozódása, bemozogja a teret, irányokat, viszonyításokat ismer meg,
- állandó tevékenykedése folytán rendez, átrendez bizonyos szempontok szerint vagy csak spontán,
- érzelmeit megjeleníti és újraalkotja, belső képe gazdagodik,
- mindent felhasznál, amiből alkotni tud, eljátssza az alkotás folyamatát,
- épít: változatos eszközöket használ, homokból, hóból formál, kiegészítőket használ,
- természetben található eszközökből kirak alakzatokat, képi formákat hoz létre,
- dobozokból, székekből, építőkockákból, textilből kuckókat kerít, tornyokat épít, zárt-nyitott tereket hoz létre,
- sorakoztat, ráépít, teret rendez, belátja a teret,
- maketteket készít (utca, házak, óvoda),
- képet alakít: nyomot hagy a hóban, homokban, valamilyen porló anyagban,
- firkál, rajzol, fest papírra, aszfaltra, ablakra, ehhez ceruzát, zsírkrétát, filctollat, festéket stb. használ,
- képet hoz létre tépéssel, vágással, gyűréssel, hajtogatással,
- lenyomatot készít levéllel, termésekkel, ujjal, krumpli nyomdával, fonallal stb.,
- plasztikai munkát hoz létre: anyagból, gyurmából, só-lisztből, természetben található anyagokból vagy sütés folyamán,
- formáz, hajtogat, sző, hímez,
- barkácsolással bábokat készít, fűzéssel karkötőt, nyakláncot készít,
- egyéb technikákkal hoz létre alkotásokat: gombot varr, kötöz, ragaszt, tép, fon,
- festéket csepegtet, fúj, folyat, fogkefével fröcsköl, karcol,.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- felfedezik a téri viszonyokat, téri kiterjedéseket,
- megnevezik a térben elhelyezett alakzatokat, formákat különböztetnek meg,
- felismerik az anyagok használhatóságát, formázzák, díszítik,
- kreatív módon újra alkotják, vagy megalkotják elképzeléseiket, élményeiket,

- felismerhető és aprólékos módón formáznak,
- mozgásokat utánoznak, plasztikai, illetve képi formában, megjelenítik az egyszerű mozgásokat,
- színeket jól ismerik, hangsúlyt adnak kedvenc színüknek,
- véleményt alkotnak társaik, illetve saját alkotásaikról,
- technikákat önállóan jó szinten alkalmazzák,
- képi kifejezéseikben emlékezetükre hagyatkoznak,
- környezetük szépítésében részt vesznek, véleményt alkotnak,
- munkáikat képesek előre megtervezni,
- műalkotásokról véleményt mondanak, igényessé válnak a szép, esztétikus befogadására,
- eszközöket készségszinten használják (finommotorika).

Zenei nevelés

A zenei nevelést óvodás korban kell elkezdeni, mert a korai években a legfogékonyabbak a zenei hallás megalapozására.

A zene elsősorban érzelmi töltésével hat a gyermekekre. A gyermeket első esztendeiben olyan hatások érhetik a zene területén, amelyek későbbi életében meghatározzák a zenéhez való viszonyát.

Célunk a zene megszerettetése, nemzeti, egyházi, népi kultúránk megőrzése, a zenei anyanyelv megalapozása valamint igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások megismertetése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- biztosítsa értékes zenével, játékosan a gyermek zenei élményhez jutását,
- segítse elő és formálja a gyermek zenei ízlésének és mozgáskultúrájának alakulását,
- gyűjtsön népi énekes játékokat,
- ösztönözze a gyerekek alkotókedvének kialakulását,
- adjon teret a szabad improvizációnak,
- gondoskodjék arról, hogy a zene mindig örömforrás legyen a gyermek számára,
- törekedjen mindig a tiszta éneklésre,
- használja ki a nap bármely szakában a zene feszültségoldó hatását,
- segítse elő a zenei készségek, képességek fejlődését,
- állítsa össze a tanulandó énekek hanganyag készletét, figyelve a játék és mozgásos anyagra is,
- vegye figyelembe a csoportja életkorát, összetételét, fejlettségi szintjét, ez alapján tervezze meg csoportjában a

Ritmusfejlesztést:

- egyenletes lüktetés érzékeltetését,
- ritmus érzékeltetését, a kettő összekapcsolását;

Hallásfejlesztést:

- zenei hang megkülönböztetését a zörejtől,
- relációk bemutatását, éneklését, gyakorlását;

Zenei mozgásfejlesztést:

- járás (egyéni, csoport), köralakítást,
- páros mozgás összhangot, egyszerű tánclépéseket.

A különböző tevékenységi formákhoz szorosan kapcsolhatunk egy-egy éneket, és csoportszokások szintjére emelhetjük a dalokat.

Énekelni mindig lehet, amikor arra belső indíttatást érez az óvónő, fontos azonban, hogy keresztyén énekeink tanítását ne keverjük össze a népi gyermekdalokkal, a kötött énekfoglalkozásokkal, hanem arra külön alkalmat teremtsünk.

Az ének- zene és a matematika összefüggése:

Énekes játékok során találkoznak a gyerekek:

- térformákkal (nyitott-zárt alakzatok, csigavonal, köralakítás)
- tőszámnevekkel, sorszámnevekkel (mondókák, kiszámolók)
- párosítással, párba rendezéssel (párválasztó játékok)
- halmazalkotással (pl. népi játékok)
- változások felismerésével (mennyiségek illetve hangok, zörejek felismerése)
- névutók használatával
- térbeli tájékozódással (magas-mélyjelzések)
- darabszám változással (fogyó-gyarapodó játékok)
- becsléssel.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- szeretnek énekelni, szívesen kapcsolódnak be a közös éneklésbe és örömmel vesznek részt az ének foglalkozáson,
- vannak kedvenc mondókáik, megtanult énekeik,
- koruknak megfelelő egyházi énekeket ismerik,
- természetes módon jelenik meg az éneklés mindennapjaikban (születésnapok köszöntésekor, játékban, kiránduláson stb.),
- énekkel is imádkoznak,
- ritmusérzékük, hallásuk, éneklési képességük stb. fejlődik,
- képesek megadott kezdőhangot átvenni,
- szívesen hallgatják az óvónő énekét, zenehallgatásra szánt műveket,
- egyszerű ritmushangszereket ismernek, és azokat tudják használni,
- felismerik a hangszerek hangját (furulya, xilofon stb.),
- egyszerűbb táncos mozgást tudnak végezni.

Mozgásfejlesztés

Az egészséges kisgyermekek szinte szüntelenül mozgásban vannak. Életkoruk, egyéni fejlettségük szerint valamennyien természetes mozgásokat végeznek. Ennek belső indítéka biológiailag megalapozott szükséglet, ami aktivitásra, folytonos mozgásra, tevékenységre

készteti a gyermeket, s a szükséglet levezetése során lép fel funkcióöröm, ami motiválja az ismétlődést, tehát serkentőleg hat vissza a mozgáskésztetésre.

Az óvodás gyermekek számára a mozgásos játékok az örömélmény forrásai, s minden időben és helyen keresik rá az alkalmat. Egyénileg vagy kiscsoportban gazdag fantáziavilágu folytán, sokféle módon változatossá teszik az átélt játékokat, játékos gyakorlatokat.

A gyermekek mozgását két nagy csoportba kell besorolnunk:

- **Szabad, spontán mozgás,**
- **Szervezett mozgások (mozgásfejlesztő játékok, testnevelés foglalkozások)**

A szabad, spontán mozgás alkalmával lehetőséget kell biztosítanunk a mondókák, énekek ritmusára történő testgyakorlatok végzésére, körjátékok, dalos népi játékok játszására, melyek fejlesztik a gyermekek figyelmét, s formálják zenei ízlésüket is.

Az udvaron elhelyezett fából készült mászókák az egyensúlyérzék fejlesztésére kiválóan alkalmasak. A csüngők, illetve a kifeszített kötelek melyeken függhetnek, fel-le mászhatnak a gyerekek, többek között a vállöv erősítését szolgálják.

Az aszfaltos területet kihasználjuk a biciklizésre, rollerezésre, motorozásra, mely fejleszti az ügyességet, egyensúlyérzéket, szem,- kéz,- láb koordinációt és a társakra való odafigyelés képességét.

A testnevelés foglalkozások feladata az egészség megszilárdítása, a jártasságok, elért mozgáskészség megszilárdítása, a gyermekek mozgásigényének kielégítése és a rendszeres testgyakorlás szokásának kialakítása.

Mindezt az időjárás függvényében a csoportszobában vagy a szabadban valósítjuk meg.

Lehetőséget kell adni a gyermekeknek az állóképesség fejlesztésére. Ezt a futások, a kúszó-mászó gyakorlatok, szökdelések segítségével oldhatjuk meg.

A mozgásos népi játékok, beiktatása jól kiegészíti a tanult mozgásformák készségszintű fejlesztését (szembekötősdi, labdajátékok, bújócska, célba dobás kavicsokkal, ugróiskola, kötélhúzás).

A testnevelés foglalkozások és a sport nemcsak a testi fejlődés, az erőnlét és a mozgásos teljesítmények továbbfejlesztésének az eszközei, hanem célszerű és tudatos pedagógiai

munkával a sokoldalú személyiségformálás és az egészséges életmód megalapozásának eszköze is.

A testnevelés foglalkozásokon jelenjenek meg a játékok (szerep, szabály, gimnasztika, szabadgyakorlatok, kézi szergyakorlatok, járás, futás, ugrás, csúszás, mászás, dobások, támasz, függés és egyensúlyozó gyakorlatok.

A gyermekek egyéni tempójuknak megfelelően gyakorolják a megfelelő mozgásokat.

Az óvodapedagógus feladatai:

- használja ki a gyermekek életkorából adódó mozgáskedvét, mozgásszeretetét és biztosítsa a spontán mozgáslehetőségeket,
- rendszeres mozgással segítse elő erőnlétét, fizikai állóképességének növekedését,
- vegye figyelembe a gyerekek egyéni szükségleteit és képességeit,
- a fejlesztésre szánt anyagot játékos formában építse be a fejlesztő foglalkozásokba és a szabad tevékenységekbe,
- motiválja a gyermekeket a feladatok bemutatásával, személyes hozzáállásával,
- használja ki az udvar adta lehetőségeket,
- építsen a gyermekek kitartására, bátorságára, a differenciált feladatvégzésnél,
- a testnevelési foglalkozás megtervezésénél, korcsoportjánál vegye figyelembe:
    - minden izomcsoport részesüljön erősítő, nyújtó hatásban,
    - váltogassák egymást a könnyebb és a nehezebb gyakorlatok,
    - ne maradjon el a megfelelő bemelegítés,
    - biztosítsa a játékosságot a mozgástevékenység során,
    - a gyakorlatok ismétlésével segítse elő a motoros képességek fejlesztését.

Mozgás és a matematika összefüggése

A mozgásos játékok és a testnevelés foglalkozások alkalmával elkerülhetetlen a számlálás. Sorversenyek alkalmával:

- számlálunk,
- mennyiséget hasonlítunk (több-kevesebb-ugyanannyi, kisebb-nagyobb, hosszabb-rövidebb, alacsonyabb- magasabb)
- meghatározunk irányokat (jobb-bal, előre-hátra, elé-mögé, alatta-felette).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- testi fejlődésükkel arányosan nő teherbíró képességük,
- mozgásuk összerendezett,
- a gyakorlatok végzésében kitartóak,
- kialakul szabálytudatuk,
- egészséges versenyszellem alakul ki bennük,
- téri tájékozódó képességük, testsémájuk kialakul,
- képesek mozgásukat különböző helyzetekben irányítani,
- önfegyelmük, kudarctűrő képességük megerősödik,
- kialakul a társakkal való kooperáció képessége.

Német nemzetiségi nyelv és hagyományok ápolása

Előzmények:

A Békési Kisebbségi Önkormányzat megalakulása után kezdeményezte német nemzetiségi csoport indítását.

A szülői igény felmerülése és a személyi feltételek biztosítása után úgy döntöttünk, hogy 2005. szeptember. 1-től a Jantyik utcai tagóvodában beindítjuk a német nemzetiségi csoportot.

Békés Város Képviselő testülete a békés Városi Óvoda alapító okiratának kiadásáról szóló 250/2003. (XI. 7.) sz. határozatát módosította „Két tannyelvű német nemzetiségi óvodai nevelés-oktatás" feladattal kibővítve 2005. április 28-i ülésén.

Ennek megfelelően módosítjuk, kiegészítjük Helyi Nevelési Programunkat német nemzetiségi óvodai neveléssel. Kiegészítő programunk elkészítésében a 32/1997. (XI. 5) MKM rendelet által szabályozott nemzetiségi kisebbségi óvodai nevelésének irányelveit vettük alapul, mely meghatározza a nemzetiségi kisebbségi nevelést biztosító óvodánkban folyó sajátos pedagógiai munka alapelveit.

Cél:

Az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a német nemzetiségi nyelvvel és kultúrával való ismerkedés, a kisebbség hagyományainak átörökítése.

Feladat:

Segítjük a nyelvhez fűződő pozitív érzelmi viszonyt, a német identitástudat kialakítását.

A nyelvet, ismerő szülőket, nagyszülőket, nagyszülőket bátorítjuk a német nyelv használatára, biztatjuk őket a munkánk ez irányú segítésére.

A napirend bármely szakában kötetlen nyelvi szituációkat teremtünk. Megismerjük és ápoljuk a kisebbségi életmódhoz kötődő szokásokat. Ápoljuk kapcsolatainkat a helyi német kisebbségi önkormányzattal.

A református általános iskola nemzetiségi és német nyelvet oktató pedagógusaival és más német nemzetiségű óvodáival is fenntartjuk a kapcsolatot.

Tevékenységi keretek:

1.) A mindennapos kommunikáció nyelvi szituációi: köszönés, bemutatkozás, kérések, kérdések megértése, egyszerű válaszok a német nyelv sajátos hangzóinak utánzáson alapuló helyes kiejtésével.
2.) Mozgásos játékok és didaktikai játékok alkalmazása német utasításokkal.
3.) A környezet megismerése közben német szókincsünk bővítése: család, testrészek, állatok, játékszerek, közlekedés, étkezés, öltözködés, évszakok, tárgyak, színek, számlálás, cselekvést jelentő szavakkal.
4.) Versek, mondókák, kiszámolók mondogatása, ismert mesék meghallgatása német nyelven, dramatizálással, bábozással bátorítva a gyerekeket a nyelv használatára.
5.) Énekes játékok, nemzetiségi zene megismerése.

Tartalmi megvalósítás:

Figyelembe vesszük a különböző korú, fejlettségű és érdeklődésű gyermekek egyéni képességeit. Mivel tapasztalataink szerint gyér német nyelvi háttér, kiscsoportban a magyar nyelvű kommunikációt helyezzük előtérbe.

3-4 évesek

A nagyokat megfigyelve vegyenek részt a hagyományápolásban, ébredjen fel a kíváncsiságuk.

4-5 éves kor:

Csoportban ismerjék fel a jellemző hangzás alapján a német nyelvet, utánozzák a helyes kiejtést. Passzív szókincs segítségével értsenek meg rövid mondatokat, bátran alkalmazzák aktív szókincsüket.

5-6-7 éves kor:

Nagycsoportban értsék meg, hogy a nemzet és ország nem ugyanazt jelenti, egy nemzet élhet más országban. Örömmel fogadják a nemzetiségi hagyományok megismerését, ápolását. Bővüljön aktív szókincsük. Egyes kifejezéseket, szavakat ismerjenek fel, esetleg alkalmazzanak eltérő szituációkban. Bátran készüljenek az iskolai nyelvtanulásra.

Jeles napok, ünnepek:

- Egymás születésnapjának megünneplése
- Márton nap
- Mikulás
- Advent
- Húsvét

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végén

- Aktívan használnak néhány, a mindennapok során használt kifejezést, rövid mondatokat.
- Passzív szókincsük segítségével megértik az óvónő néhány kérését, utasítását, kérdését.
- Megismerik a helyi német kultúra és hagyományok értékeit.
- Kialakul bennük olyan pozitív viszonyulás a német nyelvhez, amely kedvet ébreszt az iskolai nyelvtanuláshoz.

Az óvodai élet megszervezése

Szervezeti keret- napirend, hetirend

Csoportjaink általánosan megjelenő napirendje (a korosztályok egyedi eltérését figyelmen kívül hagyva).

Folyamatos napirend

Időtartam	**Tevékenységek**

6.30-7.30	Gyülekezés, játék összevont csoportban
7.30-8.00 **8.00-10.30**	Személyes percek Szabad játék <u>Játékba integrált tanulás:</u> • egyéni és mikro csoportos tevékenységek • bibliai történetek <u>Részképességek fejlesztése</u> • Mozgás, mozgásos játékok • Ének-zenei készségek fejlesztése • Rajz, mintázás, kézimunka Testápolási teendők <u>Tízórai</u> • Vers, mese, dramatikus játékok
10.30-12.00	<u>Játék a szabadban</u> • Környezet tevékeny megismertetése (csoportos tapasztalatszerzések, séták) Énekes játék az udvaron
12.00-13.00	Testápolási teendők Ebéd
13.00-15.00	Pihenés, alvás mesével, altatódallal
15.00-15.30	Testápolási teendők Uzsonna

15.30-17.30	Szabad játék, szabadon választott tevékenységek Zenés-mozgásos percek Egyéni fejlesztések Folyamatos hazaengedés

A heti rend kialakításának elvei:

- A tevékenység szervezésének formája témától függően változhat.

A heti rendet befolyásoló tényező:

- A bibliai történetek megismertetése,
- A fejlesztő és logopédiai foglalkozások,
- Az ünnepek és a városi rendezvények

Az óvoda ünnepei

Az ünnep jelentősége:

A keresztyén óvodákban az ünnepek az öröm, a hálaadás alkalmai gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt.

Óvodánk törekszik arra, hogy a családok a vasárnapot szenteljék meg, és Isten dicsőségére használják.

Miért ünnepelünk?

Részben, mert a református egyházban kialakult szép rendet megőrizni és továbbadni kötelességünk, valamint azért, mert történelmünk kiemelkedő eseményeinek átörökítése gyermekeink számára jövőnk záloga. Harmadik okunk pedig az, hogy óvodánk jellemző arculatának kialakításához nagymértékben hozzájárul az ünnepek sajátos kialakításának gyakorlása.

Hagyomány teremtésünk célja, hogy az óvodánkat választó családok közelebb kerülhessenek a református egyházhoz, az óvoda minden dolgozójához és nem utolsó sorban egymáshoz.

A hagyományok ápolásának közösségteremtő ereje van. Ahhoz, hogy céljainkat elérhessük, egységes szemléletre kell eljutnunk ünnepeinket tekintve is.

„Mindenek ékesen és jó renddel legyenek.” (I. Kor 14, 40)

Ezért felelősöket választunk, akik az ünnep előkészítését megszervezik.

Ünnepeink

- Karácsonyi ünnepkör
- Farsangi ünnepkör
- Húsvéti ünnepkör
- Pünkösdi ünnepkör

Ünnepeink egy részét megemlékezés formájában visszük közel a gyermekekhez és a hittan foglalkozások keretében, beszélgetünk az ünnepekhez kapcsolódó eseményekről.

Ide tartozik:

- Október 31. Reformáció ünnepe
- Március 15. 1848-49-es Szabadságharc
- Virágvasárnap Jézus Krisztus bevonulása Jeruzsálembe
- Pünkösd Szent Lélek kitöltetése
- Mikulás

A gyermekek megismerik Miklós püspök történetét. A Mikulásnap megünneplése hagyomány óvodánkban. Az óvónők által készített ajándékot ekkor kapják meg a gyerekek. Bábszínházi vagy egyéb előadással, illetve Mikulás látogatásának megszervezésével kedveskedünk óvodásainknak.

- Advent (Jézus születését megelőző négy hét)

Óvodánk nagy hangsúlyt fektet az adventre. Célunk, hogy a gyermekek ismerjék, meg és úgy éljék át a biblikus adventet, mint Jézus Krisztus születésének várását.

A december hónap a készülődés jegyében telik, melynek keretében

Adventi kézművesnapot szervezünk, melyre a szülőket is meghívjuk (koszorú, képeslap, ajándéktasak, mécses, kísérő kártya stb.) készítünk.

Adventi naptárt vagy házikót készítünk, melynek segítségével közösen figyelemmel kísérjük az ünnep közeledtét.

- Karácsony (Jézus Krisztus megszületésének, Isten testet öltésének ünnepe)

Óvodánkban mi felnőttek karácsonyi hangversennyel vagy betlehemes játékkal kedveskedünk a gyerekeknek. Ezzel példát mutatunk, hogy adni legalább olyan öröm, mint kapni.

- Farsang

Február első felében tartjuk, melynek lényege, hogy egy téma köré szervezzük a beöltözést, rendhagyó napot élünk át közösen, melyre a szülőket is meghívjuk. Megszervezésénél arra ügyelünk, hogy ne essen bele a böjti időszakba.

- Húsvét (Jézus Krisztus feltámadásának ünnepe)

A nagypéntek megelőzi a húsvét ünnepét, ám mi az örömhírre tesszük a hangsúlyt, Jézus Krisztus feltámadott, így a gyermekekben nem keltünk félelmet és az igazságot sem torzítjuk el. Az ünnepet megelőző időszakban a gyermeki tevékenységek lehetnek pl. ágak rügyeztetése, tojásfestés, sütés, díszítés. A néphagyományokra építve eljátsszuk a locsolkodást.

- Anyák napja

Az életet szüleinktől és Istentől kaptuk, nekik tartozunk hálát adni az édesanyákért. Ezt a jeles eseményt óvodánkban kétféle módon ünnepeljük: - közös műsort adnak a gyermekek az édesanyáknak és a nagymamáknak

- kialakítunk egy vendégsarkot, ahová egyesével invitálják be a gyermekek az anyukájukat és nagymamákat. Itt személyesen csak nekik mondják el a köszöntést, utána vendégül látják őket.

- Évzáró

Évzáró ünnep keretében hálát adunk az eltelt évért. Műsorunkban, az évközben tanult versekből, mesékből, egyházi énekekből, bibliai történetekből adnak elő a gyerekek. Ekkor búcsúztatjuk nagycsoportosainkat is, akiknek tarisznyába rejtett kis ajándékkal, ünnepi asztallal kedveskedünk.

- Gyereknap és Apák napja

Évente változó meglepetéssel készülünk rá. (táncház, ugráló-vár, kirándulás, koncert, akadályverseny, bábszínház stb.).

A hagyományos programjaink az évszakokhoz is kapcsolódnak:

- Ősszel a Madzagfalvi napokon már évek óta részt veszünk az ovi-bulin. Ezt követi az Őszünnep, ami az óvoda keretein belül kerül megrendezésre az ősz kincseit felhasználva. A nagyobb csoportos gyerekek kukoricatörésen illetve dió és szőlő szüreten vesznek részt. Október 4-én az Állatok világnapján ellátogattunk a Diós-tanya kecskefarmjára. Novemberben városi szintű rendezvényünk a Márton-napi lampionos felvonulás, amelyen aktívan részt vesznek a gyerekek, az óvoda dolgozói, a szülők, egyre több meghívott vendég és az érdeklődők.

- A tavasz a Víz világnapjával kezdődik. Ellátogatunk az Élővíz csatornához, a víz fontosságára felhívjuk a gyermekek figyelmét. Húsvét előtt a lányokkal süteményt sütünk, tojást festünk közösen, a fiúk locsolóverssel készülnek, majd a locsolkodást felidézzük, mint néphagyományt. Föld napja alkalmából az óvoda környékén a gyerekekkel közösen összegyűjtjük a szemetet és elvisszük a közeli szelektív hulladékgyűjtőbe. Ezzel alapozzuk meg a környezettudatos nevelésüket. Madarak, fák napján részt veszünk a város többi óvodájával közösen egy játékos délelőttön.

7. 3. Az óvoda szakmai dokumentumai

A pedagógiai, szakmai munkáért az óvoda vezetője felelős.

1. Alapvető szakmai dokumentumunk a pedagógiai programunk.
2. Az óvoda működési terve (éves munkaterv), mely a helyi pedagógiai programunkra épül. Figyelembe véve a tanév aktuális tanügyi-igazgatási és szervezési feladatait.
3. Felvételi és mulasztási napló.
4. Csoportnapló, melynek részei:
    - a csoportok féléves nevelési tervei,
    - tevékenység területek negyedéves terve, mely az aktualitások jegyében rugalmasan változtathatók,
    - nevelési tervek értékelése félévenként,

<u>Csoportnapló ellenőrzésének szempontjai:</u>

- a gyermekek fejlettségi szintjére alapozott célok és feladatok,
- a gyermekek életkori sajátosságához igazodó tevékenységek,
- életkori sajátosságokra épülő készség-képességfejlesztés,

- a tervezési ciklusok határidejének betartása,
- a csoport neveltségi szintje,
- sajátos arculatunk megjelenési módjai mindennapjainkban.

5. Egyéni fejlődési napló, melyet folyamatosan a fejlesztőpedagógus irányításával rögzítünk.

Gyermekvédelem az óvodában

Hitünk szerint a gyermek nevelésfeladatát a családok kapták Istentől. Így a család számunkra olyan, amit óvni és védeni kell. Ebben segítségünkre van a fenntartó egyház, melynek felvállalt feladata, hogy a családok mögött és nevelési intézmények mellett álljon.

A család mögött, hogy támaszt jelentsen annak egészséges működésében, boldog kiteljesedésében, a nevelési intézmény mellett, hogy az együttmunkálkodás lehetőségeit kihasználva segítsen.

A gyermek fejlődését az óvoda csak a szülővel egyetértésben tudja biztosítani. A gyermekek védelmi rendszerében fontos feladatokat látunk el, mint nevelési-oktatási intézmény.

Az óvodánkban folyó gyermekvédelem célja, hogy a gyermekek problémáit minél korábban felismerjük, minél hatékonyabban kezeljük, megelőzzük súlyosabbá válásukat.

- a hátrányos helyzetű gyermekek szüleit segítjük ezzel, hogy a megfelelő szervhez irányítjuk őket,
- a családsegítővel folyamatosan kapcsolatban állunk,
- ruha és játékgyűjtést szervezünk.

Az óvodai nevelés országos alapprogramja megfogalmazza, hogy az Óvoda óvó-védő funkciót is betölt.

Ebből adódó feladataink:

- gyermeki jogok védelme,
- minden gyermek részére biztosítani a fejlődéshez szükséges feltételeket,
- biztosítani a lehetőségeket, hogy szükség esetén leküzdhesse születésénél, családi, vagyoni helyzeténél vagy bármely okból fennálló hátrányait,
- családokkal, szülőkkel tapintatos, személyes viszony kialakítása,

- titoktartási kötelezettségeink betartása,
- közreműködés a gyermekek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában.

A gyermekvédelmi munka koordinátora a vezető óvónő.

Feladata:

- gyermekvédelmi esetek feltérképezése, feladatok meghatározása (esetmegbeszélések),
- gyermekvédelmi szempontból szükséges nyilvántartások vezetése,
- illetékeseknek adatszolgáltatás,
- környezettanulmányok készítése a hatóság felkérésére,
- kapcsolattartás a Gyermekvédelmi Szolgálat-, Családsegítő-, Nevelési Tanácsadó területfelelősével,
- Pedagógiai munka koordinálása a gyermekvédelmi esetekben, valamennyi csoportban.

Integrált nevelés

- Gyermekeink fejlődését figyelemmel kísérve (a fejlesztő pedagógussal együtt működve) szükség esetén a Nevelési Tanácsadóba, majd a Tanulási Képességet Vizsgáló és Rehabilitációs Bizottsághoz irányítjuk a megsegítésre szoruló gyermekeket. A Bizottság szakvéleménye alapján sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése integráltan történik óvodánkban.
- A sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését, az eredményeit, erényeit, sikeres próbálkozásait értékelő, másságát elfogadó környezet segíti.
- Az óvodai nevelés a fogyatékos gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik: a nevelés hatására a sérülés arányában a fogyatékos kisgyermekeknél is ki kell alakulnia az alkalmazkodó képességnek, az akaraterőnek, az önállóságra törekvésnek, az együttműködésnek: ennek érdekében a napirend során mindig annyi segítséget kapjon a gyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.
- A különleges gondozási igényből adódó feladatok végrehajtásánál törekszünk arra, hogy a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzációs lehetőségek.
- Gyógypedagógiai, orvosi, pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az esélyegyenlőségi program általános céljai a halmozottan hátrányos helyzetű és roma gyerekek nevelési szegregációjának csökkentése. Intézményünkben a szegregáció jeleit nem lehet tapasztalni.

Sajnálatos módon folyamatosan emelkedik az érzelmileg és szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek száma.

Az SNI-s gyerekek sikeres neveléséhez elsősorban a haladási ütem lassítását, a differenciált bánásmódot tekintjük kiindulópontnak.

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének feladatai

- Az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez, a gyermekek fejlesztése a számukra megfelelő területeken valósuljon meg.
- A sajátos nevelési igényű gyermekeket és tanulókat a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl.

- Az alkalmazott speciális módszereket a gyermekek és tanulók egyéni szükségletei határozzák meg.
- A sérült kisgyermek harmonikus személyiség fejlődésében az elfogadó környezetkialakítására van szükség.
- Terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékossága határozza meg.

Első számú feladat, hogy az SNI és a HHH vonatkozásában pontos kimutatással rendelkezzünk.

Óvodánk nagy gondot fordít az beilleszkedési nehézségek, a tanulási zavarok kezelésére, valamint a kiemelt képességű gyermekek tehetségének gondozására. A fejlesztés irányát fejlesztőpedagógusból, logopédusból, gyógypedagógusból és mozgásfejlesztő pedagógusból álló csapat határozza meg a csoport óvónőivel együtt. A felzárkóztatás illetve tehetséggondozás egyéni vagy kiscsoportos formában történik.

Az esélyegyenlőségi intézkedések célja, hogy intézményünkben egyszerre javuljon a nevelés-oktatás eredményessége, hatékonysága, ugyanakkor továbbra is mindenki számára biztosított legyen a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés, az óvoda a tudás és képességek folyamatos fejlesztését megalapozó alapkészségeket adjon minden gyermek számára.

Az óvoda kapcsolatai

REFORMÁTUS ÓVODA

FENNTARTÓ GYÜLEKEZET ***CSALÁDOK***

Társintézmények

- Bölcsőde
- Iskolák
- Környező óvodák
- Református iskola

Szakmai szervezetek

- Református Pedagógiai Intézet
- Nevelési Tanácsadó
- Önkormányzat Oktatási és Művelődési Osztálya
- Gyermekjóléti Szolgálat

- Családsegítő Központ

Társ és testvérkapcsolataink

- Öregek Napköziotthona
- Nagyszalontai „Toldi” Napköziotthonos óvoda

Kulturális intézmények

- Kulturális Központ
- Alapfokú Művészeti Iskola
- Püski Sándor Könyvtár
- Múzeum
- Tájház

Egészségügyi intézmények

- Gyermekorvosi rendelő
- Gyermekfogászat
- Védőnői szolgálat

Az óvoda és a család kapcsolata

A gyermeknek elsősorban a szüleitől kell kapni a szeretetet, a megértést és a nevelést, melyre szüksége van. A Biblia mikor nevelésről szól, mindig a családot helyezi előtérbe. A keresztyén pedagógustól ez fokozott alázatot kíván, a gyermekek életében nem mi vagyunk a legfontosabb személy, hanem a szülő.

Feladatunk, a család és az óvoda együttműködésének megszervezése, a családok segítése a gyermek keresztyén lelkiségben való neveléséhez. Ezt nagy türelemmel, megértéssel és szeretettel kell tennünk. A gyermek fejlődéséért kölcsönös a felelősség, az együttműködésnek a célja mindig a gyermek optimális fejlesztése. Figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesítjük az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásai. A kapcsolattartás formáit és módszereit hozzáillesztjük a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában törekszünk a nyitottságra és a kezdeményezésre!

A jobb együttműködés megszervezéséhez ismernünk kell:

- a család értékrendjét, életvitelét, nyitottságát,
- a család szerkezetét, generációk, szülők kapcsolatát,
- a gyermek helyét a testvérkapcsolatban,
- a szülő gyermekismeretét, nevelési kérdésekben való jártasságukat, elképzeléseiket, nevelési problémáikat,
- a család anyagi helyzetét (lakás megoldás, munkanélküliség),
- az óvodai neveléssel szembeni elvárásokat.

Az együttműködés és a kapcsolattartás formái:

Felkészítjük a szülőket az óvodai életre, beszoktatási programunknak megfelelően bejönnek és gyermekeikkel együtt megismerik a csoport alapvető szokásait és szabályrendszerét,

Meghívjuk a szülőket egyházi ünnepségeinken való részvételre, egyházi alkalmakra,

Ismeretterjesztő előadásokat szervezünk a keresztyén gyermeknevelésről (szülői értekezlet),

A családokat meglátogatjuk az otthonaikban,

Fogadóórát tartunk igény szerint, előre egyeztetett időpontban,

Hagyománnyá tettük az óvoda és a szülők közös kirándulását,

A jelentkező családok számára egy hétig nyitva áll az óvodánk a beiratkozás előtt.

Az óvodánkban a szülői képviseletet a Szülői Munkaközösség látja el. Minden csoportban választás útján, jegyzőkönyvbe vesszük az újonnan vagy újra választott képviselőt.

Az óvoda és a gyülekezet kapcsolata

Miért nélkülözhetetlen a gyülekezet és az óvoda kapcsolata?

A gyermek tapasztalatot szerezhet arról, hogy a felnőttek éppen olyan bizalommal, szeretettel és alázattal fordulnak Istenhez, mint ahogyan azt az óvodai közösségben átélte.

Örömmel hallja az óvodában megismert bibliai történeteket, aranymondásokat, ezek megerősítést jelentenek, igazi kinccsé válnak számára.

A gyülekezet tagjai megismerik óvodánk nevelőmunkájának áldásait, s felismerve e szolgálat fontosságát, segítik azt.

Kapcsolattartási formák:

Meghívjuk a gyülekezet lelkipásztorát, presbitériumát és az érdeklődő egyháztagokat az ünnepségeinkre.

V. Szakképzési program

1. A szakképzés jogi háttere

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény, valamint
- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Kormányrendelet,
- az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Kormányrendelet
- a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről szóló 27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet alapján készült.

2. Szakképzési kerettantervek

- **2.132**. SZAKKÉPZÉSI KERETTANTERV a XXIV. KÖZGAZDASÁG ágazathoz tartozó 54 344 01 ***PÉNZÜGYI-SZÁMVITELI ÜGYINTÉZŐ SZAKKÉPESÍTÉSHEZ*** (az 52 345 06 PÁLYÁZATI-TÁMOGATÁSI ASSZISZTENS mellék-szakképesítéssel)
- **2.177**. SZAKKÉPZÉSI KERETTANTERV a XXIV. KÖZGAZDASÁG ágazathoz tartozó 54 344 02 ***VÁLLALKOZÁSI és BÉRÜGYINTÉZŐ SZAKKÉPESÍTÉSHEZ*** (az 52 345 06 PÁLYÁZATI-TÁMOGATÁSI ASSZISZTENS mellék-szakképesítéssel)
- **2.178**. SZAKKÉPZÉSI KERETTANTERV a XXIV. KÖZGAZDASÁG ágazathoz tartozó 54 344 03 ***VÁM-, JÖVEDÉKI- és TERMÉKDÍJ ÜGYINTÉZŐ SZAKKÉPESÍTÉSHEZ*** (az 52 345 06 PÁLYÁZATI-TÁMOGATÁSI ASSZISZTENS mellék-szakképesítéssel)
- **2.152**. SZAKKÉPZÉSI KERETTANTERV a XXXVII, SPORT ágazathoz tartozó 54 3813 02 ***SPORTEDZŐ SZAKKÉPESÍTÉSHEZ*** (az 51 726 01 REGENERÁLÓ BALNEOTERÁPIÁS MASSZŐR mellék-szakképesítéssel)

3. A szakgimnáziumi nevelés-oktatás képzési rendje és szakmai programja

3.1. A szakgimnáziumi - 9-13. évfolyam - nevelés-oktatás pedagógiai/képzési rendszere:

- A szakgimnáziumnak szakmai érettségi végzettséget adó érettségire és ehhez kapcsolódó szakképesítés megszerzésére, szakirányú felsőfokú iskolai továbbtanulásra, szakirányú munkába állásra felkészítő, valamint általános műveltséget megalapozó elméleti és gyakorlati oktatást, képzést kell folytatnia a négy középiskolai évfolyamon.
- A kilencediktől a tizenkettedik évfolyamig az ágazathoz tartozó szakképesítések közös tartalmi elemeit, valamint az érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés tartalmi elemeit magában foglaló szakmai elméleti és gyakorlati oktatás folyik, az egységes kerettanterv szerinti közismereti képzés mellett.
- A szakgimnáziumban a tizenkettedik évfolyamot követően az Országos Képzési Jegyzékben meghatározottak szerint érettségi végzettséghez kötött, a szakmai érettségi vizsga ágazatához tartozó szakképesítés szakmai vizsgájára történő felkészítés folyik.

3. 2. A szakgimnáziumi - 9-13. évfolyam – szakképzés célja:

3.2.1. Vállalkozási és bérügyintéző (54 344 02)

A vállalkozási és bérügyintéző közreműködik a vállalkozások alapításával, működtetésével kapcsolatos adminisztratív feladatok ellátásában. Alkalmas a vállalkozások működésével összefüggő számviteli és pénzügyi feladatok elvégzésében való közreműködésre, részfeladatok önálló elvégzésére. A vállalkozás valamennyi pénzmozgással, illetve a pénzállomány-változással összefüggő nyilvántartásait vezeti, közreműködik az egyes pénzügyi műveletek előkészítésében, lebonyolításában, elszámolásában. Ellátja a bérszámfejtéssel- és társadalombiztosítással kapcsolatos feladatokat. A munkavállalókkal kapcsolatos bér- és társadalombiztosítási ügyeket intézi, a nyilvántartásokat vezeti. Vezeti a biztosítottak társadalombiztosítási lapjait, nyilvántartja a kifizetett ellátásokat, adatokat, igazolásokat küld az illetékes társadalombiztosítási szerveknek.

3.2.2. Pénzügyi-számviteli ügyintéző (54 344 01)

A pénzügyi-számviteli ügyintéző alkalmas a vállalkozások működésével összefüggő számviteli és pénzügyi feladatok elvégzésében való közreműködésre, részfeladatok önálló elvégzésére. A vállalkozás valamennyi pénzmozgással, illetve a pénzállomány-változással összefüggő nyilvántartásait vezeti, közreműködik az egyes pénzügyi műveletek előkészítésében, lebonyolításában, elszámolásában, kezeli az ehhez kapcsolódó iratanyagokat. Működő gazdálkodó szervezeten belül előkészíti és rögzíti az adott munkahely gazdasági eseményeit a helyi számviteli szabályok szerint, a gazdasági eseményeket kontírozza, a főkönyvi és az analitikus nyilvántartásokat vezeti, könyvviteli feladásokat készít.

3.2.3. Vám-, jövedéki- és termékdíj ügyintéző (54 344 03)

A Vám-, jövedéki- és termékdíj ügyintéző alkalmas a gazdálkodó szervezetek működésével összefüggő vám, jövedéki és termékdíj szabályozásban meghatározott feladatok önálló elvégzésére. A gazdálkodó szervezetek valamennyi vám-, jövedéki adó- és termékdíj kötelezettséggel, illetve áru, árukészletek mozgásával összefüggő nyilvántartásait vezeti, közreműködik az árunyilatkozatok, az egyes bevallások adatszolgáltatások elkészítésében, lebonyolításában. Kezeli az ehhez kapcsolódó elektronikus nyilvántartásokat, rendszereket és a keletkezett iratanyagokat. Aktívan közreműködik a hatóság által lefolytatott ellenőrzések lebonyolításánál.

3.2.4. Sportedző (a sportág megjelölésével) (54 813 02)

Célirányosan tervezi, szervezi és irányítja a sportolók, csapatok felkészítését és versenyeztetését. Megtanítja a sportág technikai, taktikai és játékrendszer ismereteit, játék- és versenyszabályait. Képes a választott sportág mozgásformáit szakszerűen bemutatni, elemezni, eredményesen oktatni a sportági mozgástechnikák végrehajtásakor előforduló hibákat felismerni, javítani. Értékeli a sportolók edzéseken és a versenyeken nyújtott teljesítményét, a korszerű pedagógiai és edzéselvek, edzésmódszerek figyelembevételével fejleszti teljesítőképességüket és teljesítőkészségüket. Felméri sportolói állóképességét, technikai tudását, valamint edzéstervet készít, irányítja annak végrehajtását. Edzőmérkőzéseket és versenyeket, illetve edzőtáborokat szervez. Megszervezi és koordinálja

a rábízott sportolók felkészítésében együttműködő szakemberek tevékenységét (sportorvos, pszichológus stb.). Részt vesz a sport és egyéb szabadidős tevékenységet szervező egység/intézmény munkájában.

3.3. Megszerezhető szakképesítések a 12*. és 13**. évfolyam végén

Vállalkozási és bérügyintéző	
a 12. évf. végén	***a 13. évf. végén***
52 345 06 Pályázati-támogatási asszisztens	54 344 02 OKJ szakképesítés
Pénzügyi-számviteli ügyintéző	
a 12. évf. végén	***a 13. évf. végén***
52 345 06 Pályázati-támogatási asszisztens	54 344 01 OKJ szakképesítés
Vám-, jövedéki- és termékdíj ügyintéző	
a 12. évf. végén	***a 13. évf. végén***
52 345 06 Pályázati-támogatási asszisztens	54 344 03 OKJ szakképesítés
Sportedző (a sportág megjelölésével)	
a 12. évf. végén	***a 13. évf. végén***
51 726 01 Regeneráló balneoterápiás masszőr	54 813 02 OKJ szakképesítés

** A 150/ 2012. (VII.6.) Kormányrendelet, valamint a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény (a továbbiakban: Sztv.) 2. § 40. pontja szerinti, érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítések*

*** Érettségi végzettséghez kötött ágazati szakképesítés*

4. Alkalmazott kerettantervi szerkezet

- **A szakképzés Helyi tanterve** a 22/2016. (VIII. 25.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet 9. melléklete – Kerettanterv a szakgimnáziumok 9-12. évfolyama – és a29/2016.(VIII.26.) NGM rendelet valamint a 27/2012.VIII.27.) NGM rendelet adaptációjával készült.
- Az intézmény úgy határozott, hogy a helyi tantervben nem ír elő további tananyagot, helyi jelentőségű tartalmakat, hanem az egyes tematikai egységek között osztja el a rendelkezésre álló időkeretet az alkalmazható tudás megszerzése vagy a képességek fejlesztése céljából.

- A központi kerettanterv által meghatározott kötelező tantárgyak és óraszámaik az intézmény egyházi elkötelezettsége miatt, évfolyamonként heti két hittan órával emeli meg a tanulók heti kötelező óraszámát.
- Az intézmény duális képzést nem folytat.

4.1. Közgazdaság ágazat kötelező tantárgyai és óraszámai

Tantárgy	**9. évf.**	**10. évf.**	**11. évf.**	**12. évf.**	**13. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	0
Idegen nyelv	4	4	4	4	4
Matematika	3	3	3	3	0
Történelem	2	2	3	3	0
Etika	0	0	0	1	0
Informatika	2	2	0	0	0
Művészetek (tánc és dráma)	0	0	1	0	0
Testnevelés	5	5	5	5	0
Osztályfőnöki	1	1	1	1	0
Komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0
Földrajz	0	2	2	2	0
Kötelezően választható tantárgy	0	0	2	2	0
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0
Érettségire épülő (fő) szakképesítés	8	8	7	7	31
Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés	3	4	3	3	0
Hittan	2	2	2	2	0
Heti összes kötelező óraszám	**37**	**38**	**37**	**37**	**35**

4.1.1. Közgazdaság ágazat szakmai tantárgyai és óraszámai

4.1.1.1. Vállalkozási és bérügyintéző szakképesítés szakmai tantárgyai és óraszámai

Tantárgy	**9. évf.**	**10. évf.**	**11. évf.**	**12. évf.**	**13. évf.**
Gazdasági és jogi alapismeretek	4	2	0	0	0
Jogi alapismeretek	1	0	0	0	0
Ügyvitelei gyakorlatok	*4*	*0*	*0*	*0*	*0*
Általános statisztika	0	3	0	0	0
Pénzügyi alapismeretek	0	3	1	2	0
Pénzügyi gyakorlat	*0*	*1*	*1*	*0*	*0*
Adózási alapismeretek	0	0	1	0	0
Adózás gyakorlat	*0*	*0*	*0*	*1*	*0*
Számviteli alapismeretek	0	2	1	1	0
Számvitel gyakorlat	*0*	*1*	*1*	*1*	*0*
Támogatási alapismeretek	0	0	2	0	0
Gazdálkodási statisztika	0	0	2	1	0
Folyamat és pénzügyi tervezés gyakorlat	*0*	*0*	*0*	*2*	*0*
Támogatás ügyvitel	0	0	2	1	0
Támogatás ügyvitel gyakorlat	0	0	2	1	0
Támogatás menedzsment	0	0	0	0	0
Támogatás menedzsment	*0*	*0*	*0*	*2*	*0*
Foglalkoztatás II.	0	0	0	0	0,5
Foglalkoztatás I.	0	0	0	0	2
Vállalkozás-finanszírozás	0	0	0	0	2
Vállalkozás-finanszírozás gyakorlat	*0*	*0*	*0*	*0*	*1*
Adózás	0	0	0	0	3
Elektronikus adóbevallás gyakorlata	*0*	*0*	*0*	*0*	*1*
Bérügyi feladatok	0	0	0	0	2
Bérügyi feladatok gyakorlat	*0*	*0*	*0*	*0*	*1*
Kis-és középvállalkozások gazdálkodása	0	0	0	0	2,5
Üzleti tervkészítés gyakorlata	*0*	*0*	*0*	*0*	*2*
Könyvvezetés	0	0	0	0	4
Pénzforgalmi könyvviteli gyakorlat	*0*	*0*	*0*	*0*	*2*
Munkaerő-gazdálkodás	0	0	0	0	3
Bérszámfejtési gyakorlat	*0*	*0*	*0*	*0*	*2*
Társadalombiztosítás	0	0	0	0	2
TB-gyakorlat	*0*	*0*	*0*	*0*	*1*
Heti összes óraszám	**8 + 1**	**12**	**11**	**12**	**31**
Heti összes elméleti óraszám	4*+ 1	10*	3*+6**	3*+3**	21*
Heti összes gyakorlati óraszám	*4**	*2**	*2*+0***	*2*+4***	*10**

Fő szakképesítés **Mellékszakképesítés

4.1.1.2. Pénzügyi- számviteli ügyintéző szakképesítés szakmai tantárgyai és óraszámai

Tantárgy	**9. évf.**	**10. évf.**	**11. évf.**	**12. évf.**	**13. évf.**
Gazdasági és jogi alapismeretek	4	2	0	0	0
Jogi alapismeretek	1	0	0	0	0
Ügyvitelei gyakorlatok	*4*	*0*	*0*	*0*	*0*
Általános statisztika	0	3	0	0	0
Pénzügyi alapismeretek	0	3	1	2	0
Pénzügyi gyakorlat	*0*	*1*	*1*	*0*	*0*
Adózási alapismeretek	0	0	1	0	0
Adózás gyakorlat	*0*	*0*	*0*	*1*	*0*
Számviteli alapismeretek	0	2	1	1	0
Számvitel gyakorlat	*0*	*1*	*1*	*1*	*0*
Támogatási alapismeretek	0	0	2	0	0
Gazdálkodási statisztika	0	0	2	1	0
Folyamat és pénzügyi tervezés gyakorlat	*0*	*0*	*0*	*2*	*0*
Támogatás ügyvitel	0	0	2	1	0
Támogatás ügyvitel gyakorlat	0	0	2	1	0
Támogatás menedzsment	0	0	0	0	0
Támogatás menedzsment	*0*	*0*	*0*	*2*	*0*
Foglalkoztatás II.	0	0	0	0	0,5
Foglalkoztatás I.	0	0	0	0	2
Gazdálkodási ismeretek	0	0	0	0	2,5
Vállalkozás-finanszírozás	0	0	0	0	3
Vállalkozás-finanszírozás gyakorlat	*0*	*0*	*0*	*0*	*1*
Adózás	0	0	0	0	3
Elektronikus adóbevallás gyakorlata	*0*	*0*	*0*	*0*	*2*
Számvitel	0	0	0	0	6
Könyvelés számítógépen gyakorlat	*0*	*0*	*0*	*0*	*4*
Projekt-finanszírozás	0	0	0	0	2
Projekt-finanszírozás gyakorlata	*0*	*0*	*0*	*0*	*2*
Projektfolyamatok követése	0	0	0	0	2
Projekttervezés gyakorlata	*0*	*0*	*0*	*0*	*1*
Heti összes óraszám	**8 + 1**	**12**	**11**	**12**	**31**
Heti összes elméleti óraszám	4*+ 1	10*	3*+6**	3*+3**	21*
Heti összes gyakorlati óraszám	*4**	*2**	*2*+0***	*2*+4***	*10**

Fő szakképesítés **Mellékszakképesítés

4.1.1.3. Vám-, jövedéki- és termékdíj ügyintéző szakképesítés szakmai tantárgyai és óraszámai

Tantárgy	**9. évf.**	**10. évf.**	**11. évf.**	**12. évf.**	**13. évf.**
Gazdasági és jogi alapismeretek	4	2	0	0	0
Jogi alapismeretek	1	0	0	0	0
Ügyvitelei gyakorlatok	*4*	*0*	*0*	*0*	*0*
Általános statisztika	0	3	0	0	0
Pénzügyi alapismeretek	0	3	1	2	0
Pénzügyi gyakorlat	*0*	*1*	*1*	*0*	*0*
Adózási alapismeretek	0	0	1	0	0
Adózás gyakorlat	*0*	*0*	*0*	*1*	*0*
Számviteli alapismeretek	0	2	1	1	0
Számvitel gyakorlat	*0*	*1*	*1*	*1*	*0*
Támogatási alapismeretek	0	0	2	0	0
Gazdálkodási statisztika	0	0	2	1	0
Folyamat és pénzügyi tervezés gyakorlat	*0*	*0*	*0*	*2*	*0*
Támogatás ügyvitel	0	0	2	1	0
Támogatás ügyvitel gyakorlat	0	0	2	1	0
Támogatás menedzsment	0	0	0	0	0
Támogatás menedzsment	*0*	*0*	*0*	*2*	*0*
Foglalkoztatás II.	*0*	*0*	*0*	*1*	0,5
Foglalkoztatás I.	0	0	0	0	2
Jogi, - adójogi szabályozás kerete	0	0	0	0	2
Jogi,- adójogi gyakorlat	*0*	*0*	*0*	*0*	*0,5*
Jövedéki szabályozás	0	0	0	0	4,5
Jövedéki gyakorlat	*0*	*0*	*0*	*0*	*2*
Környezetvédelmi termékdíj alapismeret	0	0	0	0	4,5
Hulladékgazdálkodás gyakorlata	*0*	*0*	*0*	*0*	*2*
Vámjogi szabályozás	0	0	0	0	4,5
Vámjogi gyakorlat	*0*	*0*	*0*	*0*	*2*
Vámtarifa és áruszabályozás	0	0	0	0	4,5
Áruszabályozás gyakorlata	*0*	*0*	*0*	*0*	*2*
Heti összes óraszám	**8 + 1**	**12**	**11**	**12**	**31**
Heti összes elméleti óraszám	4*+ 1	10*	3*+6**	3*+3**	21*
Heti összes gyakorlati óraszám	*4**	*2**	*2*+0***	*2*+4***	*10**

Fő szakképesítés **Mellékszakképesítés

4.2. Sport ágazat kötelező tantárgyai és óraszámai

Tantárgy	**9. évf.**	**10. évf.**	**11. évf.**	**12. évf.**	**13. évf.**
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	0
Idegen nyelv	4	4	4	4	4
Matematika	3	3	3	3	0
Történelem	2	2	3	3	0
Etika	0	0	0	1	0
Informatika	2	2	0	0	0
Művészetek	0	0	1	0	0
Testnevelés	5	5	5	5	0
Osztályfőnöki	1	1	1	1	0
Komplex természettudományos tantárgy	3	0	0	0	0
Biológia	0	2	2	2	0
Kötelezően választható tantárgy	0	0	2	2	0
Pénzügyi és vállalkozói ismeretek	0	1	0	0	0
Érettségire épülő (fő) szakképesítés	8	8	7	7	31
Érettségi vizsga keretében megszerezhető szakképesítés	3	4	3	3	0
Hittan	2	2	2	2	0
Heti összes kötelező óraszám	**37**	**38**	**37**	**37**	**35**

4.2.1. Sport ágazat szakmai tantárgyai és óraszámai

4.2.1.1. Sportedző szakképesítés szakmai tantárgyai és óraszámai

Tantárgy	**9. évf.**	**10. évf.**	**11. évf.**	**12. évf.**	**13. évf.**
Anatómiai- élettani ismeretek	2	2	0	0	0
Egészségtan	2	0	0	0	0
Terheléstan	0	2	0	0	0
Elsősegélynyújtás gyakorlat	*0*	*2*	*0*	*0*	*0*
Funkcionális anatómia	0	0	0	2	0
Terheléstan	0	2	0	0	0
Edzéselmélet	0	2	1	1	0
Edzésprogram gyakorlatok	*2*	*2*	*1*	*1*	*0*
Gimnasztika elmélet	1	1	1	1	0
Gimnasztika gyakorlat	*1*	*1*	*1*	*0*	*0*
Fizioterápia	0	0	1	0	0
Fizioterápia I.	*0*	*0*	*2*	*1*	*0*
Masszázs	0	1	0	0	0
Masszázs gyakorlat	*0*	*3*	*2*	*2*	*0*
Foglalkoztatás II.	0	0	0	0	0,5
Foglalkoztatás I.	0	0	0	0	2
Sportpedagógia	0	0	0	0	2
Sportpszichológia	0	0	0	0	2
Kommunikáció	0	0	0	0	0,5
Sportmenedzsment	0	0	0	0	1
Vállalkozástan	0	0	0	0	0,5
Gazdálkodási-pénzügyi ismeretek	0	0	0	0	1
Sportági alapok	0	0	0	0	1
Sportági alapok gyakorlat	*0*	*0*	*0*	*0*	*10*
Sportági szakismeretek	0	0	0	0	1
Sportági szakismeretek gyakorlat	0	0	0	0	10
Heti összes óraszám	**8 + 1**	**12**	**11**	**12**	**31**
Heti összes elméleti óraszám	4*+ 1	10*	3*+6**	3*+3**	21*
Heti összes gyakorlati óraszám	*4**	*2**	*2*+0***	*2*+4***	*10**

Fő szakképesítés **Mellékszakképesítés

5. A szakgimnáziumi nevelés-oktatás

5.1.A szakgimnáziumi nevelés-oktatás céljai, feladatai

A középiskola általános célja, hogy érvényesítse a humánus értékeket, közvetítse az egyetemes és nemzeti kultúra alapértékeit, testi és lelki egészségre törekvő, az emberi kapcsolatokban igényes felnőtteket, demokratikus elveket követő állampolgárokat neveljen, akik képesek a társadalmi, gazdasági, technikai változások követésére és az ezekhez alkalmazkodó cselekvésre.

A szakgimnáziumnak négy középiskolai és az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott számú szakképzési évfolyama van. A 9–12. évfolyamokon az általános műveltséget megalapozó közismereti, valamint szakmai elméleti és szakmai gyakorlati oktatás folyik. A tanulók az érettségi bizonyítvány, valamint a középfokú szakképesítés megszerzése mellett felkészülnek a szakirányú felsőfokú továbbtanulásra vagy a szakirányú munkába állásra. A közismereti képzés alapvetően egységes kerettanterv alapján történik, de a szakképzési irányok alapján egyes tantárgyak óraszáma eltérő, ezért az ágazatok összevonásával hat csoportot határoztak meg.

Az életfeltételek kialakítása és a társadalomba való beilleszkedés sokoldalú tájékozódási képességet és tájékozottságot kívánó feladatát a középiskola azzal támogatja, hogy felkészíti tanulóit a társadalmi jelenségek, kapcsolatrendszerek megértésére, alakítására, az alkalmazható tudás megszerzéséhez nélkülözhetetlen munka felvállalására. Mindehhez nélkülözhetetlen a tanulók tudatos, önkéntes, aktív, segítőkész együttműködése az iskolával.

A középiskola feladata, hogy előmozdítsa a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését; a nevelési-oktatási folyamat segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon módot tudásuk átrendezésére, továbbépítésére, integrálására. A nevelő-oktató munka megtervezésekor figyelembe veszi a kulturális intézményrendszer által kínált nem formális, informális tanulási lehetőségeket.

5.2. Fejlesztési területek – nevelési célok

Erkölcsi nevelés

A tanulóban kialakul a kötelességtudat, érti egyéni és közösségi (társadalmi) felelősségének jelentőségét. Felismeri, hogy az egyes törvények és társadalmi egyezségek általában azért érvényesek, mert saját magunk által választott etikai elvek követésén alapszanak. Megérti és

belátja a normakövetés társadalmi jelentőségét és a normaszegés következményeit. Ismer közösségi egyezségeket és normákat, képes egy-egy közösség etikai elveinek felismerésére és a különböző kultúrák etikai elveinek összevetésére. Érti az etikai elvek, a normák és a törvények kapcsolódását. Képes értékkonfliktusok felismerésére, ismer eseteket, példákat értékkonfliktusok kezelésére.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Megnevez és felismer magyar történelmi személyiségeket, feltalálókat, tudósokat, művészeket, sportolókat, tudatosul benne munkásságuk (egyetemes) jelentősége. Ismeri a szakmája fejlődésével kapcsolatos fontosabb magyar találmányokat, a szakmájában ismert kiemelkedő magyar személyiségeket. Tisztában van nemzeti ünnepeink jelentőségével, kontextusával, hagyományaival. Részt vesz a nemzettel, a hazával való érzelmi azonosulást erősítő tevékenységekben. Ismeri a népi hagyományokon alapuló és vallási gyökerű éves ünnepkört, van tapasztalata az ezekhez kötődő szokásokról. Ismeri lakóhelye és iskolája környékének természeti és kulturális örökségét, tisztában van a helytörténeti események főbb állomásaival. Ismeri a nemzeti kultúrák jelentőségét, tiszteli a különböző népek és kultúrák hagyományait.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A tanuló érti az egyén felelősségét a közösség fenntartásában és a normakövetésben. Ismeri alapvető állampolgári jogait és kötelességeit. Ismeri a normaszegések társadalmi jelentőségét, képes az antidemokratikus eljárások, a korrupció és a hatalmi visszaélések veszélyével kapcsolatban érvelni. Ismer a demokratikus jogok fenntartásáért küzdő szervezeteket. Gyakorolja jogait és kötelességeit szűkebb környezetében, ismeri és tiszteli szűkebb közösségei tagjait, törekszik a jó együttműködésre az együttélésben. Képes a helyi közösségekkel való együttműködésre, ismeri a civil szervezetek működési formáit és lehetőségeit.

Önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztése

Tisztában van a társas kapcsolatok építésének lényegével és az emberi együttműködés lehetőségeivel. Rendelkezik a harmonikus (társas) kapcsolatok kialakításához szükséges ismeretekkel, készségekkel, empátiával; ez jellemzi a tőle különböző embertársaival való kapcsolatát is. Tud különbséget tenni az ideális és a reális énkép között, és tisztában van

azzal, hogyan befolyásolhatja a társas környezet az önmagáról alkotott képet. Felismeri a normakövetés szerepét, fontosságát.

Családi életre nevelés

A tanuló tudatosan készül az örömteli, felelősségteljes párkapcsolatra, a családi életre. Jártas a munkaeszközök célszerű, gazdaságos használatában, kialakítja egyéni, eredményes munkamódszereit. Megismeri a háztartásban, közvetlen környezetében alkalmazott, felhasznált anyagokat (különös tekintettel az egészségkárosító anyagokra). Képes önálló életvitelét, önmaga ellátását megszervezni. Képes szükségletei tudatos rendszerezésére, rangsorolására, megismeri a takarékosság-takarékoskodás alapvető technikáit. Ismeri a családtervezési módszerek alkalmazásának módját, ezek előnyeit és kockázatait, tud ezzel kapcsolatban információkat keresni és azokat döntéseiben felhasználni. Tudja, hová fordulhat krízishelyzetekben. Képes tájékozódni a gyermekszülést és az örökbefogadást érintő kérdésekről. Érti a családnak a társadalomban betöltött szerepét. Érti a családtagok felelősségét a család egységének megtartásában, belátja a szerepek és feladatok megosztásának módjait, jelentőségét. Értelmezi a szülői és gyermeki felelősség fogalmát, tiszteli a különböző generációk tagjait.

Testi és lelki egészségre nevelés

A tanuló tudja, hogy környezetünk is hatással van testi és lelki egészségünkre, ezért igényévé válik környezetének tisztán tartása, szépítése és a személyes higiéné. Képes egészséges étrend összeállítására, ismeri a mennyiségi és minőségi éhezés, valamint az elhízás kockázatait. Képes stresszoldó módszereket alkalmazni, választani. Tudatában van annak, hogy életvitelét számos minta alapján, saját döntéseinek sorozataként alakítja ki, és hogy ez a folyamat hatással van testi és lelki egészségére. Ismeri az egészségre káros, szenvedélybetegségek kialakulásához vezető élvezeti szerek használatának kockázatait, ezektől tudatosan tartózkodik. Tudja, milyen szakemberek segítenek testi és lelki egészségünk megőrzésében és helyreállításában. Tud a gyász szakaszairól és az ilyenkor alkalmazható segítő technikákról, ismeri a hospice szolgáltatás fogalmát. Ismeri az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés módját, képes tájékozódni a betegjogokról és az orvosválasztás lehetőségeiről. Tisztában van a védőoltások szerepével, ismeri ezek alapvető hatásmechanizmusát, tud példákat sorolni védőoltásokra.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A tanuló felismeri, ha szűkebb vagy tágabb környezetében egyes emberek vagy csoportok segítségre szorulnak. Az adott helyzethez és lehetőségeihez mérten kötelességének érzi a segítségnyújtást, és próbálja ebbe társait is bevonni. Egyes helyzetekben képes felelősséget vállalni másokért (társaiért, a környezetében élő rászorultakért), és vállalásaiért helyt is áll. Felismeri, hogy a beteg, sérült, fogyatékkal élő embereken egyes helyzetekben kötelessége segíteni. Tisztában van az önkéntesség értékével, jelentőségével, formáival.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A tanuló érti a fenntarthatóság, illetve a fenntartható fejlődés különbözőségeit. Konkrét példákon keresztül érti, hogyan függ össze a fenntarthatóság három vetülete (a gazdaságossági, a környezeti és a szociális fenntarthatóság) globális problémákkal. Belátja, hogyan vezetett az emberiség tevékenysége környezeti problémák kialakulásához, érti ezek kockázatát, és látja ezzel kapcsolatos felelősségét. Képes fokozatosan megérteni és értelmezni egyes globális problémák és a lokális cselevések, valamint az egyéni életvitel közötti összefüggéseket. A tanulóban felelősség ébred abban, hogy saját életvitelével legyen tekintettel a fenntarthatóság kritériumaira. Képes a fenntarthatósággal kapcsolatban információkat keresni és értelmezni.

Pályaorientáció

Tudatosul a tanulóban, hogy élete során többször pályamódosításra kényszerülhet, ezért is van jelentősége a folyamatos tanulásnak, önképzésnek. Megfelelő ismeretekkel rendelkezik tervezett szakmájával, hivatásával kapcsolatban, munkaerő-piaci lehetőségeiről, munkavállalói szerepéről. Felkészült az álláskeresésre, tisztában van azzal, milyen személyes tulajdonságokkal, ismeretekkel, gyakorlatokkal és képességekkel rendelkezik. Érti, hogy ezek közül melyek piacképesek, és melyek állnak kapcsolatban az általa kitűzött céllal, illetve hogy a munkáltató érdeklődését melyek keltik fel igazán. Képes önéletrajzot készíteni, vagyis képes írásban összegezni céljait, képességeit, végzettségét, felkészültségét és mindazt, amit az alkalmazónak egy konkrét állással kapcsolatban nyújtani tud.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A tanuló rendelkezik ismeretekkel az euró övezetről, a valutaforgalomról, a tőzsdeindexekről, a GDP-ről és ezek hatásairól az ő személyes életére. Törekszik rá, hogy a fejlődési, megélhetési, biztonsági, önérvényesítési, társas szükségleteit minél magasabb szinten,

tartalmasabb életvitellel elégítse ki. Érzékeli az anyagi és a kapcsolati tőke értékét és szerepét a társadalomban. Képes eligazodni pénzügyi és közgazdasági fogalmak között. Képes információkat keresni és értelmezni különböző egyéni pénzügyi döntésekkel (pl. befektetések, hitelek) kapcsolatban. Kellő ismerettel rendelkezik ahhoz, hogy számlát nyisson, és azt használja.

Médiatudatosságra nevelés

A tanuló tudatosan választ a tanulását, művelődését és szórakozását segítő médiumok között. Képes a média által alkalmazott figyelemfelkeltő eszközöket, képi és hangzó kifejezőeszközöket értelmezni, médiatartalmakat használni, megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik a nemkívánatos tartalmak elhárítására.

A tanulás tanítása

A tanuló megtanul jegyzetelni, képes kiemelni a lényeget a hallott vagy az olvasott szövegből. Képes saját tanulási stílusának, erősségeinek és gyengeségeinek megfelelő tanulási stratégiák kialakításával önálló tanulásra. A tanuló ismeri az időmenedzsment jelentőségét, alkalmaz azt segítő technikákat. Képes a különböző információkat különböző formában feldolgozni és rendszerezni, használ tudásmegosztó és tudásépítő platformokat. A tanulás folyamatában gyakorolja a szóbeli, az írásbeli és a képi kifejezés különböző formáit. Tud különböző természeti és társadalmi jelenségeket megkülönböztetni, összehasonlítani; alkalmazza a különböző tantárgyakban szerzett ismereteit ezek értelmezésében.

5.3. Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés

Anyanyelvi kommunikáció

A tanuló alkalmazza hétköznapi kommunikációs helyzetekben a különféle beszédműfajok kommunikációs technikáit. Beszélgetés, vita során képes mások álláspontjának értelmezésére, saját véleménye megosztására, megvédésére vagy korrekciójára. Önállóan olvas és megért nyomtatott és elektronikus formájú irodalmi, ismeretterjesztő, publicisztikai szövegeket. Képes különböző műfajú és rendeltetésű szóbeli és írásbeli szövegek szerkezetének, jelentésrétegeinek feltárására és értelmezésére. Szabatosan használja a választott szakmacsoport tanult szakszókincsét. Kritikus és kreatív módon vesz részt az infokommunikációs társadalom műfajainak megfelelő információszerzésben és

információátadásban. Képes szövegalkotásra a társadalmi (közösségi) élet minden fontos területén a papíralapú és az elektronikus műfajokban. Törekszik a nagyobb anyaggyűjtést, önálló munkát igénylő szövegek alkotására. Törekszik a normakövető helyesírásra, képes az önálló kézikönyvhasználatra. Képes nem verbális természetű információk adekvát verbális leírására, értelmezésére.

Idegen nyelvi kommunikáció

A tanuló képes tudatos nyelvtanulóként tanulni a nyelvet. Képes nyelvtudását önállóan fenntartani és fejleszteni. Képes az idegen nyelvet saját céljaira is felhasználni utazásai, tanulmányai során. Megérti a fontosabb információkat a világos, mindennapi szövegekben. Önállóan elboldogul a legtöbb olyan helyzetben, amely a nyelvterületre történő utazás során adódik. Egyszerű, összefüggő szöveget tud alkotni ismert vagy az érdeklődési körébe tartozó témában. Le tudja írni az élményeit, a különböző eseményeket, az érzéseit, reményeit és törekvéseit, továbbá röviden meg tudja indokolni a különböző álláspontokat és terveket.

Matematikai kompetencia

A tanuló követni és értékelni tudja az érvek láncolatát, matematikai úton képes indokolni az eredményeket. Kialakul az absztrakciós, analizáló és szintetizáló képessége. Megérti a matematikai bizonyítást, képes a matematikai szakkifejezéseket szabatosan használni, biztonsággal alkalmazza a megfelelő segédeszközöket. Képes megérteni egyes természeti és társadalmi-gazdasági folyamatokra alkalmazott matematikai modelleket, és ezeket alkalmazni a jelenségek megértésében, a problémák megoldásában a mindennapi élet különböző területein is. Felismeri a matematikai műveltség szerepét és fontosságát a valós tények feltárásában, más tudományokban és a mindennapi gyakorlatban is.

Természettudományos és technikai kompetencia

Az a tanuló, aki az ágazathoz kapcsolódó tantárgyként tanul valamilyen természettudományos tantárgyat, képes leírni és magyarázni a természet jelenségeit és folyamatait. Képes meghatározott szempontoknak megfelelően kísérleteket végrehajtani és azok eredményeiből következtetéseket levonni. Képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét a választott szakma elsajátítása során, és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldásában. Belátja a fenntarthatóságot középpontba állító környezeti szemlélet fontosságát. Egyre jobban megérti a lokális folyamatok és döntések regionális és globális következményeit.

Digitális kompetencia

A szakgimnáziumban a tanuló képes a számítógép nyújtotta lehetőségek (pl. szövegszerkesztés, táblázatkezelés, prezentációkészítés) igényes, esztétikus, önálló alkalmazására a tanulásban és a mindennapi életben. Nyitott és motivált az IKT nyújtotta lehetőségek kihasználásában. Gyakorlottan kapcsolódik be az információ megosztásba, képes részt venni az érdeklődési körének, választott szakterületének megfelelő együttműködő hálózatokban. Felismeri és ki is használja az IKT nyújtotta lehetőségeket a kreativitást és innovációt igénylő feladatok, problémák megoldásában saját szakterületéhez kapcsolódóan. A tanulóban kialakul az IKT alkalmazásához kapcsolódó helyes magtartatás, elfogadja a kommunikáció és az információ felhasználás etikai elveit. Felismeri az IKT interaktív használatához kapcsolódó veszélyeket, tudatosan törekszik ezek mérséklésére. Ismeri a szerzői jogból és a szoftvertulajdonjogból a felhasználókra vonatkozó jogi elveket, amelyeket a digitális tartalmak felhasználása során figyelembe vesz.

Szociális és állampolgári kompetencia

A tanuló nyitott a személyek és kultúrák közötti párbeszédre. Él a véleménynyilvánítás lehetőségével a közösségét, a társadalmat érintő kérdésekben. Képes érveit megfogalmazni és vitahelyzetben is kulturáltan kifejezni, mások véleményét meghallgatni és elfogadni. Figyelembe veszi és megérti a különböző nézőpontokat, tárgyalópartnereiben bizalmat kelt, és empátiával fordul feléjük. Képes helyes döntéseket hozni, illetve konfliktushelyzetekben segítséget elfogadni. Képes a stressz és a frusztráció megfelelő kezelésére. Tudatosan készül a munka világához kapcsolódó döntéshelyzetek megismerésére. Igyekszik a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva aktívan részt venni az őt érintő közügyekben. Nyitott és érdeklődő a helyi és a tágabb közösségeket érintő problémák iránt, képes a különböző szinteken hozott döntések kritikus és kreatív elemzésére. Pozitív attitűdje alakul ki az emberi jogok teljes körű tisztelete, az egyenlőség, a demokrácia, a vallási és etnikai sokszínűség tiszteletben tartása iránt, törekszik a személyes előítéletek leküzdésére, képes a kompromisszumra. Kialakul a reális alapokon és ismereteken nyugvó nemzeti identitástudata, a hazához, illetve Európához való kötődése.

Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia

A tanuló képes csoportos munkavégzésben részt venni, a közös feladatok, az iskolai élethez kapcsolódó problémák megoldása során képes a munka megtervezésére és irányítására, társai vezetésére. Együttműködik társaival, képes a feladatmegoldást segítő információk megosztására, és ezt igényli is. Vannak elképzelései az egyén társadalmi-gazdasági feladataival, boldogulásával kapcsolatban. Nyitott a gazdaság működéséhez, az egyén gazdasági szerepéhez (pl. vállalkozás) kapcsolódó témák iránt, egyre reálisabb elképzelései vannak saját jövőjét illetően. Érdeklődik a választott szakterületéhez kapcsolódó gazdasági kérdések iránt, és képes ezzel kapcsolatos elképzeléseket megfogalmazni. A pénz, a gazdaság, a vállalkozások világához kapcsolódó témákról szóló vitákban képes ismereteit felhasználva érvelni. Nyitott és érdeklődő a mindennapi életét és választott szakterületét érintő pénzügyi és jogi kérdések iránt. Mind reálisabban méri fel tevékenysége kockázatait, adott esetben képes ezek vállalására. Problémamegoldó tevékenységét egyre inkább a függetlenség, a kreativitás és az innováció jellemzi.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

A tanuló felismeri, hogy a művészetek érzelmi, gondolati, erkölcsi, esztétikai élmények, a tapasztalatszerzés forrásai. Tudatosul benne a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökség jelentősége. Megérti az európai országok, nemzetek és a kisebbségek kulturális sokféleségét, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepét. Nyitott műalkotások befogadására, képes a koncertélmények, színházi előadások, filmek és képzőművészeti események életkorának megfelelő szintű értelmezésére. Képes makettek, modellek konstruálására. Hajlandó kísérletezni új technikákkal, módszerekkel és anyagokkal.

Hatékony, önálló tanulás

A tanuló rendelkezik a hatékony tanuláshoz szükséges alapvető készségekkel, azaz eszközhasználat szintjén tud írni, olvasni, számolni, továbbá a tanulási folyamatban sokoldalúan tudja használni az IKT-eszközöket. Képes kitartóan tanulni, a figyelmét összpontosítani, képes saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Képes a figyelem és a motiváció folyamatos fenntartására, elég magabiztos az önálló tanuláshoz. A tanulás iránti attitűdje pozitív, ismeri és érti saját tanulási stratégiáit, felismeri szükségleteit és lehetőségeit, készségeinek erős és gyenge pontjait, valamint képes megtalálni a számára elérhető oktatási

és képzési lehetőségeket**,** útmutatásokat, támogatásokat. Képes arra, hogy saját munkáját tárgyilagosan értékelje, és szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen.

5.4. Egységesség és differenciálás

- A nevelési-oktatási folyamat egyszerre egységes és differenciált: megvalósítja az egyéni sajátosságokra tekintettel levő differenciálást és az egyéni sajátosságok ismeretében az egységes oktatást.
- Az egyéni különbségek figyelembevételének fontos területe a tehetséggondozás, amelynek feladata, hogy felismerje a kiemelkedő teljesítményre képes tanulókat, segítse őket, hogy képességeiknek megfelelő szintű eredményeket érjenek el, és alkotó egyénekké váljanak. A tanuló csak akkor képes erre, ha lehetőséget és bátorítást kap. A megfelelő oktatási módszerek, munka- és tanulásszervezési formák serkenthetik az egyéni különbségek kibontakozását. Az egyéni fejlesztési programok, a differenciálás különböző lehetőségei során a pedagógusok megfelelő feladatokkal fejlesztik a tehetséges tanulókat, figyelik fejlődésüket, és az adott szakasznak megfelelő kihívások elé állítják őket.
- A differenciált – egyéni és csoportos – eljárások biztosítják az egyes területeken alulteljesítő tanulók felzárkóztatását, a lemaradás egyéni okainak felderítésén alapuló csökkentését, megszüntetését.
- A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegítheti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő – integrált – oktatásuk. Esetükben a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok összhangja ugyanolyan fontos, mint más gyermekeknél. Iskolai nevelés-oktatásuknak alapvető célja a felnőtt élet sikerességét megalapozó kulcskompetenciák fejlesztése, az egész életen át tartó tanulásra való felkészítés.
- A sajátos nevelési igényű tanulók nevelés-oktatása során a Nat-ban meghatározott és a kerettantervben részletezett kiemelt fejlesztési feladatok megvalósítása javarészt lehetséges, de mindenkor figyelembe kell venni az Irányelv fogyatékossági kategóriákra vonatkozó ajánlásait. Ezért a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósul meg, és segíti a minél teljesebb önállóság elérését. A

fejlesztési követelmények igazodnak a fejlődés egyéni üteméhez. A tartalmak kijelölésekor lehetőség van egyes területek módosítására, elhagyására vagy egyszerűsítésére, illetve új területek bevonására.

- A sajátos nevelési igényű tanulók együttnevelésében, oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus megközelítése az elfogadás, tolerancia, empátia és az együttneveléshez szükséges kompetenciák megléte. A pedagógus a differenciálás során figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait. Szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. A differenciált nevelés, oktatás céljából individuális módszereket, technikákat alkalmaz; egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres. Együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba. A sajátos nevelési igényű tanulók számára szükséges többletszolgáltatásokhoz tartozik a speciális tankönyvekhez és tanulási segédletekhez, továbbá a speciális gyógyászati, valamint tanulást, életvitelt segítő eszközökhöz való hozzáférés.
- A fentiekre vonatkozó konkrét javaslatokat minden fogyatékossági területre vonatkozóan *„A Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve tartalmazza”.* Az Irányelv egyaránt vonatkozik a sajátos nevelési igényű tanulóknak a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt (integráltan) és a tőlük elkülönítetten (gyógypedagógiai intézményekben) történő nevelésére, oktatására.

6. Szakgimnáziumi képzésben résztvevő (9-13. évfolyam) tanulók értékelése, minősítése

A minősítés, értékelés jogi háttere, helyi szabályozása:

- A nemzeti köznevelésről szóló **2011. évi CXC. törvény. 54. § (2) a) pontja** szerint történik.
- **Pedagógiai program: Helyi tanterv** - 5.fejezet **A tanuló tanulmányi munkájának értékelése, Magatartás, szorgalom értékelése**
- **27/2012. (VIII. 27.) NGM rendelet** a nemzetgazdasági miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről

VI. Mellékletek

VI.1. A KÖZÉPSZINTŰ ÉRETTSÉGI VIZSGA TÉMAKÖREI
VI.2. MINIMUM KÖVETELMÉNYEK (TANTÁRGYANKÉNT)
VI.3. Vizsgaszabályzat
VI.4. Alsó tagozat (1-4. évfolyam) tantárgyi helyi tanterve
VI.5. Felső tagozat (5-8. évfolyam) tantárgyi helyi tanterve
VI.6. Hat évfolyamos gimnáziumi képzés (7-12. évfolyam) tantárgyi helyi tanterve
VI.7. Négy évfolyamos gimnáziumi képzés (9-12. évfolyam) tantárgyi helyi tanterve
VI.8. Köznevelési típusú sportiskolai képzés (9-12. évfolyam) tantárgyi helyi tanterve
VI.9. Szakgimnáziumi képzés (9-13. évfolyam) közismereti tantárgyi helyi tanterve
VI.10. Szakgimnáziumi képzés (9-13. évfolyam) szakmai tantárgyi helyi tanterve

VII. Záró dokumentum

Záró rendelkezések, legitimáció

A program érvényességi ideje: elfogadástól határozatlan ideig.

A Pedagógiai Program nyilvános. A Pedagógiai Programot hozzáférhetővé kell tenni valamennyi intézményegység-vezetői irodában, valamennyi feladat ellátási hely tanári szobájában, az iskolai könyvtárakban, valamint közzé kell tenni az intézmény honlapján.

A pedagógiai program módosítását el kell végezni rendelet-változáskor és az intézmény bármely közösségének kezdeményezésére.

A módosítást az intézmény igazgatója végzi el az előírt legitimációs eljárás lefolytatásával.

Legitimációs záradékok

A békési Szegedi Kis István Református Gimnázium, Szakgimnázium Általános Iskola, Óvoda és Kollégium Pedagógiai Programjának (Nevelési program, Helyi tanterv) véleményezése, elfogadása és jóváhagyása

Intézményvezetői jóváhagyás az Nkt. 69.§ (1) e, pontja alapján

Békés, 2018. szeptember 11.

Pálatinus Pál

igazgató

Az intézmény **Pedagógiai Programját** az **intézmény nevelőtestülete** 2018. szeptember 11 -én tartott ülésén elfogadásra javasolta.

Békés, 2018. szeptember 11.

Beinschrodtné Kecskeméti Krisztina

jegyzőkönyv hitelesítő

Balog Vilmos

jegyzőkönyv hitelesítő

Az intézmény **Pedagógiai Programját** az **intézményi SZMK** 2018. szeptember 12-én tartott ülésén véleményezte és elfogadásra javasolta.

Békés, 2018.szeptember 12.

Kis Eszter

jegyzőkönyv hitelesítő

Barta Edit

jegyzőkönyv hitelesítő

Az intézmény **Pedagógiai Programját** az **Igazgatótanács** 2018. szeptember 13-án tartott ülésén megtárgyalta és elfogadásra javasolta.

Békés, 2018.szetember 13.

Katona Gyula esperes-lelkipásztor

igazgatótanács elnöke

Legitimációs záradékok

A békési Szegedi Kis István Református Gimnázium, Szakgimnázium Általános Iskola, Óvoda és Kollégium Pedagógiai Programjának (Nevelési program, Helyi tanterv) véleményezése, elfogadása és jóváhagyása

Intézményvezetői jóváhagyás az Nkt. 69.§ (1) e, pontja alapján

Békés, 2018. szeptember 11.

Palatinus Pál
igazgató

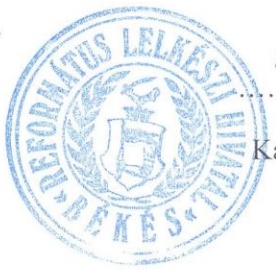
Az intézményi **Pedagógiai programját** az **intézmény Diákönkormányzata** 2018. szeptember 12-én tartott ülésén megismerte, véleményezte és elfogadásra javasolta.

Békés, 2018. szeptember 12.

Papné Somlyai Csilla
a DÖK patronáló pedagógus

Az intézmény **Pedagógiai Programját** a fenntartó **Presbitériuma** 2018. szeptember 13-án tartott ülésén megtárgyalta és az **48/2018.** számú határozatával 2018. szeptember 1-jei visszamenőleges hatállyal elfogadta

Békés, 2018. szeptember 13.

.....

Katona Gyula esperes-lelkipásztor

a fenntartó képviselője